

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

טל תשבת מפני זרעו

ספר זהר והספה

הזוהר להג הסוכות

בזוהר דא יפקון מון גלותא ברחמי

והמשכילים יזהרו כלזוהר הרקיע

חוברת מספר 141

אב תשע"ד - עיה"ק בית שמש תוכב"א

ספר זהר והספה

הזהר לחג הספות

בו יבאר סדר למוד הזהר לחג הספות, וכן גדולת
למוד הזהר בתוך הספה, והוא קצור מספר "חמד
אלקים" עם הוספות חדשות ונכבדות.

לאור הבקוש של לומדי הזהר, יוצא הספר לאור
בערב חג הספות תשע"ב, סדר ברור ללמוד הזהר
בספה לכבוד האשפיזין.

בגלל הזמן המצמצם שנותר לנו עד חג הספות
מוציאים אנו בס"ד את החלק הראשון, אנו מקוים
להמשיך ולגמר את חלק השני לכבוד חג הספות
הבא עלינו לטובה.

יצא לאור ערב חג הספות תשע"ב

על ידי "מפעל הזהר העולמי"

נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:



שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin



מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com



הַקְדָּמָה

יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם (זְעִיר אֲנָפִין) וְתִגַּל הָאָרֶץ (מַלְכוּת) עַל יְצִיאַת הַקּוֹנֵטְרַס
הַלְזוּ בְּעִזְרַת ה' וּבְסִייעֵתוֹ, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תִקּוּן יְחִוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֶיהָ יוֹתֵר בְּשִׁלְמוֹת.

וְאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכֹל יְהוּדֵי וּלְכֹל חֲסִיד וִירֵא שָׁמַיִם אֲשֶׁר בְּזו' יְמֵי הַסְּפוֹת
יִוְרְדִים חֲסָדִים פְּנִימִיִּים וּמְקִיפִים מְבִינָה וּמְזַעֵיר אֲנָפִין אֶל מַלְכוּת
וְיְדוּעַ שֶׁהַסְּפָה הוּא אֹרֶךְ הַמְּקִיף וּכְדֵי שֶׁהַחֲסָדִים הַמְּקִיפִין יִהְיוּ יוֹתֵר
בְּשִׁלְמוֹת צְרִיךְ לְלַמֵּד בְּסִפָּה סֵפֶר זֶהר הַקְדוֹשׁ מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי.

וְאֲשֶׁר עַל כֵּן לְקַטְנוֹ מִהַסְּפֵר "חֲמֵד אֱלֹקִים" כַּמָּה קְטָעִים שְׁמַבִּיא שֵׁם
אֶת כָּל סֵדֶר הַזֶּהר שְׁצָרִיךְ לְלַמֵּד בְּסִפָּה.

וְאַתָּה בֶּן אָדָם חֲגוּר חֲרָבָה עַל יְרֵךְ גְּבוּר וְתִאָזוּר חֵיל לְלַמֵּד בְּסִפְתָּךְ אֶת
סֵפֶר הַזֶּהר וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיוּ תִקּוּנֵי הַמַּלְכוּת בְּשִׁלְמוֹת.

וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע שְׁפַע רַב בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת וּלְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ
וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וּלְטַהַרְנוּ וּלְקַדְּשָׁנוּ בְּקִדְשֵׁךְ הָעֲלִיוֹנָה
וְתַטִּיב לָנוּ הַחֲתִימָה וְנִזְכָּה בְּהַאי שְׁתָּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְבַנְיָן מְקַדְּשֵׁינוּ
וְתַפְאֲרָתֵנוּ.

הוֹצֵאתִי לְאוֹר בְּחֻמְלַת ה' עָלַי עָרַב סְכוּת תְּשַׁע"ב לְאוֹר הַבְּקוּשׁ הָרַב בְּקָרְב

לוֹמְדֵי הַזֶּהר הַקְדוֹשׁ

שְׁלוֹם יוֹדָא גְּרָאֵס

מִפְעַל הַזֶּהר הָעוֹלָמִי



שיר הלל לרבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א

הלחן הוא של השיר "ואמרתם כה לחי"

ראשון הוא לגלות לנו, את סודות תורתנו, את הכוננות של כל תפילה, של כל מילה ומילה. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

בכל בית בערב שבת, עומדים בכבוד כל בן ובת, נמשחת אשריך מנגנים, וכך לקדוש מתכוננים. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

ידעת את שפת החיות, של תחיתות ועליות, בעלי כנף שירתו אותך, וחכו רק למוצא פיה. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

שתפת את כל העולם, בסוד תורת הנעלם, רב הנסתר על הנגלות, בתנך ובמגלות. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

מאור גדול קראו לך, אמוראים ותנאים, התאוו לשבת במחיצתך, הנה מה טוב ומה נעים. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

עשית נסים ונפלאות, הרעשת את כל העולמות, נצחת את כל הרשעים, כולם בך לך כורעים. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

והזוהר הקדוש הוא אור לנו, בזכותו נצא מגלותנו, היום כולם בו מעיינים, גם אם הכל לא מבינים. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

נגלו לך מלאכי עליון, כל אחד ואחד מהם, ואנחנו כאן כעם אביון, הס מלהזכיר את שמותיהם. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

בכל מקום בו דרכת, כל דבר טמא טהרת, את צפורי ואת טבריה, וגם את לוד וקפוט-קה. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

רעיא מהימנא לך הביא, את כל התשובות לשאלות, וגם אליהו הנביא, פתח בשבחים ותהלות. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

למדו היום את תורתך, גם כטנים וגם גדולים, וכך תתקים הבטחתך, שבזה יהיו נגאלים. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

ועלית למרומים, וראית את ההיכלות, והיושב במרומים, קיבל ממך את התפלות. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

חומת אש הייתה סביבך, ושמרה על קדשתך, איש לא התקרב לביתה, רק רבי אלעזר בנה. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

אימרותיך במשניות, הפכו להלכות פסוקות, גלית את סוד האותיות, הנפרדות והדבוקות. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

יום פטירתך הוא חג לנו, זכותך תגן על כולנו, ובמהרה בימינו, תבוא עם משיח צדקנו. ועכשו נשיר כולם שיר הלל לבר יוחאי, ועכשו נגיד כולם רבי שמעון בר יוחאי.

נכתב בעה"ת לכבודו של התנא האלוקי רשב"י זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אפי"ך

סֵפֶר
זֶהר וְהִסְפָּה

ראוי ונכון להיות ספתו מלא ברפת ה' בלמוד התורה על שלחנו, כי על ידי למוד התורה שם בספה גורם יחוד עילוי שֶהוא מחבר תורה שבכתב עם הספה ספת דוד, ונקרא באמת "פועל צדק" פנזכר באהר, וכל שפן אם הוא לומד בדרך האמת באהר וכיזא, כי שם ימצאו צדיקים אושפיון עלאין אברהם וה' צדיקא ודוד מלכא, כי הזמנה זוהיא יותר מקבלת אצלם מהסעודה הגשמית, כי שם יאכלו לחם לחמה של תורה עם השכינה, שא ברכה מאת ה' ומשבעה צדיקים עמודי עולם.

וראוי ללמד באהר כל לילה ולילה מעגן החג:

ליל א' בזוהר פרשת אמור (דף קג ע"ב)

עגנו של אהרן

בספת תשבו חסר, וזה עגן אחד שכלם קשורים בו, שכתוב כי עגן ה' עליהם יומם. וכתוב ובעמד עגן אתה הלך לפנייהם יומם. זהו עגנו של אהרן, שנקרא יומם, שכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו. עגן אחד נוטל עמו חמשה אחרים, והם ששה. ועגן אחר, שכתוב ובעמוד אש לילה, זה האיר לישראל מהאור של אותם הששה.

זכרתי לך חסד נעורייך

רבי אלעזר פתח, פה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך וגו'. הפסוק הזה נאמר על כנסת ישראל בשעה שהיתה הולכת במדבר עם ישראל. זכרתי לך חסד - זהו עגנו של אהרן שנוסע עם חמשה אחרים שנקשרו עליה ומאירים עליה. אהבת כלולתיך - שנתקנו לה (ובלם נתקנו בה) ונעטרו אותה, והתקינו אותה כמו כלה שעונדת את תכשיטיה. וכל כך למה? בשביל לכתוב אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

צל האמונה

בא ראה, בשעה שאדם יושב במדור הזה, צל האמונה, השכינה פורסת את כנפיה עליו מלמעלה, ואברהם וחמשה צדיקים אחרים שמים את מדורם עמו. אמר רבי אבא, אברהם וחמשה צדיקים ודוד המלך שמים מדוריהם עמו. זהו שכתוב, בספת תשבו שבעת ימים. שבעת ימים

ליל א' בזוהר פרשת אמור (דף קג ע"ב)

עגנו של אהרן

בספת תשבו (ויקרא כג) חסר, ודא עגנא חד, דכלהו קשירין ביה. דכתיב, כי עגן יי עליהם יומם. וכתיב (במדבר יד) ובעמד עגן אתה הולך לפנייהם יומם. דא הוא עגנא דאהרן, דאקרי יומם, דכתיב, (תהלים מב) יומם יצנה יי חסדו. עגנא חד, נטיל עמיה חמש אחרנין, ואינון שית. ועגנא אחרא, דכתיב ובעמוד אש לילה, דא נהרא להו לישראל, מנהירו דאינון שית.

זכרתי לך חסד נעורייך

רבי אלעזר פתח (אמור), (ירמיה ב) כה אמר יי זכרתי לך חסד נעורייך וגו'. האי קרא על כנסת ישראל אתמר, בשעתא דהות אזלא במדברא עמהון דישראל. זכרתי לך חסד: דא עגנא דאהרן, דנטלא בחמש אחרנין, דאתקשרו עלך, ונהירו עלך. אהבת כלולותיך, דאשתכללו לך, (ס"א ובלהו אשתכללו בה) ואעטרו לך, ואתקינו לך ככלה דתעדי תכשיטהא. וכל כך למה. בגין לכתוב אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

צל האמונה

תא חזי, בשעתא דבר נש יתיב במדורא דא, צלא דמהימנותא, שכניתא פרסא גרפהא עליה מלעילא, ואברהם וחמשה צדיקיא אחרנין שויין מדוריהון עמיה. אמר רבי אבא, אברהם וחמשה צדיקיא, ודוד מלכא, שויין מדוריהון עמיה. דדא הוא דכתיב, בספות

כתוב, ולא בשבעת ימים. כמו זה כתוב (שמות לא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו'. וצריך אדם לשמח בכל יום ויום בפנים מאירות באורחים הללו ששורים עמו.

אורחים עליונים

ואמר רבי אבא, כתוב בספסות תשבו שבעת ימים, ואחר כך ישבו בספסות. בראשונה תשבו, ואחר כך ישבו. אלא הראשון לאורחים, השני לבני העולם. הראשון לאורחים, כמו שרבו המנוגא סבא, כשהיה נכנס לספה היה שמח, ועומד על פתח הספה מבחוץ ואומר: נזמן לאורחים. מסדר (סדר) את השלחן, ועומד על רגליו, ומברך ואומר: בספסות תשבו שבעת ימים. שבו אורחים עליונים, שבו. שבו אורחי האמונה, שבו. הרים (רמז) ידיו ושמת, ואמר: אשרי חלקנו, אשרי חלקם של ישראל, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו'. והיה יושב.

שמחת העניים

השני - לבני העולם, שמי שיש לו חלק בעם ובארץ הקדושה, יושב בצל האמונה, לקבל את האורחים, לשמח בעולם הזה ובעולם הבא, וצריך לשמח את העניים. מה הטעם? משום שהחלק של אותם אורחים שזמן, הוא לעניים. ואותו שיושב בצל הזה של האמונה, ומזמין את האורחים העליונים הללו, אורחי האמונה, ולא ניתן להם חלקם, כלם קמים ממנו ואמרים: (משלי כב) אל תלחם את לחם רע עין וגו'. נמצא שאותו שלחן שתקנו - שפלו הוא, ולא של הקדוש ברוך הוא. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם וגו', פרש חגיכם, ולא חגי. אוי לו לאותו אדם בשעה שאורחי האמונה הללו קמים משלחנו.

גנותו של מי שלא נותן להם את חלקם

ואמר רבי אבא, אברהם, כל ימיו היה עומד בפרישת דרכים לזמן אורחים ולסדר להם שלחנות. עכשו שמזמנים אותו ואת כל הצדיקים ואת דוד המלך ואין נותנים להם את חלקם, אברהם עומד מהשלחן וקורא: (במדבר טז) סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה.

תשבו שבעת ימים. שבעת ימים כתיב, ולא בשבעת ימים. כגוונא דא כתיב, (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי' את השמים וגו'. וכעי בר נש למחדי בכל יומא ויומא, באנפין נהירין, באושפיון אלן דשריין עמיה.

אורחים עליונים

ואמר רבי אבא, כתיב בספסות תשבו שבעת ימים, ולבתר ישבו בספסות. בקדמיתא תשבו, ולבתר ישבו. אלא, קדמיתא לאושפיון. תנינא, לבני עלמא. קדמיתא לאושפיון, כי הא דרב המנוגא סבא, כד היה עייל לסופה היה חדי, וקאים על פתחא לסופה מלגא, ואמר נזמן לאושפיון. מסדר (כ"א סדר) פתורא, וקאים על רגלוהי, ומברך, ואומר בספסות תשבו שבעת ימים. תיבו אושפיון עלאין, תיבו. תיבו אושפיון מהימנותא, תיבו. ארים (ס"א אסס) ידוי, וחדי, ואמר זכאה חולקנא, זכאה חולקיהון דישראל, דכתיב, (דברים לב) כי חלק יי' עמו וגו', והיה יתיב.

שמחת העניים

תנינא, לבני עלמא, דמאן (דף קד ע"א) דאית ליה חולקא בעמא ובארעא קדישא, יתיב בצלא דמהימנותא, לקבלא אושפיון, למחדי בהאי עלמא ובעלמא דאתי וכעי למחדי למסקני. מאי טעמא. בגין דחולקא דאינון אושפיון דזמין דמסקני הוא. ויהוא דיתיב בצלא דא דמהימנותא, וזמין אושפיון אלן עלאין, אושפיון מהימנותא, ולא יהיב לון חולקיהון, בלהו קיימי מניה, ואמרי (משלי כג) אל תלחם את לחם רע עין וגו', אשתכח דהוא פתורא דתקין, דיליה הוא, ולא דקודשא בריך הוא, עליה כתיב (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם וגו', פרש חגיכם, ולא חגי. ווי ליה להוא בר נש, בשעתא דאלין אושפיון מהימנותא קיימי מפתוריה.

גנותו של מי שלא נותן להם את חלקם

ואמר רבי אבא, אברהם, כל ימיו היה קאים בפרישת אורחין, לזמנא אושפיון, ולתקנא לון פתורי, השתא, דמזמנין ליה, ולכלהו צדיקיא, ולדוד מלכא, ולא יהבין לון חולקיהון, אברהם קאים מפתורא, וקרי, (במדבר טז) סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה.

וְכֻלָּם עוֹלִים אַחֲרָיו. יִצְחָק אָמַר, (משלי יג) וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר. יַעֲקֹב אָמַר, (שם כג) פֶּתַח אֲכַלְתָּ תִּקְיָאָנָה. וּשְׂאֵר כָּל הַצְּדִיקִים אֹמְרִים, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלֹאוּ קִיא צוֹאֵה בְּלִי מְקוֹם.

ויגף ה' את נבל וימת

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, וְהַשְּׁלִים דִּינוֹ, שְׁכַתוֹב (שמואל א כה) וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגַּף ה' אֶת נָבֶל וַיָּמָת. מַה זֶה אֹמֵר? מִשּׁוֹם שֶׁדָּוִד שָׂאֵל מִנְבֶּל וַיַּעֲשֶׂה לוֹ אוֹרֵחַ, וְלֹא רָצָה. וְזֶה הַזְּמִין אוֹתוֹ, וְלֹא נָתַן לוֹ חֶלֶק. וּבְאוֹתָם עֲשָׂרֵה יָמִים שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ דָּן אֶת הָעוֹלָם, נָדוֹן עָלָיו אוֹתוֹ אָדָם שֶׁהַשְּׁלִים לוֹ רַע יוֹתֵר מִנְבֶּל.

מעלת המשפח את האורחים

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, (משום ד) אֵין הַתּוֹרָה מְטַרְיָה עַל אָדָם יוֹתֵר, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהוּא יָכוֹל, שְׁכַתוֹב (דברים טו) אִישׁ כְּמַתְנֵת יָדוֹ וְגו'. וְלֹא יֵאמֵר אָדָם אֲכַל וְאֶשְׂבַּע וְאֶשְׂתָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמַה שֶׁיִּשְׂאֵר אֲתָן לְעַנְיִים. אֶלָּא רֵאשִׁית הַכֹּל הוּא שֶׁל הָאוֹרְחִים. וְאִם שִׂמַּח אֶת הָאוֹרְחִים וְהִשְׁקָה אוֹתָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׂמַּח עִמּוֹ, וְאִבְרָהִם קוֹרָא עָלָיו, (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגו'. וַיִּצְחָק קוֹרָא עָלָיו, (שם נד) כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶת זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אוֹתוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל כְּלִי הַזֵּין שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהַקְּרֹבוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִפְקְדוּ בְּיַד דָּוִד. אֲבָל יִצְחָק אָמַר, (תהלים קב) גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ יְהִיֶּה זִרְעוֹ וְגו', הוֹן וְעֶשֶׂר וְגו'. יַעֲקֹב אָמַר, (ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע כְּשֶׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. שְׂאֵר הַצְּדִיקִים אֹמְרִים, (שם ט) וַיִּנְחֵד ה' תְּמִיד וְהִשְׁבִּיעַ וְגו'. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (שם נד) כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח, שֶׁהָרִי הוּא נִפְקָד עַל כָּל כְּלִי הַזֵּין שֶׁל הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל הָאָדָם שְׂזוּכָה לְכָל זֶה. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתִּי שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, גְּעִיָּהֶם כְּתוּב (שם ט) וְעַמָּה כְּלָם צְדִיקִים וְגו'.

לִיל ב' פִּרְשַׁת פִּנְחָס (דף קנח ע"ב)

וַתִּנַּח הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עֶשְׂרֵי יוֹם לְחֲדָשׁ עַל הָרִי אֶרְרֹט וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם וְגו' (במדבר כט). רַבִּי אֲבָא פִּתְחָה, (בראשית ח) וַתִּנַּח הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, כָּל אֵלוֹ הַיָּמִים הוֹלְכֵת אֲמָא עַל הַבְּנָיִם

וְכֻלָּהוּ סִלְקִין אַבְתְּרִיה. יִצְחָק אָמַר, (משלי יג) וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר. יַעֲקֹב אָמַר, (משלי כג) פֶּתַח אֲכַלְתָּ תִּקְיָאָנָה. וּשְׂאֵר כָּל צְדִיקֵיִא אֹמְרִי, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלֹאוּ קִיא צוֹאֵה בְּלִי מְקוֹם.

ויגף ה' את נבל וימת

דָּוִד מֶלֶכָא אָמַר, (חסר כאן) וְאֶשְׁלִים דִּינוֹ, דְּכַתִּיב, (שמואל א כה) וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגַּף יי' אֶת נָבֶל וַיָּמָת. מַאי קָא מֵיירִי. בְּגִין דְּדָוִד שָׂאֵל לְנָבֶל, וְאֶתְעִבִיד לִיה אֹושְׁפִיזָא, וְלֹא בְּעָא. וְדָא זְמִין לִיה, וְלֹא יְהִב לִיה חוֹלְקָא, וּבְאִינוֹן עֲשָׂרֵה יוֹמִין דְּדָוִד מֶלֶכָא דָּאִין עֲלָמָא, אֲתִדֵּן עֲלִיה הֵהוּא כִּרְ נֶשׁ דְּאֶשְׁלִים לִיה בִּישׁ יִתִיר מִנְבֶּל.

מעלת המשפח את האורחים

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (בְּגִין ד) אוֹרְיִיתָא לֹא אֲמַרְחָ עֲלִיה דְּבַר נֶשׁ יִתִיר, אֶלָּא כְּמַה דְּיָכִיל, דְּכַתִּיב, (דברים טו) אִישׁ כְּמַתְנֵת יָדוֹ וְגו'. וְלֹא לֵימָא אִינִישׁ אֲכוּל וְאֶשְׂבַּע וְאוֹרוֹי בְּקַדְמִיתָא, וּמַה דְּיִשְׁתָּאֵר אֲתָן לְמַסְכְּנֵי, אֶלָּא רֵישָׁא דְּכֻלָּא דְּאוֹשְׁפִיזִין הוּא, וְאִי חֲדִי לְאוֹשְׁפִיזִין וְרוֹי לוֹן, קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא חֲדִי עִמִּיה, וְאִבְרָהִם קָרִי עֲלִיה, (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי' וְגו'. וַיִּצְחָק קוֹרָא עֲלִיה, (ישעיה נד) כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִי דָּוִד מֶלֶכָא אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכָל זְיַיְנִין דְּמֶלֶכָא, וּקְרַבִּין דְּמֶלֶכָא, בִּידוֹי דְּדָוִד אֲתַפְקְדוּ, אֲבָל יִצְחָק קָאֵמַר, (תהלים קב) גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ יְהִיֶּה זִרְעוֹ וְגו', הוֹן וְעֶשֶׂר וְגו'. יַעֲקֹב אָמַר, (ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע כְּשֶׁחַר אוֹרֶךְ וְגו', שְׂאֵר צְדִיקֵיִא אֹמְרִי, (ישעיה נח) וַיִּנְחֵד יי' תְּמִיד וְהִשְׁבִּיעַ וְגו', דָּוִד מֶלֶכָא אָמַר, (ישעיה נד) כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח, דְּהָא הוּא עַל כָּל זְיַיְנֵי עֲלָמָא אֲתַפְקְדוּ. זְכָאָה חוֹלְקִיה דְּבַר נֶשׁ, דְּזָכִי לְכָל הָאִי. זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצְדִיקֵיִא, בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי, עֲלִייהו כְּתִיב (ישעיה ט) וְעַמָּד כְּלָם צְדִיקִים וְגו'.

לִיל ב' פִּרְשַׁת פִּנְחָס (דף קנח ע"ב)

וַתִּנַּח הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עֶשְׂרֵי יוֹם לְחֲדָשׁ עַל הָרִי אֶרְרֹט וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם וְגו' (במדבר כט). רַבִּי אֲבָא פִּתְחָה, (בראשית ח) וַתִּנַּח הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. תָּא חֲזִי, כָּל הַגֵּי יוֹמִין, אֲזֵלַת אִימָא עַל

כדי שלא ישלט הצד האחר עליהם ובכדי להציל אותם. כיון שנצלו בניה ויהי יושבים בסכות, שמוזרים בשמירה, יום ראשון ויום שני צותה להם לישראל לעשות סעודה למזמי שאר העמים, והיא לא שורה שם. ביום שלישי, שהוא י"ז לחדש, מתחילה לשרות עליהם. זהו שכתוב ופנחתה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. הרים שכל קללות ויסורים שרורים בתוכם.

והמים היו הלוף וחסור

אמר רבי אלעזר, יום ראשון של חג לא שורה עליהם, ולא יום שני, אלא יום שלישי, שמוסיף וגורע שורה עליהם. מוסיף אותיות וגורע קרבנות, שכתוב עשתי עשר וגו'. וכך ראוי לרע עיו, מפני שיום ראשון ויום שני שמחת בניה, והם מחלקים שללם להם. מיום שלישי והלאה, שהיא שורה עליהם, מה כתוב? (טו) והמים היו הלוף וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. והמים היו הלוף וחסור - אלו הקרבנות שהולכים ומתמעטים. וכמו שהם מתמעטים, כך גם מתמעט הטוב שלהם.

אמר רבי שמעון, אלעזר, בא וראה, מיום שני מתחילים המים להראות. כיון שהתחילו המים - מיום שלישי היא שורה עליהם, ואלו המים לא היו יודעים הבבליים (כפ) מדוע רשומים כאן, שהרי הטוב של ישראל אינו במקום המעוט, אלא במקום הרבוי. ומפני שאלו המים שרשומים כאן מתמעטים, בא הפסוק להשמיענו, שכתוב והמים, אלו שידועים בימי החג, אלו שרשומים תוך הקרבנות, שהם הרי קללות, היו הלוף וחסור הטוב שלהם. ומשיכה שנמשכת עליהם היו הלוף וחסור. ומפני שאלו המים שלהם הוא, לא מתחברות אותיות, שלא יתחבר הטוב שלהם אלא מעט מעט.

וירשי ה' לא יחסרו כל טוב

אבל לישראל, שהם מהקדוש ברוך הוא, מה כתוב? (תהלים טז) וירשי ה' לא יחסרו כל טוב. ראש הפסוק - כפירים רשו ורעבו - אלו הממזגים של שאר העמים. וירשי ה' - אלו ישראל - לא

בניא, כגון דלא ישלום סמרא אחרא עליהו, ובגין לשזבא לון. כיון דאשתזיבו בנהא, והא יתבין בסכות, מתנטרין בנטורא. יומא קדמאה, ויומא תנינא, פקדת לון לישראל, למעבד סעודתא לממנן דשאר עמין, ואיהי לא שריא תמן. ביומא תליתאה, דאיהו י"ז לחדש, שריאת למשרי עליהו. הדא הוא דכתיב, ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט, טורין דכל לווטין ומרדין שראן בגווייהו.

והמים היו הלוף וחסור

אמר רבי אלעזר, יומא קדמאה דחג, לא שריא עליהו, ולא יומא תנינא, אלא יומא תליתאה, דאוסוף וגרע שריא עליהו. אוסף אתוון, וגרע קרבנין. דכתיב עשתי עשר וגו'. והכי אתחזי לרע עין, כגון דיומא קדמאה ויומא תנינא חדוה דבנהא, ואינון מפלגי עדאן לון. מיומא תליתאה ולהלאה, דאיהי שריא עליהו, מה כתיב. (בראשית ח) והמים היו הלוף וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. (דף רנ"ט ע"א) והמים היו הלוף וחסור, אלון קרבנין, דאזלין ומתמעטין. וכמה דאינון מתמעטין, הכי נמי אתמעט טובא דלהון.

אמר רבי שמעון, אלעזר, תא חזי, מיומא תנינא שריאו מיא לאתחזאה, כיון דשריאו מים מיומא תליתאה איהי שרת עליהו, ואינון מים לא הוו ידעי בבלאי (ס"א בכ"א), אמאי רשימין הכא, דהא טובא דישראל לא הוי באתר דמעוטא, אלא באתר דרבויא. ובגין דאלין מיון דרשימין הכא אתמעטין, אתי קרא לאשמעינן דכתיב, והמים אינון דידען ביומי דחג, אינון דרשימין גו קרבנין, דאינון טורי לווטין, היו הלוף וחסור טובא דלהון, ונגידו דאנגיד עליהו, היו הלוף וחסור, ובגין דאינון מים דלהון הוא, לא אתחברן אתוון, דלא יתחבר טובא דלהון, אלא זעיר זעיר.

וירשי ה' לא יחסרו כל טוב

אבל לישראל, דאינון מקדשא בריך הוא, מה כתיב. (תהלים טז) וירשי יי לא יחסרו כל טוב. רישיה דקרא, כפירים רשו ורעבו, אלון ממנן דשאר עמין. וירשי יי, אלון ישראל, לא

יְחַסְרוּ כָּל טוֹב. אֵלֹה הוֹלְכִים וְעוֹלִים לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה. וּמִשׁוּם כִּף הַטּוֹב שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם מִיָּם, הָיָה הַלֹּחַף וְחִסּוֹר, עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי, זֶה טַבַּת, שֶׁהָיָה אִזְיָמִי הָרָעָה הֵם, וּמִתְעוֹרְרַת אוֹתָהּ רָעָה וּמִתְחַזְּקַת, וְהַפְּלָה הַקְּדוּשָׁה לֹא מֵאִירָה מִתּוֹךְ הַשְּׂמֶשׁ. אִזְ נִרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים, אֵלֹה הֵם הָרִי הַחֲשׂוֹף, הָרִי הַקְּלָלוֹת נִרְאִים וּמִתְחַזְּקִים וְעוֹשִׂים רְעוֹת בְּעוֹלָם.

שְׁבָעִים פְּרִים כִּנְגַד שְׁבָעִים מְמַנִּים שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׁבָעִים עַמִּים

בְּיוֹמֵי אֵלֹה אִשָּׁה בְּזוֹ הָעוֹלָה, שֶׁהָיָה אִזְ אֵלֹה הָאֲשִׁים אוֹכְלִים חֻלְקִים. שְׁבָעִים פְּרִים אֵלֹה הֵם כִּנְגַד שְׁבָעִים מְמַנִּים שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׁבָעִים עַמִּים, וְעוֹלִים בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְיוֹרְדִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְנִקְרָאִים פְּרִים מְנַגְחִים בְּיָמֵם שֶׁלָּהֶם. אֵילָם אַרְבָּעָה עָשָׂר, שְׁנַיִם בְּכָל יוֹם הֵם י"ד יְהוָה. יָד שְׁשׁוּלְטַת עֲלֵיהֶם תְּדִיר, בְּכָל יוֹם וְיוֹם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה, הַמְנַנֵּן שֶׁלָּהֶם ח"ץ.

אִין בִּימֵי הַשָּׁנָה שְׁמַחָה כְּאֵלֹה הַיָּמִים

וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּף, רַע עֵין אֲנוּ אֶצְלָם - כּוֹ, שֶׁהָיָה כְּתוּב (מִשְׁלֵי כה) כִּי גִחְלִים אֶתָּה חֲתָה עַל רֵאשׁוֹ. אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא נוֹתְנִים אֶלָּא בְּשִׁמְחָה, שְׂאִין בִּימֵי הַשָּׁנָה שְׁמַחָה כְּאֵלֹה הַיָּמִים. וּמִפְּנֵי שֶׁאֲנַחְנוּ נוֹתְנִים בְּטוֹב לֵב וּבְשִׁמְחָה שֶׁל רְצוֹן - מִתְהַפֵּף עֲלֵיהֶם גִּחְלִים עַל רֵאשֵׁיהֶם, גִּחְלִים לוֹהֲטוֹת שֶׁל הַשְּׁמַחָה שֶׁלָּנוּ עוֹשׂוֹת לָהֶם רַע. י"ד (ח), ע', וּח"ץ, כִּף עוֹלִים בְּחֻשְׁבוֹן שֶׁלָּהֶם.

אִם רָעֵב שֶׁנֶּאֱדָה הֶאֱכִלְהוּ לָחֶם

וְכָל זֶה אִם תֹּאמַר מִי נִתַּן לָנוּ לְהַקְרִיב עֲלֵיהֶם, אוֹלֵי הֵם לֹא רוֹצִים אֶת כָּל זֶה? אֶלָּא אִין שְׁמַחָה לְכָל אֵלֹה הַמְמַנִּים בְּכָל אֵלֹה הַתּוֹרִים, הָאֵילִים, וְהַכְּבָשִׂים כְּאֵלֹה, בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִתְּנוּ לָהֶם סְעוּדוֹת אֵלֹה. וְעַם כָּל זֶה לֹא קָרַב הַכָּל אֶלָּא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּלִבְדוֹ, וְהֵם מִתְקַרְבִּים שָׁם וְהוּא מִחַלֵּק לָהֶם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (סו) אִם רָעֵב שֶׁנֶּאֱדָה הֶאֱכִלְהוּ לָחֶם - אֵלֹה הֵם קָרְבָנוֹת הַחֵג. וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ מַיִם - אֵלֹה מַיִם שֶׁרְשׁוּמִים כָּאִין בִּימֵי הַחֵג, וּבִיּוֹם שְׁנֵי, וּבִיּוֹם שְׁשִׁי וּשְׁבִיעִי, וְסִימָן - (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) בּו"ז יְבוּזוּ לוֹ.

יְחַסְרוּ כָּל טוֹב, אֵלִין אֵלִין וְאִסְתַּלְקוּ לְעֵילָה לְעֵילָה. וּבִגְזֵן כִּף, טוֹבָא דְלֵהוֹן דְּאִינוֹן מַיִם, הָיָה הַלֹּחַף וְחִסּוֹר. עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי. דָּא טַבַּת, דְּהָא כְּדִין יָמִי הָרָעָה הוּא, וְאִתְעַרַת הָיָה רָעָה וְאִתְתַּקַּפַת, וְכִלְהָ קְדִישָׁא לֹא אֲנַהִירַת מְגוּ שְׂמֶשׁ, כְּדִין נִרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים, אֵלִין אִינוֹן הָרִי חֲשׂוֹבָא, טוֹרִין דְּלוֹטִין אִתְחַזּוֹן וְאִתְתַּקְפוּ. וְעַבְדִין בִּישׁוּן בְּעֵלְמָא.

שְׁבָעִים פְּרִים כִּנְגַד שְׁבָעִים מְמַנִּים שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׁבָעִים עַמִּים

בְּיוֹמֵי אֵלִין, אִשָּׁה כְּהָאִי עוֹלָה, דְּהָא כְּדִין הֵנִי אֲשִׁים אֲכָלִי חוֹלְקִיהוֹן. שְׁבָעִים פְּרִים אֵלִין, אִינוֹן לְקַבֵּל שְׁבָעִים מְמַנֵּן, דְּשִׁלְטוּ עַל שְׁבָעִין עַמִּין. וְסִלְקִין בְּיוֹמָא קְדָמָא, וְנַחְתִּי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְאִקְרוּן פְּרִים מְנַגְחִין בְּיוֹמֵי דְלֵהוֹן. אֵילָם, אַרְבִּיסָר, תְּרִין בְּכָל יוֹמָא אִינוֹן י"ד יְהוָה. יָדָא דְשִׁלְטָא עֲלֵיהוּ תְדִיר, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא. אִמְרִין בְּנֵי שָׁנָה, מְנַיִנָא דְלֵהוֹן ח"ץ.

אִין בִּימֵי הַשָּׁנָה שְׁמַחָה כְּאֵלֹה הַיָּמִים

וְאִי תִּימָא אִי הָכִי, רַע עֵין הוֹיִנֵן לְגַבְיִיהוּ. אִין, דְּהָא כְּתִיב, (מִשְׁלֵי כה) כִּי גִחְלִים אֶתָּה חֲתָה עַל רֵאשׁוֹ. אֲבָל אֲנִין לֹא יְהִיבִין אֶלָּא בְּחִדּוּתָא, דְּלִית בְּיוֹמֵי שְׂתָא, חִדּוּתָא, כְּאֵלִין יוֹמֵי. וּבִגְזֵן דְּאֲנִין יְהִיבִין בְּטוֹב לָבָא, וּבְחִדּוּתָא דְרַעוּתָא, אִתְהַפֵּף עֲלֵיהוּ גִחְלִים עַל רֵישֵׁיהוֹן, גּוֹמְרִין מְלַחְטֵן, דְּחִדּוּתָא דִּילָן, עַבְדֵי לוֹן בִּישׁ. י"ד, (ס"א) ע', וּחִין. כִּד סִלְקִין בְּחוּשְׁבָנָא דִּילֵהוֹן.

אִם רָעֵב שֶׁנֶּאֱדָה הֶאֱכִלְהוּ לָחֶם

וְכָל דָּא אִי תִימָא מָאן יְהִיב לָן לְאִקְרַבָּא עֲלֵיהוּ, דְלִמָּא אִינוֹן לֹא כְּעָאן כָּל דָּא. אֶלָּא לִית חִדּוּתָא לְכָל אִינוֹן מְמַנֵּן, בְּכָל אִינוֹן תּוֹרִים אֵילִים וְאִמְרִין כְּהֵנִי, בְּשַׁעָתָא דִּישְׂרָאֵל יְהִיב לוֹן סְעוּדַתִּין אֵלִין. וְעַם כָּל דָּא לֹא מִתְקַרְבּוּ כְלָא, אֶלָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחְדוּי, וְאִינוֹן מִתְקַרְבִי תַמָּן, וְאִיהוּ פְּלִיג לוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מִשְׁלֵי כה) אִם רָעֵב שֶׁנֶּאֱדָה הֶאֱכִלְהוּ לָחֶם, אֵלִין אִינוֹן קְרַבְנִין דְּחָג. וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ מַיִם, אֵלִין מַיִם דְּרִשְׁמִין הָכָא בְּיוֹמֵי דְחָג. וּבְיוֹמָא תְּנַיִנָא, בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה וּשְׁבִיעָאָה, וְסִימָן (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) בּו"ז יְבוּזוּ לוֹ.

מים אשר מנסכים ישראל בשמחה ובאהבת הקדוש ברוך הוא

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה - אלו הם מים אשר מנסכים ישראל בשמחה ובאהבת הקדוש ברוך הוא, שכתוב (ישעיה יב) ושאבתם מים בששון. ונהרות לא ישטפוה - אלו הם נהרות אפרסמון טהור, שכלם דבוקים ומתקשרים באהבה זו. אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו - זה סמאל, באהבת ישראל, להיות לו חלק אתם באלו המים שרשומים כאן בפרשה, שכתוב אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו, סימן של אלו המים ב"ז - יבזזו לו ודאי, שהרי כלם נחשבים אצלנו חרש נשבר, שאין לו תקנה לעולמים.

אין להם תקון אֲתָנוּ וְלֹא לְעוֹלָמִים הַמַּיִם שֶׁלֵּהֶם נִחְלָקִים בְּיָמֵי בּו"ז. נִשְׁאָרוּ שְׁאָר יָמִים, שֶׁהֵם ג' ד' ה' (נוטריקון) חֲמִישִׁי רְבִיעִי שְׁלִישִׁי, וְסִימָן - (ישעיה מה) חר"ש את חרשי [ה] אדמה, ואין להם תקון אֲתָנוּ וְלֹא לְעוֹלָמִים. ואם תאמר, בזו יבזזו לו פְּתוּב שָׁם, (תהלים כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוּת.

רשום הימים מתחיל ביום שני יום ראשון מה עושה לו? אלא לא נקרא ראשון ולא נקרא אחד, אלא חמשה עשר סתם, בלי רשום כלל. אצל התחלת רשום המים מיום שני הוא. וכך ראוי, מפני שאין טוב בשני, ומשום כך לא רשום ראשון ולא אחד כלל, והוא בסתם, ומתחיל רשום הימים ביום שני. ונחלקו מים בבו"ז, ונשארו בימי חר"ש, כמו שנאמר, והכל כמו שצריך.

ביום השמיני עצרת תהיה לכם אֲשֶׁרֵי חֲלָקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁידְעִים לְהַכְנִס לְתוֹךְ מַח אֶאָזוּ, וְכִדִּי לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַמַּח מְשֻׁבְּרִים קְלֹפוֹת אֵלוּ וְנִכְנָסִים. מה כתוב לאחר כל זה? ביום השמיני עצרת תהיה לכם. לאחר ששברו כל אלו הקלפות, ושברו בפנה חתיכות, וכמה נחשים הרגו, וכמה עקרבם שהיו להם באלו הרי החשוף, עד שמצאו מקום ישוב ועיר קדושה מקפת חומות סביב סביב - אז נכנסים אצלה, לעשות מנוחה שם ולשמח בה. והרי בארנו הדיבר.

מים אשר מנסכים ישראל בשמחה ובאהבת הקדוש ברוך הוא

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, אליו אינו מים, די מנסכי ישראל, בהנהגה וברחמימו דקודשא בריך הוא, דכתיב, (ישעיה יב) ושאבתם מים בששון. ונהרות לא ישטפוה, אליו אינו נהרי דאפרסמונא דכנא, דכלהו דבקי ומתקשרי ברחימו דא. אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו, דא סמאל, באהבה דישאל, למהו ליה חולקא בהדיהו. באינון מים דרשימין הקא בפרשתא, דכתיב אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו, סימנא דאינון מים ב"ז, יבזזו לו ודאי, דהא כלהו אתחשיבו לגבן, חרש נשבר, דלית ליה תקנה לעלמין.

אין להם תקון אֲתָנוּ וְלֹא לְעוֹלָמִים מַיִם דְּלֵהוּן אֲתַפְּלִיגוּ בְּיוֹמֵי בּו"ז, אֲשֶׁתְּאָרוּ שְׁאָר יוֹמֵי, דְּאִינוּן ג' ד' ה' (נוטריקון) חֲמִישִׁי רְבִיעִי שְׁלִישִׁי, וְסִימָן, (ישעיה מה) חר"ש את חרשי [ה] אדמה, ולית לון תקוונא בהדין, ולא לעלמין. ואי תימא בזו יבזזו לו פְּתוּב שָׁם, (תהלים כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוּת.

רשום הימים מתחיל ביום שני יומא קדמאה מאי עבד ליה. אלא לא אקרי ראשון, ולא אקרי אחד, אלא חמשה עשר סתם, בלא רשומא כלל. אבל שירותא דרשימו דמיון, מיום שני הוי. והכי אתחזי, בגין דלית טוב בשני, ובגין כך. לא רשים ראשון ולא אחד כלל, והוי בסתם, ושרי רשימו דיומין, ביום שני. ואתפלגו מים בבו"ז, ונשארו ביומין חר"ש, כמה דאתמר, וכלא כדקא יאות.

ביום השמיני עצרת תהיה לכם זְבָאָה חוֹלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דִּידְעִי (דף ר"ט ע"ב) לְאֵעֲלָאָה לְגוּ מוֹחָא דְאֶגּוּזָא. ובגין למיעאל לגו מוחא, מתברין קליפין אליו, ועאלין. מה כתיב לבתר כל האי. ביום השמיני עצרת תהיה לכם. לבתר דתברו כל הני קליפין, ותברו כמה גזיון, וכמה נחשים קטלו, וכמה עקרבם דהו לון באינון טורי דחשוכא, עד דאשכחו אתר דישוכא, וקרתיא קדישא, מקפא שורין סחור סחור, כדן עאלו לגבה, למעבד גיחא תמן, ולמחרי בה. והא אוקימנא מלה.

וְזָהוּ עֲצֵרֶת, אֲסִיפָהּ, מְקוֹם שֶׁנֶּאֱסַף הַכֹּל אֶצְלָהּ. תְּהִיָּה לָכֵם, וְלֹא לְאַחֵר, לְשִׁמּוּחַ אֲתֶם בְּאֲדוֹנֵיכֶם, וְהוּא אֲתֶכֶם. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (תהלים לב) שֶׁמָּחוּ בְּה' וְגִילוּ צִדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב.

וְדָא אִיהוּ עֲצֵרֶת, כְּנִישׁוּ. אַתְר דְּמִתְכַנְשׁ כְּלָא לְגַבְתָּ. תְּהִיָּה לָכֵם, וְלֹא לְאַחֵרָא, לְמַחְדֵי אֲתוּן בְּמַאֲרִיכוֹן, וְאִיהוּ בְּהִדְרִיכוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לב) שֶׁמָּחוּ בֵּינֵי וְגִילוּ צִדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב.

ליל ג' פרשת תצוה (דף קפב ע"ב)

שְׁבַעַת יְמֵי חַג הַמִּצְוֹת לְעֻמַּת שְׁבַעַת יְמֵי סְכוּת אֵת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמֹר - זֶהוּ מְקוֹם שֶׁנֶּקְרָא שְׁמוֹר. וּמִפְּנֵי כֵן כְּתוּב אֵת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמֹר, שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצְוֹת כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ. שְׁבַעַת יָמִים אֵלוּ אֵינָם כְּשֶׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁל סְכוּת, שֶׁהֵם עֲלִיוֹנִים, וְאֵלוּ תַּחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה, בְּאֵלוּ הַלֵּל גְּמוּר, וּבְאֵלוּ אֵין הַלֵּל גְּמוּר, וְעַל שֶׁהֵם לְמִטָּה - שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצְוֹת. מִצַּת כְּתוּב חֶסֶד בְּלִי אוֹת ו', שֶׁטָּרַם שׁוֹרִים אֵלוּ הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים, סוּד אוֹת ו'.

ליל ג' פרשת תצוה (דף קפב ע"ב)

שְׁבַעַת יְמֵי חַג הַמִּצְוֹת לְעֻמַּת שְׁבַעַת יְמֵי סְכוּת אֵת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמֹר, הַאי אִיהוּ אַתְר דְּאֶקְרִי שְׁמוֹר. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב, אֵת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמֹר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצְוֹת כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ. שְׁבַעַת יָמִים אֵלִין, לֹא אֵינוֹן בְּשֶׁבַעַת הַיָּמִים דְּסְכוּת, דְּאֵינוֹן עֲלָאִין וְאֵלִין תַּתְּאִין. וְעַל דָּא, בְּאֵינוֹן הַלֵּל גְּמוּר, וּבְהִנֵּי לֹא הַלֵּל גְּמוּר, וְעַל דְּאֵינוֹן לְתַתָּא, שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצְוֹת. מִצַּת כְּתִיב חֶסֶד בְּלֹא ו', דְּעַד לֹא שְׂרָאן אֵינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין, רָזָא דו'.

מדוע יורד סוד זה של חג המצות?

וְאִי תִּימָא, בֵּינָן דְּהָאֵי רָזָא דְּחַג הַמִּצְוֹת אֲתֶקְדֵּשׁ, אֲמַאי נַחְתָּא. דְּהָא תְּנִינָן מְעַלִּין בְּקִדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִין, אֲמַאי נַחְתָּא לְתַתָּא בְּאֵינוֹן יוֹמִין תַּתְּאִין.

מדוע יורד סוד זה של חג המצות?

כִּיּוֹן שְׁהוּא הַתְּקַדְּשׁ, צְרִיךְ לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ וּלְקַדְּשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה לְקַדְּשׁ בֵּיתוֹ

כִּיּוֹן שְׁהוּא הַתְּקַדְּשׁ, צְרִיךְ לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ וּלְקַדְּשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה לְקַדְּשׁ בֵּיתוֹ

כִּיּוֹן שְׁהוּא הַתְּקַדְּשׁ, צְרִיךְ לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ וּלְקַדְּשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה לְקַדְּשׁ בֵּיתוֹ

בֹּא וְרָאָה, כְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵדֵי בֵּיתוֹ וְגו'. מִי שֶׁיְכַפֵּר צְרִיךְ (לְכַפֵּר) עַל עֲצָמוֹ תַּחֲלָה, וְאַחֵר כֹּף עַל בֵּיתוֹ. כְּדִגְמַת זֶה, מְדַרְגָּה זֹאת מִתְחִילָה לְהַתְּקַדְּשׁ וּלְצַאֵת בְּקִדְשָׁהּ לְכַפֵּר עָלָיו, וְכִיּוֹן שְׁהוּא הַתְּקַדְּשׁ, צְרִיךְ לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ וּלְקַדְּשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה לְקַדְּשׁ בֵּיתוֹ. וּבְמָה מְקַדְּשׁ לָהֶם? בִּישְׂרָאֵל שֶׁלְמִטָּה, בְּחֻשְׁבוֹן הָעֵמֶר. וְכִיּוֹן שֶׁאֵלוּ מִתְּקַדְּשִׁים, צְרִיכִים לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה. שֶׁהִרִי כְּאֲשֶׁר בֵּית הַמִּלְכָּה מִתְּקַדְּשׁ, אִז עוֹלָה לְמַעְלָה, לְהַתְּקַדְּשׁ בְּאֵלוּ הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵדֵי בֵּיתוֹ וְגו', מָאן דִּיכַפֵּר, אֲצַטְרִיךְ (נִיא לְכַפֵּרָא) עֲלֵיהּ בְּקַדְּמִיתָא, וּבְתַר עַל בֵּיתֵיהּ. כְּגוֹנוּנָא דָּא, הַאי דְּרָגָא, שְׂאָרֵי לְאֲתֶקְדֵּשׁ אֵוּלְנַפְקָא בְּקַדְּוִשָׁה, לְכַפֵּרָא עֲלֵיהּ, וְכִיּוֹן דְּאִיהוּ אֲתֶקְדֵּשׁ, בְּעִי לְכַפֵּרָא עַל בֵּיתֵיהּ, וּלְקַדְּשָׁא לוֹן, וְעַל דָּא נַחְתָּא לְתַתָּא לְקַדְּשָׁא בֵּיתֵיהּ. וּבְמָה מְקַדְּשׁ לוֹן, בִּישְׂרָאֵל דְּלְתַתָּא. בְּחוּשְׁבְּנָא דְּעוֹמֵר וְכִיּוֹן דְּאֵלִין מִתְּקַדְּשָׁן, בְּעִינָן לְסַלְקָא לָהּ לְעִילָא, דְּהָא כַּד בֵּיתָא דְּמִטְרוֹנוּתָא אֲתֶקְדֵּשׁת, כְּדִין סַלְקַת לְעִילָא, לְאֲתֶקְשָׂרָא בְּאֵינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין (דף קפ"א ע"א) לְעִילָא.

חֻשְׁבוֹן בְּעֻמְדָה עַל הַרְגְלִים

וְעַל דָּא אֲנָן עֲבָדִין חֻשְׁבְּנָא, בְּקִיּוּמָא עַל קִיּוּמִין, בְּגִין דְּאֵינוֹן יוֹמִין, יוֹמִין עֲלָאִין אֵינוֹן, וְכֵן בְּכָל זְמַן בְּכָל זְמַן דְּעָאֵל בְּרַגְלֵי בְּרַגְלֵי יוֹמִין עֲלָאִין, בֵּין בְּצִלוֹתָא, בֵּין בְּשִׁבְחָא, אֲצַטְרִיךְ לְקִיּוּמָא עַל רַגְלוֹי, יְרַכִּין וְגוּפָא עַל רַגְלוֹי, יְרַכִּין וְגוּפָא כְּדָא תַּמָּן. יְרַכִּין וְגוּפָא

חֻשְׁבוֹן בְּעֻמְדָה עַל הַרְגְלִים

וְעַל דָּא אֲנָן עֲבָדִין חֻשְׁבְּנָא, בְּקִיּוּמָא עַל קִיּוּמִין, בְּגִין דְּאֵינוֹן יוֹמִין, יוֹמִין עֲלָאִין אֵינוֹן, וְכֵן בְּכָל זְמַן דְּעָאֵל בְּרַגְלֵי בְּרַגְלֵי יוֹמִין עֲלָאִין, בֵּין בְּצִלוֹתָא, בֵּין בְּשִׁבְחָא, אֲצַטְרִיךְ לְקִיּוּמָא עַל רַגְלוֹי, יְרַכִּין וְגוּפָא כְּדָא תַּמָּן. יְרַכִּין וְגוּפָא

בכחו, ולא כנקה שדרפה לשבת. ועוד, משום שבח של העולם העליון.

פסוק הנשים מחשבון זה

ומשום שהוא סוד הזכר, נשים פטורות מחשבון זה, ולא מחיבים למנות, רק הזכרים, להתקשר כל אחד כמו שצריך. כעין זה, (שמות כג) יראה כל זכור. זכרים ולא נשים. משום שסוד הברית בזכר הוא, ולא בנקה, ומשום שעמידה סוד למעלה, נשים לא מתחייבן.

שבע שבתות תמימת תהינה

וסוד למדנו כאן, שבכל שבעת הימים מאלו הימים העליונים נוטלת הקדשה יום אחד (ויקרא כד) של אלו התחתונים, וזו התחתונה נקראת שבוע, שמתקדש בשבעה ימים עליונים. וכן בכל שבעה ושבעה מאלו חמשים ימים, עד ולא עד בכלל. וכאשר נמצאים ארבעים ותשעה ימים עליונים, נמצאו למטה שבע ימים שמתקדשים בהם, וכל אחד נקרא שבוע שעולה באלו השבע. ועל זה כתוב (ויקרא כג) שבע שבתות תמימת תהינה. משום שאלו נקבות, תפס הכתוב לשון של נקבות.

חג השבועות

וכאשר התקדשו בהם והבית נתקן להתחבר אשה בבעלה, אז נקרא חג השבועות, מאותן נקבות ששורים עליהן אותם ימים עליונים שנתקדשו בהם. ומשום זה כתוב בשבעתיכם, הם שלכם, ולא כתוב בשבועות, לפי שפך גם מתקדשים ישראל למטה עמם.

יום החמשים - יום העליון

ועל זה כאשר מגיעים לתשעה וארבעים ימים, היום ההוא העליון שעליהם, שהוא יום החמשים ששולט על תשעה וארבעים ימים, סוד כללות התורה, בתשעה וארבעים פנים, ואז היום העליון ההוא, היום החמשים, בהתעוררות של מטה, מוציא תורה כלולה בתשעה וארבעים פנים.

ליל ד' פרשת תצוה (דף קפ"ו ע"ב)

וילקחתם לכם פרי עץ הדר

וכאשר ישראל הם בחמסר עשר יום, אז נוטל לבניו לפרש כנפיו עליהם ולשמת עמם. ועל זה כתוב וילקחתם לכם ביום הראשון. פרי זה

לקיימא, כדכורא דקיימא בחיליה, ולא כנוקבא דארחקא למיתב. ועוד בגין שבחא דעלמא עלאה.

פסוק הנשים מחשבון זה

ובגין דאיהו רזא דכורא, נשים פטורות מחושבנא דא, ולא מתחייבן למימני בר דבורין, לאתקשרא כל חד בדקא יאות. כגוונא דא, (שמות כג) יראה כל זכור, דבורין, ולא נשין. בגין דרזא דברית בדכורא איהו, ולא כנוקבא, ובגין דקיימא רזא לעילא, נשין לא מתחייבן.

שבע שבתות תמימת תהינה

ורזא אוליפנא הכא, דבכל שבעת יומין, מאלין יומין עלאין, נטלא קדושא יומא חד (ויקרא כד) דאלין תתאי, והאי תתאה אקרי שבוע, דאתקדש בשבעה יומין עלאין. וכן בכל שבעה ושבעה מאינון חמשים יומין, עד ולא עד בכלל, וכד אשתכחו ארבעין ותשע יומין עלאין, אשתכחו לתתא שבע יומין, דאתקדשו בהו וכל חד אקרי שבוע, דעאל באינון שבע. ועל דא כתיב, (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהינה. בגין דאינון נוקבין, נקט קרא לישנא דנוקבין.

חג השבועות

וכד אתקדשו בהו, וביתא, מתתקנא לאתחברא אתתא בבעלה, כדין אקרי חג שבועות, מאינון נוקבי דשאר עליהו אינון יומין עלאין, דאתקדשו בהו. ובגין כד כתיב בשבועותיכם, אינון דלכו, ולא כתיב בשבועות, בגין דהכי נמי מתקדשין ישראל לתתא עמהון.

יום החמשים - יום העליון

ועל דא כד מטון לתשע וארבעין יומין, ההוא יומא עלאה דעליהו, דאיהו יומא דחמשים, דשליט על תשעה וארבעין יומין, רזא דכללא דאורייתא, בתשעה וארבעין אנפין, וכדין ההוא יומא עלאה, יומא דחמשים, באתערותא דלתתא, אפיק אורייתא כללא בתשעה וארבעין אנפין.

ליל ד' פרשת תצוה (דף קפ"ו ע"ב)

וילקחתם לכם פרי עץ הדר

וכד ישראל אינון בחמיסר יומין, כדין נטיל לבניו, לפרשא גדפוי עליהו, ולמחדי עמהון. ועל דא כתיב וילקחתם לכם ביום

הוא אֵילָן שְׁנֵקְרָא עַץ פְּרִי, וְנִמְצָא בּוֹ פְּרִי. עַץ הָדָר - כְּמוֹ שְׁנַאמֶר (תהלים צ) הוּד וְהָדָר לְפָנָיו. מֵה הטעם נִקְרָא הָדָר, וְגַם הוּא הָדָר? אֵלָא זֶה צְדִיק.

כִּפְתַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עַץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נֶחֱל
מְדוּעַ נִקְרָא הָדָר, וְהָרִי מְקוּם מְסֻתָּר הוּא שְׁאִין לֹא גְלוּי, וְצָרִיף לְהִתְפַּסּוֹת תְּמִיד, וְאִין הָדָר אֵלָא מִי שְׁמִתְגַּלְגֵּל וּמִתְרַאֶה? אֵלָא, אִף עַל גַּב שֶׁהוּא דְרָגָה מְסֻתְרָת, הַדּוּר הוּא שֶׁל כָּל הַגּוֹף, וְלֹא נִמְצָא הַדּוּר לַגּוֹף אֵלָא בּוֹ. מֵה הַטַּעַם? מִי שְׁאִין עִמּוֹ מִדְרָגָה זוֹ, אִין בּוֹ הַדּוּר לְבֵא בְּבִי אָדָם. קוּלוֹ אִין עִמּוֹ בְּדַבְרוֹ (פְּזָרָה), וְהַדּוּר (וְדַבְרוֹ) שֶׁל קוּל נִפְסַק מִמֶּנּוּ. זְקָנוֹ וְהַדּוּר זְקָנוֹ לֹא עִמּוֹ, וְאִף עַל גַּב שְׁמִתְפַּסִּית הַדְרָגָה הַהִיא, כָּל הַדּוּר הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וּמִתְפַּסֶּה וּמִתְגַּלְגֵּל. וּמִפְּנֵי כּוֹ עַץ הָדָר הוּא, עַץ שֶׁכָּל הַדּוּר הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וְזֶהוּ הוּא עַץ עֵשֶׂה פְּרִי.
 כִּפְתַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עַץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נֶחֱל

כִּפְתַּת תְּמָרִים - כָּאִן נִכְלָלָת אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ בְּלִי פְרוּד, כִּפְתַּת תְּמָרִים כְּאֶחָד. וְעֵנָף עַץ עֵבֶת - שְׁלֵשָׁה וְעֵלִים שְׁלוֹ - זֶה בְּצַד זֶה, וְזֶה בְּצַד זֶה, וְאֶחָד שְׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם. וְעֵרְבֵי נֶחֱל - שְׁנַיִם, שְׁאִין לָהֶם רִיחַ וְטַעַם, כְּשׁוֹקִים בְּבֹן אָדָם. (ומפני כן) לולב נוטל בְּלֵם, כְּחוּט הַשְּׂדֵרָה שְׁמַעֲמִיד אֶת הַגּוֹף. וּמֵה שְׂיֹצֵא הַחוּצָה טַכָּח - כֶּף הוּא, כְּדִי לְהַשְׁלִים וּלְהוֹצִיא הַכֹּל לְשִׁמְשׁ כְּמוֹ שְׁצָרִיף. (ומפני כן) בְּמִינִים אֵלוֹ צָרִיף בֶּן אָדָם לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עֲלִים שֶׁל אֵלוֹ הַתְּמָרִים, הֵם כָּל שְׁאֵר חִילוֹת שְׁמִתְאַחֲזִים בְּאֵלוֹ הַכְּנֻזִיִּים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בְּהֵם, מִפְּנֵי שְׁצָרִיכִים (לְהִתְאַחֵז) לְמִטָּה כְּדָגְמַת לְמַעְלָה. שְׁאִין לָהּ דְבַר בְּעוֹלָם שְׁאִין לוֹ דָּגְמָא לְמַעְלָה. כְּדָגְמָא שֶׁל לְמַעְלָה כֶּף יֵשׁ לְמִטָּה. וְצָרִיכִים יִשְׁרָאֵל לְהִתְאַחֵז בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְשִׁבְתַּת תַּחַת צֶל הַסְּכָה בְּסוּד הָאֱמוּנָה
כְּתוּב (ויקרא כג) בְּסֻכּוֹת תִּשְׁבּוּ שְׁבַעַת יָמִים. זֶהוּ סוּד הָאֱמוּנָה, וְסוּד זֶה נֶאֱמַר עַל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן. וְכֶף לְמַדְנֵי, כְּאִשְׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם נֶאֱמַר פְּסוּקֵי זֶה.

הַרְאֵשׁוֹן, פְּרִי, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְאֶקְרִי עֵץ פְּרִי, וְאִשְׁתַּכַּח בֵּיה פְּרִי. עֵץ הָדָר: כְּמָה דָּאֵת אֶמֶר (תהלים צ) הוּד וְהָדָר לְפָנָיו. מֵאִי טַעַמָא אֶקְרִי הָדָר, וּמֵאִן אִיהוּ הָדָר. אֵלָא דָּא צְדִיק.

כִּפְתַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עַץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נֶחֱל
אֶמֶאִי אֶקְרִי הָדָר, וְהָא אֶתְר טְמִירָא אִיהוּ דְלִית לֵיה גְלוּיָא, וְצָרִיכָא לְאִתְכַּסְיָא תְּדִיר, וְלִית הָדָר אֵלָא מֵאֵן דְאִתְגַּלְיָא וְאִתְחַזֵּי. אֵלָא, אִף עַל גַּב דְאִיהוּ דְרָגָא טְמִירָא, הַדּוּרָא אִיהוּ דְכָל גּוּפָא, וְלֹא אִשְׁתַּכַּח הַדּוּרָא לְגוּפָא. אֵלָא בֵּיה. מֵאִי טַעַמָא. מֵאֵן דְלִית עֲמִיה אִי דְרָגָא, לִית בֵּיה הַדּוּרָא, לְמִיעַל בְּכַנֵּי נְשָׂא. קָלָא לֹא עֲמִיה בְּכַבּוּרָא, (ס"א כְּכַבּוּרָא) וְהַדּוּרָא (ס"א וְדַבְרוּרָא) דְקָלָא אִתְפַּסַּק מִנֵּיה. דִּיקְנָא, וְהַדּוּרָא דְדִיקְנָא לֹא עֲמִיה, וְאִף עַל גַּב דְאִתְכַּסְיָא הַהוּא דְרָגָא, כָּל הַדּוּרָא דְגוּפָא בֵּיה תְּלוּיָא. וְאִתְכַּסִּי וְאִתְגַּלְיָא. וּבְגִין כֶּף עֵץ הָדָר אִיהוּ עֵץ דְכָל הַדּוּרָא דְגוּפָא בֵּיה תְּלוּיָא, וְדָא אִיהוּ (בראשית א) עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי.

כִּפְתַּת תְּמָרִים, הִכָּא אִתְכַּלִּילָת אִתְתָּא בְּבַעֲלָהּ בְּלֵא פְרוּדָא, כִּפְתַּת תְּמָרִים כְּחָדָא. וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת, תְּלָתָא. וְעֵלִין דְלִיה, דָּא בְּסֻמְרָא דָּא, וְדָא בְּסֻמְרָא דָּא, וְחַד דְשִׁלֵּט עֲלֵיהּ. וְעֵרְבֵי נֶחֱל. תְּרִין. דְלִית לְהוּ רִיחָא וְטַעַמָא, כְּשׁוֹקִין בְּכַנֵּי נְשָׂא. (ובגין כן) לולב נטיל בְּלָהוּ, כְּחוּטָא דְשְׂדֵרָה קִימָא דְגוּפָא. וּמֵה דְנִפְיק לְכַר טַפַּח, הִכִּי הוּא, בְּגִין לְאִשְׁלֵמָא וְלְאִפְקָא כְּלָא, וְלִשְׁמַשׁא כְּדָקָא חֲזִי. (ובגין כן) בְּהֵי זִינִין, בְּעֵי בַר נֵשׁ לְאִתְחַזְּזָא קְמִי קְדֻשָּׁא בְּרִיד הוּא. עֲלִין וְטַרְפִּין דְהֵי תְּמָרִים, אִינּוֹן כָּל שְׁאֵר חִילוֹן דְאִתְאַחֲדִין בְּאִינּוֹן בְּנֻזִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֶקְרִי בְּהוֹן. בְּגִין דְבַעֲיָנָן (ס"א לְאִתְחַזְּזָא) לְתַתָּא כְּגוּנָא דְלַעֲיִלָא, דְלִית לָהּ מְלָה בְּעֵלְמָא, דְלֵא אִית לָהּ דוּגְמָא לַעֲיִלָא, כְּגוּנָא דְלַעֲיִלָא הִכִּי אִית לְתַתָּא, וּבְעוּ יִשְׂרָאֵל לְאִתְאַחֲדָא בְּרוּזָא דָּא דְמַהִימְנוּתָא, קְמִי קְדֻשָּׁא בְּרִיד הוּא.

עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְשִׁבְתַּת תַּחַת צֶל הַסְּכָה בְּסוּד הָאֱמוּנָה
כְּתוּב (ויקרא כג) בְּסֻכּוֹת תִּשְׁבּוּ שְׁבַעַת יָמִים, דָּא הוּא רוּז דְמַהִימְנוּתָא, וְהָאִי קְרָא עַל עֵלְמָא עֲלָאָה אִתְמַר, וְהִכִּי תְּנִינָן, כֶּד אִתְבְּרִי עֵלְמָא, אִתְמַר הָאִי קְרָא.

כַּאֲשֶׁר הִתְחִילָה חֲכָמָה לְצַאת מִמְקוֹם שֶׁלֹּא יָדוּעַ וְלֹא נִרְאָה, אֲזַי יוֹצֵאת מִדָּה אַחַת וּמִכָּה, וְהַחֲכָמָה הִיא הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה וּמְתַפְשֵׁטת לְכָל הַצְּדָדִים בְּסוּד הַמְשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן. וְהַמְשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן הֵוָה מוֹצֵיא שְׂשֵׁה צְדָדִים, וְאֵז הַנִּיצוּץ הֵוָה שֶׁל הַמְדָה מְאִיר לְכֻלָּם, וְאָמַר בְּסִכַּת תְּשׁוּבוֹ שְׁבַעַת יָמִים.

מִי הוּא סִכַּת חֹסֵר ו' זֶה מְשָׁכֵן תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא כַּעֲשֻׁשִׁית, לְהִרְאוֹת אֶת כָּל הָאוֹרוֹת. וְאֵז אָמַר בְּסִכַּת תְּשׁוּבוֹ שְׁבַעַת יָמִים. מִי הֵם שְׁבַעַת יָמִים? מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְתַחְתּוֹן, שֶׁכֵּלֶם עוֹמְדִים וּמְזַמְנִים לְהֵאִיר לְזוֹ הַסִּכַּת. וּמִי הִיא ז' (עֲמוּס ט) סִכַּת דִּינִיד הַנִּפְלָת. סִכַּת שְׁלוֹם. וְצָרִיף הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְשַׁבַּת תַּחַת הַצֵּל שְׁלָה, בְּסוּד הָאֲמוּנָה. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל זֶה, יוֹשֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים.

מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל זֶה - יוֹשֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעְגָּה

וְעַל זֶה כָּלָם בְּסִכַּת בְּסִכַּת, וְאֶחָד בְּסִכּוֹת שְׁלֹם. אֶחָד שְׁלֹם, לְהִרְאוֹת שְׁמִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל זֶה, יוֹשֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעְגָּה, שְׁעוֹמְדִים עַל זֶה הַתַּחְתּוֹן לְהֵאִיר לוֹ, לְכַסּוֹת עֲלָיו וּלְהַגּוֹ עֲלָיו בְּשַׁעַר שְׁצָרִיף.

שֶׁלֹּא יִתְעַרְבוּ בְּשִׁמְחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל
וְעוֹד, כָּלָם נִקְרָאִים סִכּוֹת בְּשִׁלְמוֹת, וְכַתוּב סִכַּת חֹסֵר, זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שְׁצָרִיף בְּאֵלוֹ הַשְּׁבַעַת יָמִים קְדוֹשִׁים לְזוֹן לְשָׂאֵר הַמְּזַמְנִים הַגְּדוֹלִים שֶׁל הָעַמִּים, בְּשַׁעַר שֶׁהִיא לוֹקַחַת שְׁמִיחָה בְּבַעְלָהּ, וְלֹא יִקְלָקְלוּ שְׁמִיחָתָהּ, כְּדִי שִׁתְּבַלְבְּלוּ (שְׁמִיחָתָהּ) בְּמִזוֹן הַהוּא, הַקְּרִבְנוֹת שְׁלֵהֶם רַבִּים יוֹתֵר מִשְׂאֵר יָמִים, כְּדִי שִׁתְּעַסְקוּ בָּהֶם וְלֹא יִתְעַרְבוּ לְבִסוּף בְּשִׁמְחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּמִי הִיא שְׁמִיחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל? זֶה יוֹם שְׁמִינִי עֲצָרַת.

יִשְׂרָאֵל מְתַקְנִים כֶּסֶף לְקַבֵּ"ה מִלְמַטָּה
וּבֹא רֵאָה, בְּעוֹד שֶׁאֵלּוֹ שְׂאֵר הַמְּזַמְנִים שְׁמִיחִים וְאוֹכְלִים בְּמִזוֹן הֵוָה שְׁמִתְקַנִּים לָהֶם יִשְׂרָאֵל, הֵם מְתַקְנִים כֶּסֶף לְקַבֵּ"ה מִלְמַטָּה, וְלִהְיֵעוֹלֹת אוֹתוֹ לְמַעְגָּה בְּאֵלוֹ הַמִּינִים, וּבְשִׁמְחָה, וּבְהִלָּל, וּלְהַקְרִיף הַמְזַבְּת. אֲזַי הִיא עוֹלָה וְלוֹקַחַת בְּרָכוֹת וְשִׁמְחָה בְּבַעְלָהּ.

וּשְׂאֵר חֵיווֹת גְּדוֹלוֹת מְמַנּוֹת הָעַמִּים, אוֹכְלוֹת וְשׁוֹחֲקוֹת וְרוֹמְסוֹת וְנִזְנוֹנוֹת. וְהִיא נוֹטְלַת נְפֻשׁוֹת

כִּד שְׂרָא חֲכָמָה לְנִפְקָא, מְאִתֵּר דְּלֹא יָדִיעַ וְלֹא אִתְחַזֵּי, כְּדִין נְפִיק חַד מִשְׁחַתָּא, וּבְטָשׁ, וְהִיא חֲכָמָתָא עֲלָאָה, נְצִיץ וְאִתְפְּשֵׁט לְכָל סְטֵרִין, כְּרִזָּא דְּמִשְׁכְּנָא עֲלָאָה. וְהֵוָה מִשְׁכְּנָא עֲלָאָה, אִפִּיק שִׁית סְטֵרִין, וְכְדִין הֵוָה נְצִיזוֹ דְּמִשְׁחַתָּא נְהִיר לְכָלָא, וְאָמַר בְּסִכַּת תְּשׁוּבוֹ שְׁבַעַת יָמִים.

מֵאֵן סִכַּת חֹסֵר ו'. דָּא מִשְׁכְּנָא תַתָּאָה, דְּאִיהוּ כַּעֲשֻׁשִׁיתָא, לְאִחְזָאָה לְכָל נְהוּרִין, וְכְדִין אָמַר, בְּסִכַּת תְּשׁוּבוֹ שְׁבַעַת יָמִים. מֵאֵן שְׁבַעַת יָמִים. מְעֲלָמָא עֲלָאָה לְתַתָּאָה, דְּכִלְהוּ קְרִימִי בְּקִיּוּמָא, לְאִנְהֲרָא לְהֵאִי סִכַּת. וּמֵאֵן אִיְהִי. דָּא (עֲמוּס ט) סִכַּת דוֹד הַנּוֹפֶלֶת. סִכַּת שְׁלוֹם. וּבְעֵי עֲמָא קְדִישָׁא לְמִיתֵב תְּחוֹת עֲלָאָה, כְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, וּמֵאֵן דִּיתִיב בְּצֵלָא דָּא, וְתִיב בְּאִינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין. מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל זֶה - יוֹשֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעְגָּה

וְעַל דָּא כִלְהוּ בְּסִכַּת בְּסִכַּת וְחַד בְּסוֹכוֹת שְׁלֹם, חַד שְׁלֹם, לְאִחְזָאָה דְּמֵאֵן דִּיתִיב בְּצֵלָא דָּא, וְתִיב בְּאִינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין לְעִילָא, דְּקִיּוּמִין עַל הֵאִי תַתָּאָה, לְאִנְהֲרָא לִיה, לְחַפְיָא עֲלִיה, וְלֹאֲנָא עֲלִיה, בְּשַׁעַתָּא דְּאִצְטְרִיף.

שֶׁלֹּא יִתְעַרְבוּ בְּשִׁמְחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 וְתוֹ, כִּלְהוּ אַקְרוֹן סִכּוֹת בְּשִׁלְמוֹ, וְכַתִּיב סִכַּת חֹסֵר, דָּא עֲלָמָא תַתָּאָה, דְּבַעָא כְּהֵי שְׁבַעַת יוֹמִין (דְּרַקִּיזָּא ע"א) קְדִישִׁין, לְמִיזוֹן לְשָׂאֵר מְמַנֵּן רַבְרָבֵן דְּעַמִּין, בְּעוֹד דְּאִיְהִי נְטִלָא חֲדוּהָ כְּבַעְלָהּ, וְלֹא יִקְטַרְגוֹן חֲדוּתָא, כְּגִין דִּיתְעַרְבְּבוּן (ס"א דִּיתְעַדְנוּ) כְּהֵוָה מְזוּנָא. קְרִבְנִין דְּלְהוֹן סְגִיאִין יוֹתֵר מִשְׂאֵר יוֹמִין, כְּגִין דִּיתְעַסְקוֹן בְּהוּ, וְלֹא יִתְעַרְבוּן לְכַתֵּר בְּחֲדוּהָ דִישְׂרָאֵל. וּמֵאֵן חֲדוּהָ דִישְׂרָאֵל, דָּא יוֹמָא תְּמִינָאָה דְּעֲצָרַת.

יִשְׂרָאֵל מְתַקְנִים כֶּסֶף לְקַבֵּ"ה מִלְמַטָּה
וְתֵא חֲזִי, בְּעוֹד דְּאִינוֹן שְׂאֵר מְמַנֵּן חֲדָאן, וְאִכְלוּן כְּהֵוָה מְזוּנָא דְּמִתְקַנִּי לִזְוֹן יִשְׂרָאֵל. אִינוֹן מְתַקְנִי כּוּרְסִיָּא לְקוּדְשָׁא כְּרִיד הוּא מִתַּתָּא, וְלִסְלָקָא לִיה לְעִילָא, בְּאִינוֹן זִינִין, וּבְחֲדוּהָ, וּבְהִלּוּלָא, וְלֹאֲקַפָּא מְדַבְּחָא. כְּדִין אִיְהִי סְלָקָא, וְנְטִלָא כְּרַפָּאן וְחֲדוּהָ כְּבַעְלָהּ.

וּשְׂאֵר חֵיווֹן רַבְרָבֵן מְמַנֵּן דְּעַמִּין, אִכְלוּן וּמְדַקְוֹן וּרְפִסֵּן וְאִתְזַנּוּ. וְאִיְהִי נִקְטָא נִפְשָׁאן בְּעַנּוּגִין

בענג למעלה, כמו שאמרנו. כיון שיורדת, והיא לזכות כל הברכות וכל הקדשות וכל העונגים, וישאל כל אלו השבעה ימים היו מושכים אותה באלו המעשים שהם עושים ומקריבים לה, אז יורדת להתקרב בבניה ולשמח אותם יום אחד. והיום ההוא הוא יום שמיני, משום שכל שבעה ימים אחרים אתה. ועל זה הוא שמיני, ושמונה ימים כאחד. ומפני זה נקרא עצרת - פנוס. מתכנסים כלם ביום זה. ונקרא שמיני, ואין שמיני אלא מתוך שבעה.

יהי שם ה' מברך

פתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך. מהו מברך? (אָלָא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו, במדבר הראו לו בחלום, ושמו רבי יצחק מפפתור. מהו מברך? ראשיתו קשה וסופו רך. מ"ב קשה, ודין הוא ודאי. (אחר כך) כעין זה יום של ראש השנה מ"ב, שהרי בארבעים ושנים (בסוד מ"ב) אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין. לבסוף רך. ועל זה למדנו, כל ההתחלות קשות, וסוף הכל רך. (זה מ"ב בסוד של ארבעים ושנים אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין לבסוף כדגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה, בדין. ביום של עצרת רך, בשמחה.

מה בין דין עליון לדין אחר שלמטה בא נראה מה בין דין עליון לדין זה. דין עליון תחלתו וסופו קשה, ואין מי שיעמד בו, וכל מה שהולך מתחזק, ולבסוף ששורה, לא אז משם עד שמכלה ומקרית הכל שלא נשאר כלום. אבל דין אחר שלמטה, ראשית קשה, וכל מה שהולך - נחלש, עד שמאיר פנים, כדגמת (זה דין של הנקבה) הנקבה שנחלש כחה.

ה' למבול ישוב

ממתי התעורר דין שלמעלה לשרות על העולם? ביום המבול, ועל זה לא נשאר כלום בעולם חוץ מהתבה ההיא של נח, שהיא כדגמא העליון שסבלה לפח הדיו ההוא. ואלולי שהזמין הקדוש ברוך הוא ונמצא ברחמים על העולם, כל העולם היה נאבד, שכתוב (תהלים כט) ה' למבול ישוב. ועל זה לא שורה דין שלמעלה על העולם, שלא יכול העולם לסבל אותו אפלו געע אחד.

לעילא, כמה דאתמר. כיון דנתתא, ואיהי נקטא כל ברבאן וכל קדושין וכל ענוגין, וישאל כל הגי שבעה יומין הוו משכין לה באינון עובדין דקא עבדין ומקריבין בהדה, כדן נחתא לקרבא בבנהא, ולמחדי לון יומא חר, ותהוא יומא איהו יומא תמינאה, בגין דכל שבעה יומין אחרנין בהדה. ועל דא איהו תמינאה, ותמינא יומין פחדא. ובגין כך אקרי עצרת: כנישין. כנישין בלהו ביהא יומא. ואקרי שמיני, ולית שמיני אלא מגו שבעה.

יהי שם ה' מברך

פתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך. מאי מברך. (אָלָא כלא ידוע), אבל רזא חדא ידע חד מחברנא, במדברא אחזיאו ליה בהלמא, ורבי יצחק פפתורא שמיה. מאי מברך. שירותא קשה, וסופיה רך. מ"ב קשה, ודינא איהו ודאי. ולבתר כך) כגוונא דא, יומא דראש השנה מ"ב, דהא בארבעין ותרוין (וברא דמ"ב) אתוון אתברי עלמא, ועל דא אתברי דא תנינו, כל שירותין קשין, וסופא דלהון רכין. (ס"א דא כמ"ב וברא דארבעין ותרוין אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי דדינא לבתר כך) כגוונא דא) ביומא דראש השנה מ"ב קשה בדינא. ביומא דעצרת רך בחדוה.

מה בין דין עליון לדין אחר שלמטה

תא הוי, מה בין דינא עלאה, להאי דינא. דינא עלאה שירותא וסופא קשה, ולית מאן דיקום ביה, וכל מה דאזיל אתתקף, ובתר דשארי, לא סליק מניה, עד דאכיל ושציי כלא, דלא אשתאר כלום. אבל דינא אחרא דתתא, שירותא קשה, וכל מה דאזיל אתחלש, עד דנהיר אנפין, כגוונא (ס"א דא דינא דנקבא) דנוקבא דחלש חילהא.

ה' למבול ישוב

אימתי אתער דינא דלעילא למשרי על עלמא. ביומא דטופנא. ועל דא לא אשתאר כלום בעלמא, בר ההוא תבותא דנח, דאיהי כגוונא עלאה, דסביל לההוא תוקפא. ואי לאו דזמין קדשא בריך הוא, ואשתכח ברחמי על עלמא, כל עלמא אתאביד, דכתיב, (תהלים כט) יי' למבול ישוב. ועל דא לא שריא דינא דלעילא על עלמא, דלא יכיל עלמא למסבל ליה, אפילו רגעא חדא.

הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות בתורה כפי היתה רבי שמעון בוכה ושמת. נשואו עינים וראו חמשה מאלה האנשים הפרושים שהיו הולכים אחריו לבקש אותו. עמדו. אמר רבי שמעון, מכאן והלאה מה שמד? אמר, נהוראי סבא, משום שיש נהוראי אחר אצלנו. הלכו רבי שמעון והחברים האלה עמו שלשה מילין. אמר רבי שמעון לאלו האחרים, מה דרך זו אצלכם? אמרו, לבקש את הזקן הזה, שממיו אנו שותים במדבר. בא רבי שמעון ונשקו. אמר לו, שמד נהוראי, ואור אפה, ואור עמו נמצא.

פתח רבי שמעון ואמר, (ויאלם) הוא מגלה עמקות ונסתרות, יודע מה בחשף, והאור שורה עמו. הוא גלא עמיקתא ומסתרתא - הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות, שכל הדברים העמקים והסתומים העליונים הוא מגלה להם. ומה הטעם מגלה להם? משום שיודע מה בחשוכא שאם לא היה החשף, לא נודע האור. והוא ידע מה בחשף, ומפני כן מגלה עמקות ונסתרות. שאם לא החשף, לא יתגלו הדברים העמקים והנסתרים. ונהורא עמה שרא - מהו אור זה? אור שמתגלה מתוך החשף. ואנו, מתוך החשף שהיה במדבר, מתגלה לנו אור זה. הקדוש ברוך הוא ישרה עמו אור בעולם הזה ובעולם הבא. הלכו רבי שמעון והחברים שלשה מילין אלו אחריו. אמר לו, מדוע לא הולכים אלו עמו כבראשונה? אמר לו, לא רציתי להטריח לכן אדם עמי. עכשו שבאו, גלף כפאחד. הלכו, ורבי שמעון הלך לדרכו. אמר רבי אבא, הרי אנו יודעים את שמו, והוא לא יודע את שמו של מר? אמר לו, ממנו ידעתי שלא להתראות.

ליל ה' פרשת ויחי (דף ר"כ ע"א)

בראש השנה נכתבים פתקים בא ראה, כשמתעורר דין בעולם, כשהקדוש ברוך הוא יושב על פסא דין לדון את העולם, צריה אדם לעורר [בדין] תשובה שישוב מהרשע [מחטאיו], שהרי אותו יום נכתבים פתקים, וכלם נמצאים בתיק כתובים.

הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות אדהכי הוה רבי שמעון בכי וחדרי זקפו עיניו, וקמו חמשה מאינון פרושים, דהו אולי אבתריה, למתבע ליה. קמו. אמר רבי שמעון, מכאן והלאה מה שמד? אמר, נהוראי סבא, בגין דנהוראי אתרא אית גבן. אזלו רבי שמעון ואינון חברייה עמיה תלת מילין, אמר רבי שמעון, לאינון אחרניו, מה ארחה דא גביכו. אמרו, למתבע ליה להאי סבא, דמימיו אנו שתאן במדברא. אתא רבי שמעון ונשקיה, אמר ליה, נהוראי שמד, ונהורא אנת, ונהורא עמד שרי.

פתח רבי שמעון ואמר, (ויאלם) הוא גלא עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא ונהורא עמה שרא. הוא גלה עמיקתא ומסתרתא, קדשא בריד הוא גלי עמיקתא ומסתרתא, דכל עמיקין סתימין עלאין איהו גלי לון. ומאי טעמא גלי לון. בגין דיודע מה בחשוכא. דאלמלא חשוכא לא אתידע נהורא. ואיהו ידע מה בחשוכא ובגין כן גלי עמיקתא ומסתרתא, דאי לאו חשוכא לא יתגליין עמיקין ומסתרתא. ונהורא עמה שרא. מאן נהורא דא. נהורא (דף קפ"ז ע"ב) דאתגלייא מגו חשוכא ואנון מגו חשוכא דתהו במדברא, אתגלי לן נהורא דא. רחמנא ישרי עמד נהורא, בעלמא דין, ובעלמא דאתי. אולי רבי שמעון וחבריה, אלן תלת מילין אבתריה, אמר ליה, אמאי לא אזלי אלן עמד כקדמיתא. אמר ליה, לא בעינא לאטרחה לבר נש עמי, השתא דאתו גזיל כחדא. אזלו, ורבי שמעון אזל לארתיה. אמר רבי אבא, הא אנו ידענא שמייה, ואיהו לא ידע שמייה דמר, אמר ליה, מניה ידענא דלא לאתחזאה.

ליל ה' פרשת ויחי (דף ר"כ ע"א)

בראש השנה נכתבים פתקים תא חזי, כד אתער דינא בעלמא, דקדשא בריד הוא יתיב על כרסי דדינא למירן עלמא, בעי בר נש לאתערא (בדינא) תשובה, דייטוב מחיובא (ניא מחובו), דהא ההוא יומא, פתקין כתיבו, ומשתכחי כלהו באחמתא הא כתיבין.

אם שָׁב עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים קוֹרְעִים אֶת הַפְּתָקִים, וְאִם לֹא, חוֹתְמִים אֶת הַפְּתָקִים
אִם זָכָה אָדָם שֶׁיָּשׁוּב לַפְּנֵי רַבּוֹנוֹ, קוֹרְעִים אֶת הַפְּתָקִים שֶׁעָלְיוֹ. אַחֲרַי כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לַפְּנֵי הָאָדָם אֶת יוֹם הַכַּפּוּרִים, יוֹם הַתְּשׁוּבָה. אִם שָׁב מִחֻטְאָיו - טוֹב. אִם לֹא - מִצְוָה הַמְּלַךְ לְחַתֵּם פְּתָקִים. אוֹי כִּי הַתְּשׁוּבָה רוּצָה לְהִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ.

וְיֵשׁ שְׁתּוּלִים לוֹ עַד יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל עֲצֵרַת **אִם** זָכָה בַתְּשׁוּבָה וְלֹא שְׁלֵמָה כְּרָאוּי - תּוֹלִים לוֹ עַד אוֹתוֹ יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל עֲצֵרַת, שֶׁהוּא שְׁמִינֵי לַחֵג. אִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לַפְּנֵי רַבּוֹנוֹ - נִקְרָעִים. וְאִם לֹא זֹכָה - אוֹתָם פְּתָקִים יוֹצְאִים מִבֵּית הַמְּלָךְ וְנִמְסָרִים בְּיַדֵּי מַלְאָךְ הַדִּין, וְהַדִּין נַעֲשֶׂה, וּפְתָקִים יוֹתֵר לֹא חוֹזְרִים עוֹד לְבֵית הַמְּלָךְ.

נְטִילַת הַפְּתָקִים

אִז מְעַבְרִים הַצְּלָמִים מִמֶּנּוּ וְלֹא נִמְצְאִים עִמּוֹ. כִּינּוּ שֶׁעֲבְרוּ מִמֶּנּוּ, הָרִי וְדָאֵי שֶׁעָנַשׁ הַמְּלָךְ יַעֲבֹר עָלָיו וְיִטְעַם מִכּוֹס הַמְּנוּת. וּבְאוֹתוֹ לִילָה שֶׁל חֵג הָאַחֲרוֹן, הַמְּלָאָכִים הַמְּעַנִּישִׁים מְזַמְּנִים, וְנוֹטְלִים אֶת הַפְּתָקִים. וְאַחַר שֶׁנְּטְלוּ אוֹתָם, מְעַבְרִים הַצְּלָמִים, וְלֹא נִמְצְאִים [וְאִם נִמְצְאִים פְּגוּמִים, יַעֲבֹר עָלָיו מַחְלוֹת וְכו'] בְּהֵם יָדִים. וְאִם נִמְצְאִים בְּהֵם יָדִים - דִּין גְּרוּעַ, אוֹ יַעֲבֹר עָלָיו דִּין שֶׁל מַחְלוֹת רְעוּת בַּפֶּגֶם שֶׁלָּהֶם, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֶת זֶה. וּבִסְפָרֵי הַקְּדוּמוֹנִים אוֹמְרִים יוֹתֵר, כְּשֶׁהֲרֹאשׁ נִגְרַע וְיִמְצָא הַגּוֹף - בְּנוֹ אוֹ אִשְׁתּוֹ יִמְצָאוּ, וְהוּא יִסְתַּלֵּק. וְזֶה מְדַבֵּר כְּשֶׁלֹּא חָזַר כָּל אוֹתוֹ זְמַן בַּתְּשׁוּבָה. אֲבָל אִם חָזַר, טַעַם הַמְּנוּת יִטְעַם וְיִתְרַפֵּא. וְאִם הַגּוֹף לֹא נִרְאָה וְיִמְצָא הָרֹאשׁ - הֵם מְסַתַּלְקִים וְהוּא מִתְקִים, וְזֶה מְדַבֵּר כְּשֶׁבָנוּ הַקְּטָן בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם יָדָיו פְּגוּמִים, מַעֲשֶׂה יָדָיו פְּגוּמִים, רְגָלָיו - מַחְלוֹת רוֹדְפוֹת אוֹתוֹ. בּוֹרַח הַצֶּלֶם וְחוֹזֵר, בּוֹרַח וְחוֹזֵר, עָלָיו כְּתוּב (דְּבָרִים כח) בְּבִקֵּר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עָרֵב. וְזֶה כְּשֶׁהַלְּבָנָה מְאִירָה וְהַלִּילָה מִתְקַן בְּאוֹר.

הַצְּדִיקִים שֹׁבִים בְּכָל יוֹם

אֲבָל צְדִיקִים חֲסִידִים, כָּל יוֹם וְיוֹם מְסַתַּלְקִים בְּלִבָּם כְּאִלּוּ אוֹתוֹ יוֹם מְסַתַּלְקִים מִהָעוֹלָם, וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לַפְּנֵי רַבּוֹנָם, וְלֹא יִצְטָרְכוּ

אִם שָׁב עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים קוֹרְעִים אֶת הַפְּתָקִים, וְאִם לֹא, חוֹתְמִים אֶת הַפְּתָקִים
אִי זָכִי כִּי נִשְׁדֵּייתוֹב קָמִי מְאִרְיָה, קָרְעִין פְּתָקִין דְּעָלִיָּה. לְכַתֵּר קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא זְמִין קָמִיָּה דְּכַר נִשְׁ, יוֹמָא דְּכַפּוּרֵי יוֹמָא דְּתְשׁוּבָה. אִי תַב מְחַטְאוֹי טַב. וְאִי לֹא, פְּקִיר מְלָכָא לְמַחְתֵּם פְּתָקִין. וְוִי, דְּהָא תְשׁוּבָה בַּעֲיָא לְאַסְתַּלְקָא מְנִיָּה.

וְיֵשׁ שְׁתּוּלִים לוֹ עַד יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל עֲצֵרַת **אִי** זָכִי בַתְּשׁוּבָה, וְלֹא שְׁלֵימָתָא כְּדָקָא יְאוּת, תְּלִיין לִיָּה עַד הֵהוּא יוֹמָא בַתְּרָאָה דְּעֵצֵרַת, דְּהוּא תְּמִינָאָה לַחֵג. וְאִי עֲבַד תְּשׁוּבָה שְׁלֵימָתָא לְקָמִי מְאִרְיָה, אֲתַקְרַעוּ. וְאִי לֹא זָכִי, אִינּוּן פְּתָקִין נְפָקִין מִבֵּי מְלָכָא, וְאַתְמַסְרִין בִּידְוֵי דְּסַנְטִירָא, וְדִינָא מִתְעַבִּיד, וּפְתָקִין לֹא מְהַדְרִין תּוֹ לְבִי מְלָכָא.

נְטִילַת הַפְּתָקִים

כְּדִין צוֹלְמִין אֲתַעְבְּרוּ מְנִיָּה, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין עִמִּיָּה. כִּינּוּ דְּמִתְעַבְּרִין מְנִיָּה, הָא וְדָאֵי טוֹפְסָקָא דְּמְלָכָא יַעֲבֹר עָלֵיָּה, וְיִטְעוּם כְּסָא דְּמוֹתָא. וְכֵהוּא לִילָא דְּחֵגָא בַתְּרָאָה, סַנְטִירִין זְמִינִין, וּפְתָקִין נְטִילִין, כְּתֵר דְּנְטִילֵי לוֹן, צוֹלְמִין מִתְעַבְּרוּ, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין (כִּי אִי מִשְׁתַּכְּחִין גְּרִיעִין יַעֲבֹר עָלֵי מְרַעִין וְכו') כְּהוּ יָדִי. וְאִי מִשְׁתַּכְּחִין כְּהוּ יָדִי (עַד), דִּינָא גְרִיעָא, אוֹ יַעֲבֹר עָלֵי דִינָא מְרַעִין בִּישׁוּן, בְּגִרְעִיּוֹתָא דְּלַהוֹן, וְהָא אוֹקִימָנָא לְהָא.

וּבִסְפָרֵי קְדָמָאֵי אֲמַרִי וְתִיר, כִּד רִישָׁא אַגְרַע, וְיִשְׁתַּכְּחֵה גּוֹפָא. בְּרִיָּה, אוֹ אֲנַתְתִּיָּה יִשְׁתַּכְּחוּ וְהוּא יִסְתַּלֵּק. וְהֵנִי מִילֵי, כִּד לֹא אֲהַדְרַר כָּל הֵהוּא זְמַנָּא בַתְּיּוֹבְכָתָא. אֲבָל אִי אֲהַדְרַר, טַעַמָא דְּמוֹתָא יִטְעַם, וְיִתְסִי וְאִי גּוֹפָא לֹא אֲתַחְזִי, וְיִשְׁתַּכְּחֵה רִישָׁא. אִינּוּן סְלָקִין, וְהוּא אֲתַקִּים. וְהֵנִי מִילֵי, כִּד בְּרִיָּה זְעִירָא בְּרִשׁוֹתִיָּה. וְאִי יָדוּי פְּגִימוּ, עֲבִידְתָּא דִּידוּי פְּגִימִין. רְגָלוּי, מְרַעִין רְדִפִין עָלֵיָּה. עֵרַק צוֹלְמָא וְאַהְדְרַר, עֵרַק וְאַהְדְרַר. עָלִיָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים כח) בְּבִקֵּר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עָרֵב, וְהָא כִּד נִהָרָא סִיְהָרָא, וְלִילָא אֲתַתְּקִין בְּגִהוֹרָא.

הַצְּדִיקִים שֹׁבִים בְּכָל יוֹם

אֲבָל זְכָאֵי חֲסִידֵי, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא מְסַתַּלְקִים בְּלִבְבֵיהוֹ, כְּאִלּוּ הֵהוּא יוֹמָא מְסַתַּלְקִי מַעֲלָמָא, וְעַבְדִּין תְּיּוֹבְכָתָא שְׁלֵימָתָא קָמִי מְאִרְיָהוֹן,

לדבר אחר. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

כמה עליונים מעשי המלך הקדוש

בא ראה, כל הנקרא בשמי - כמה עליונים מעשי המלך הקדוש, שהרי באותם מעשים [בריות] שהוא עושה למטה, קושר אותם בדברים עליונים שלמעלה, וכשנוטלים אותם למטה ועושים בהם מעשה, מתעורר אותו מעשה שלמעלה שקשור בו, כגון אזור ועץ ארז, והרי בארנו הדברים.

הלולב, האתרוג, ההדס, והערבה, כלם אחוזים בשם הקדוש למעלה

ויש מהם שאחוזים בשם הקדוש, כמו לולב, ואתרוג, הדס, וערבה, שכלם אחוזים בשם הקדוש למעלה. ועל כך שנינו, לאחז אותם ולעשות בהם מעשה כדי לעורר חוה אותם שאחז בו. ועל זה שנינו, בדברים ומעשה צריך להראות דבר כדי לעורר דבר אחר.

כל הנקרא בשמי ולכבדי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו

זהו שכתוב כל הנקרא בשמי ולכבדי [בראתיו] - לעורר כבודי. בראתיו - ליחד לי. יצרתיו - לעשות בו מעשה [כח]. אף עשיתיו - לעורר בו כח שלמעלה. דבר אחר כל הנקרא בשמי - הינו שכתוב (ויקרא כג) פרי עץ הדר. ולכבדי בראתיו - הינו פפת תמרים. יצרתיו - הינו וענף עץ עבות. אף עשיתיו - הינו וערבי נחל.

ולקחתם לכם ביום הראשון

ותקונו של זה שאמר הכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון, דוקא שהוא חמישי על עשור. אבל ביום הראשון, אותו יום ראשון מי הוא? אלא יום שיצא ראשון לנסע [לכל] במעגניו של מים נובעים, ואנו רוצים להמשיכו לעולם. משל למלך שקשר בני אדם במאסר. באה אמו הגבירה והוציאה אותם לחרות, והמלך משגיח על כבודה ונתן אותם בידיה. מצאה אותם רעבים וצמאים. אמרה, הרי הוצאתי אותם לחרות, תביא להם אכל ומשקה. כך יום הכפורים הזה מוציא את כלם לחרות, ואנו רעבים למזון וצמאים לשתייה. היא

ולא יצטרכו למלה אחרא. ופאה חולקהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

כמה עליונים מעשי המלך הקדוש

תא הוי, (ישעיה מז) כל הנקרא בשמי, כמה עליון עובדי מלכא קדישא, דהא באינון עובדי (כ"א ברין) דאיהו עביר לתתא קטיר לון במלין עליון דלעילא, וכד נטלין לון לתתא ועבדי בהו עובדא, אתער ההוא עובדא דלעילא דקטיר בה. כגון אזובא, עין ארז, והא אוקימנא (דף רכ"ב) מלי.

הלולב, האתרוג, ההדס, והערבה, כלם אחוזים בשם הקדוש למעלה

ואית מנייהו דאחידן בשמא קדישא, כגון לולב, ואתרוג, הדס, וערבה, דכלהו אחידן בשמא קדישא לעילא. ועל דא תנינן, לאתרא לון, ולמעבד בהו עובדא, כגון לאתערא חוה ההוא דאחיד ביה. ועל דא תנינן, במלין ועובדא בעיין לאחזאה מלה, כגון לאתערא מלה אחרא.

כל הנקרא בשמי ולכבדי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו

הדא הוא דכתיב, כל הנקרא בשמי ולכבדי (בראתיו), לאתערא יקרי. בראתיו, לייחדא לי. יצרתיו, למעבד ביה עובדא (כ"א חילא). אף עשיתיו, לאתערא ביה חילא דלעילא. דבר אחר, כל הנקרא בשמי, היינו דכתיב (ויקרא כג) פרי עץ הדר. ולכבדי בראתיו, היינו כפות תמרים. יצרתיו, היינו וענף עץ עבות. אף עשיתיו, היינו וערבי נחל.

ולקחתם לכם ביום הראשון

ותקונא דהאי דאמר קרא, (ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון, דייקא. דהוא חמישאה על עשור. אבל ביום הראשון, ההוא יום ראשון מאן הוא. אלא יום דנפיק ראשון, לנטלא (ד"א לנלא) במבועי דמיון נביעין, ואנו בעיין לאמשכא ליה לעלמא מתל למלכא דקטר בני נשא בקטרוי, אמיה מטרוניתא אתת, ואפיקת לון לחירות, ומלכא אשגח ליקרא דילה, ויהב לון בידהא. אשכחת לון כייפין וצחין, אמרת, הא אפיקת לון לחירו, אייתי לון מיכלא ומשתייא. כך, הא יום הכפורים

מעטרת את המלך בעטרותיו. ביום הזה ידענו שמים נובעים שורים עמה, שואלים לשתות למי שהוציא אותם לחרות, ועל כך קוראים לו ביום ראשון.

יום זה הוא ראשית הכל

זה בספר האגדה, והוא יפה. אבל ביום הזה, לאברהם שהוא ראשית הכל, אם בענני כבוד הוא הראשית או במים הוא הראשית, שאברהם התחיל לחפר בורות מים.

פרי עץ הדר

פרי עץ הדר - זו באר של יצחק, שיצחק הדר את הקדוש ברוך הוא וקרא לו עץ הדר. פרו של עץ הדר הזה ידוע. כפת תמרים - שכתוב (תהלים צב) צדיק כפתור יפרח, ולא נמצא ביניהם פרוד. ולכן לא כתוב וכפת, אלא כפת, משום שלא עולה זה בלי זה. ובזה מתמלאת הבאר הזאת, מבאר מים עליונים שנובעים. ההוא מתמלא בתחלה, וממנו מתמלאת הבאר עד שנובעת לכל.

ענף עץ עבת

וענף עץ עבת - זה ענף של אילן הגדול שהתחזק ונשרש בשרשו, נעשה אילן עליון על הכל, שאחוז בכל הצדדים שלו, ענף שהוא עץ עבת, עץ שאחוז את העבות, שהרי מזה נוטל יסוד העולם ומתמלא כדי להריק בבאר, זהו עולם ארץ ההשקאה.

וערבי נחל

וערבי נחל - שנים הם, שני נחלי מים מתכנסים לתוכם להריק לצדיק. דבר אחר וערבי נחל - אלה הם גבורות שאחוזות ביצחק, שבאים מצד אותו נחל עליון ולא מצד האב. לכן הכל נאה, ולא מבשם לפרות, ולא עושה פרות. וערבי נחל - שני עמודים שהגוף עומד עליהם. אבל וערבי נחל ודאי, כמו שנתבאר, ואלה הם כלם לרוקו מים לבאר.

הדר על הכל

(השלמה מההשמות סימן ג') מהו פרי עץ הדר? עץ האתרוג. ומהו הדר? הדר על הכל, והינו הדר של שיר השירים, שכתוב בו מי זאת הנשקפה

אפיק לכלא לחירו, ואנן בפני מזונא קאימנא, וצחינו למשתנא, היא אעטרת למלכא בעטרוי. בהאי יומא ידענא, דהא מיון נביעין עמה שריין, שאילנא למשתייא, למאן דאפיק לון לחירו. ועל דא קרינו ליה יום ראשון.

יום זה הוא ראשית הכל

דא בספרא דאגדתא ושפיר הוא. אבל בהאי יומא, לאברהם שירותא דכלא, אי בענני יקר הוא שירותא, אי במיא הוא שירותא. דאברהם שארי למחפרי בירי דמיא.

פרי עץ הדר

פרי עץ הדר, דא בירא דיצחק, דיצחק אהדר ליה לקדשא בריד הוא וקרא ליה עץ הדר. פרי דהאי עץ הדר ידיעא. כפת תמרים, דכתיב, (תהלים צב) צדיק כפתור יפרח, ולא אשתבח ביניהו פירודא. ועל דא לא כתיב וכפת, אלא כפת. בגין דלא סליק דא בלא דא, ובהאי אתמלייא האי באר, מבאר מים עלאין נביעין, ההוא אתמלי בקדמיתא, ומניה אתמלייא בירא, עד דאיהו נביעו לכלא.

ענף עץ עבת

וענף עץ עבות, דא ענפא דאילנא רברבא, דאתקוף ואשתרשא בשרשו, אתעביד אילנא עלאה על בלא, דאחיד בכל סטריה, ענף דאיהו עץ עבות, עץ דאחיד לעבות, דהא מהאי נוטל יסודא דעלמא, ואתמליא לארקא כבירא, האי הוא עלמא ארקא דשקיותא.

וערבי נחל

וערבי נחל, תרי אינון, תרין נחלין דמיא אתכניש בהו, לארקא לצדיק. דבר אחר, וערבי נחל, אלין אינון גבורן, דאחידן ביה ביצחק, דאתיין מסטרא דההוא נחל עלאה, ולא מסטרא דאבא. בגין כך, בלא יאי, ולא בסימא לפירון, ולא עביד פירון. וערבי נחל, תרין קיימין, דגנפא קיימא עלייהו, אבל וערבי נחל ודאי, כמה דאתמר, ואלין אינון בלהו לארקא מיא לבירא.

הדר על הכל

(השלמה מההשמות סימן ג') מאי פרי עץ הדר אילנא דאתרוגא ומאי הדר היינו הדר על הכל והיינו הדר דשיר השירים דכתיב ביה (שיר השירים ו) מי

כמו שחר. והיגו על שם נקבה, ועל שמה נלקחה נקבה מאדם שאי אפשר להתקיים עולם התחתון בלא נקבה. ומה הטעם נקראת נקבה? על שם שנקביה רחבים, ויש לה נקבים יתרים על האיש, ומה הם הנקבים: שדים ורחם ובית קיבול הולד.

שיר השירים קדש קדשים

ומה שאמרו, שיר השירים שהוא הדר לכל ספרי הקדש - פן. שאמר רבי יוחנן, כל הספרים קדש, ושיר השירים קדש קדשים. ומהו קדש קדשים? אלא קדש שהוא קדש לקדשים. ומה הם קדשים? אלו שפנגד שש קצוות שבאדם, וקדש יהיה להם קדש לכלם.

האתרוג - הדר לכל

ומהו קדש? זה אתרוג, שהוא הדר לכל. ולמה נקרא שמו הדר? אל תקרי הדר אלא ה' דר, זה אתרוג שהוא נפרד מאגד הלולב, ואין מצות לולב קיימת אלא בו, והוא גם כן אגוד עם הכל, שעם כל אחד הוא, ועם כלם יחד הוא.

ומהו הלולב? כנגד חוט השדרה. וענף עץ עבת - שענפיו חופים את רבו, ואם אין ענפיו חופים את רבו - אינו כלום. מפני מה? משל לאדם שבזרועותיו יגן על ראשו, הרי זרועותיו שנים וראשו שלשה, והיגו ענף לשמאל, עבת לימין, ונמצא עץ באמצע. ולמה נאמר בו עץ? שהוא שרש האילן.

ענין ערבי נחל

ומה זה ערבי נחל? שוקי האדם שהם שתים. ומהו לשון של ערבי נחל? משום שגדול שבהם הוא למערב, ומשם יונק פחו, ושל צפון הוא קטן ממנו מהלך חמש מאות שנה, והוא ברוח צפונית מערבית, ובו פועל ונקרא על שמו, והם שניהם עצים. דבר אחר ערבי - שפעמים מערבים פעלתם זה עם זה. מה זה ערבי נחל? נחל הוא על שם המקום שהם קבועים בו ששמו נחל, כמו שכתוב כל הנחלים הולכים אל הים.

ים הוא אתרוג

מהו ים? הוי אומר זה אתרוג. ומנין לנו שכל מדה ומדה מאלו השבעה נקראת נחל? שגאמר

זאת הנשקפה כמו שחר. והיגו על שם נקבה ועל שמה נלקחה נקבה מאדם שאי אפשר להתקיים עולם התחתון בלא נקבה. ומאי טעמא אקרי נקבה על שם שנקביה רחבים ויש לה נקבים יתרים על האיש. ומאי נינהו נקבים שדים ורחם ובית קיבול הולד.

שיר השירים קדש קדשים

ומאי ניהו שאמרו שיר השירים, שהוא הדר לכל ספרי הקדש אין. דאמר רבי יוחנן, כל הספרים קדש ושיר השירים קדש קדשים. ומאי ניהו קדש קדשים. אלא קדש, שהוא קדש לקדשים. ומאי הם קדשים אלו שפנגד שש קצוות שבאדם וקדש הוי להו קדש לכלהו.

האתרוג - הדר לכל

ומאי ניהו קדש, זה אתרוג שהוא הדר הכל. ולמה נקרא שמו הדר אל תקרי הדר אלא ה' דר זה אתרוג שהוא נפרד מאגד הלולב ואין מצות לולב קיימת אלא בו, והוא גם כן אגוד עם הכל. שעם כל אחד הוא ועם כולן יחד הוא.

ומאי לולב כנגד חוט השדרה. וענף עין עבות שענפיו חופין את רובו ואם אין ענפיו חופין את רובו אינו כלום. מפני מה, משל לאדם שבזרועותיו יגן על ראשו, הרי זרועותיו שנים וראשו שלשה, והיגו ענף לשמאל, עבות לימין, ונמצא עין באמצע. ולמה נאמר בו עין שהוא שורש האילן.

ענין ערבי נחל

ומאי ערבי נחל שוקי האדם שהם שתים. ומאי נינהו לישנא דערבי נחל, משום דגדול שבהם הוי למערב ומשם יונק פחו. ושל צפון הוא קטן ממנו מהלך חמש מאות שנה והוא ברוח צפונית מערבית ובו פועל ונקרא על שמו והם שניהם עצים. דבר אחר ערבי, שפעמים מערבין פעולתן זה עם זה. מאי ערבי נחל, נחל הוי, על שם המקום שהם קבועים בו ששמו נחל, כדכתיב, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים.

ים הוא אתרוג

מאי ניהו ים, הוי אומר זה אתרוג. ומנא לן דכל מדה ומדה מאלו השבעה אקרי

וּמִמֵּתָנָה נַחְלִיאֵל, אֶל תִּקְרִי נַחְלִיאֵל אֶלָּא נַחְלִי
אֶל.

רְמִזֵּי אַרְבַּעַת הַמֵּינִים

וְעוֹד שָׁם, מָה לֵב, הִדְר פְּרֵי הַגּוֹף, אִף יִשְׂרָאֵל פְּרֵי
עַץ הֶדֶר. מָה אֵילָן תִּמָּר, עֲנַפְיוֹ סְבִיבָיו וְלוּלָבוֹ
בְּאֲמִצֵּעַ, אִף יִשְׂרָאֵל נְטִלוֹ גּוֹף הָאֵילָן הִזָּה שֶׁהוּא
לְבוֹ, וּכְנֻגַּד הַגּוֹף חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאָדָם שֶׁהוּא עֶקֶר
הַגּוֹף. וּמָה לּוּלָב זֶה כְּתוּב לוֹ לֵב, אִף לֵב מְסוּר לוֹ.
וּמָה לֵב זֶה שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ,
אִף בְּכָל נְתִיב מִהֶן צוּרָה שׁוֹמֵרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר לְשֹׁמֵר
אֶת דְּרָגָה עֵץ הַחַיִּים: (ע"כ מההשטמות)

אֲבָרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב

דְּבַר אַחֵר, וְלִקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרֵי
הֶדֶר - זֶה אֲבָרָהּ. כִּפְתַּת תְּמָרִים - זֶה יִצְחָק. וְעֵנַף
עֵץ עֵבֶת - זֶה יַעֲקֹב. וְעֵרְבֵי נַחַל - אֵלֶּה הֵן שְׁתֵּי
הַדְּרָגוֹת שֶׁאֲמַרְנוּ. וּמִי שֶׁשׁוּנָה זֶה, מִשׁוּם שֶׁעַץ
עֵבֶת זֶה יַעֲקֹב, שְׂאוּחֵז אֶת כָּל הַחֲלָקִים, וְדַאי זֶה
יַעֲקֹב. אֲבָל הֵרִי בְּאֲרָנוֹ, פְּרֵי עֵץ הֶדֶר - זֶה בְּאֵר
יִצְחָק, זֶה גְבוּרָה תַּחְתּוֹנָה. כִּפְתַּת תְּמָרִים - כִּפְתַּת
חֶסֶד, קִשְׁר שֶׁנֶּקְשֵׁר בְּבֵאֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאֵל ג)
כְּפוֹתִים בְּסֻרְבְּלֵיהֶם, מִשׁוּם שֶׁאֵלֶּה לֹא עוֹלִים זֶה
בְּלִי זֶה. וְעֵנַף עֵץ עֵבֶת, עֵנַף הוּא עֲלִיוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה
עֵץ עֵבֶת וְאוּחֵז לְכָל צַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. עֵרְבֵי נַחַל
- זֶה יִצְחָק, בְּכָל הַצְּדָדִים שֶׁאֲחוּזִים בְּצַד הַנַּחַל
וְלֹא בְּצַד הָאֵב. שֶׁשְׁנֵינֵנו, אִף עַל גַּב שֶׁבַּנַּחַל הִזָּה
לֹא נִמְצָא דִין, מִתְעוֹרְרִים מִמֶּנּוּ דִּינִים.

עֵרְבֵי נַחַל לֹא יוֹצְאִים מֵהֶם לֹא פְּרֵי וְלֹא טַעַם וְלֹא
רִיחַ

וְרֵב הַמְּנוּנָא סְבָא פְּרִישׁ, וְעֵרְבֵי נַחַל - אֵלוֹ שְׁנֵי
הָעֲמוּדִים שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁיוֹצְאִים מֵהֶם מִים, וְיָפָה. אֲבָל
בֹּא רָאָה, הֵרִי רְאִינוֹ שֶׁשְׁתֵּי דְרָגוֹת אֵלֶּה שְׁעוּמֹדוֹת
עַל דְּרָגָה שֶׁל צְדִיק, פְּרֵי וְכַנּוּס גְּדוֹל [הַבְּרָכוֹת]
יוֹצְאִים מֵהֶם, וְעֵרְבֵי נַחַל לֹא יוֹצְאִים מֵהֶם לֹא
פְּרֵי וְלֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, וְהֵרִי בְּאֲרָנוֹ, וְהַכֵּל יָפָה.

אֲתָרוּג בְּשִׂמְלָל וְלוּלָב בְּיָמִין

וְעַל פֶּן אֲתָרוּג בְּשִׂמְלָל, כְּנֻגַּד הַלֵּב. לּוּלָב בְּיָמִין.
כִּפְתַּת בְּכָל, וְקִשׁוּר בְּכָל, שֶׁהֵרִי צְדִיק כְּפוֹת הוּא
בְּכָל הַצְּדָדִים וְקִשׁוּר בְּכָל, וְזֶהוּ קִשְׁר הָאֲמוּנָה.

נַחַל. שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כ"א) וּמִמֵּתָנָה נַחְלִיאֵל, אֶל
תִּקְרִי נַחְלִיאֵל אֶלָּא נַחְלִי אֶל.

רְמִזֵּי אַרְבַּעַת הַמֵּינִים

וְעוֹד שָׁם, מָה לֵב, הִדְר פְּרֵי הַגּוֹף, אִף יִשְׂרָאֵל
פְּרֵי עֵץ הֶדֶר. מָה אֵילָן תִּמָּר, עֲנַפְיוֹ סְבִיבָיו
וְלוּלָבוֹ בְּאֲמִצֵּעַ, אִף יִשְׂרָאֵל נְטִלוֹ גּוֹף הָאֵילָן
הִזָּה שֶׁהוּא לְבוֹ, וּכְנֻגַּד הַגּוֹף חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאָדָם
שֶׁהוּא עֶקֶר הַגּוֹף. וּמָה לּוּלָב זֶה כְּתוּב לוֹ לֵב,
אִף לֵב מְסוּר לוֹ. וּמָה לֵב זֶה שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם
נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ, אִף בְּכָל נְתִיב מִהֶן צוּרָה
שׁוֹמֵרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג) לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָגָה עֵץ
הַחַיִּים: (ע"כ כֹּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

הַחַיִּים: (ע"כ כֹּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

רְמִזֵּי אַרְבַּעַת הַמֵּינִים

דְּבַר אַחֵר, וְלִקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרֵי
עֵץ הֶדֶר, דָּא אֲבָרָהּ. כִּפְתַּת תְּמָרִים, דָּא
יִצְחָק. וְעֵנַף עֵץ עֵבֶת, דָּא יַעֲקֹב. וְעֵרְבֵי נַחַל,
אֵלִין אֵינּוּן תְּרִין דְּרָגִין דְּאֲמַרְנוּ. וּמֵאֵן דְּמִתְנִי הָאֵין,
בְּגִין דְּעֵץ עֵבֶת דָּא יַעֲקֹב, דְּאֲחִיד לְכֻלְהוּ חֲלָקִין,
וְדַאי דָּא יַעֲקֹב. אֲבָל הָא אֹקִימְנָא, פְּרֵי עֵץ
הֶדֶר דָּא בִּירָא דְיִצְחָק, דָּא גְבוּרָה תַּמְאָה. כִּפְתַּת
תְּמָרִים. כִּפְתַּת חֶסֶד, קִשׁוּרָא דְאֲתַקְשֵׁר בְּבִירָא,
כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (דְּנִיאֵל ג) כְּפִירוֹ בְּסֻרְבְּלֵיהוֹן, בְּגִין
דְּאֵלִין לֹא סְלָקִין דָּא בְּלֵא דָּא. וְעֵנַף עֵץ עֵבֶת,
עֲנַפָּא הוּא עֲלָאָה, דְּאֲתַעְכִּיד עֵץ עֵבֶת, וְאֲחִיד
לְכָל סְטְרָא, כְּמָה דְאֲתַמַּר. עֵרְבֵי נַחַל דָּא יִצְחָק,
בְּכָל סְטְרֵי, דְּאֲחִידוֹן בְּסְטְרָא דְנַחְלָא, וְלֹא
בְּסְטְרָא דְאֲבָא. דְּתַנִּין, אִף עַל גַּב דְּבַהֲאֵי נַחַל
דִּינָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בֵּיה, דִּינִין מִתְעַרְיִן מִנֵּיה.

עֵרְבֵי נַחַל לֹא יוֹצְאִים מֵהֶם לֹא פְּרֵי וְלֹא טַעַם וְלֹא
רִיחַ

וְרֵב הַמְּנוּנָא סְבָא פְּרִישׁ, וְעֵרְבֵי נַחַל, אֵינּוּן
תְּרִין קוּיָמִין דְּקִאֲמַרְנוּ, דְּמִיָּא נְפָקִי מִנֵּיהֶן,
וְשִׁפִּיר. אֲבָל תַּא הוּי, הָא הוּינִין דְּתְרִין דְּרָגִין
אֵלִין דְּקוּיָמִי עַל דְּרָגָא דְצְדִיק, אִיבָא וְכַנּוּשׁוֹ
רְבִרְבָא (ס"א דְּנִרְבָּא) נְפָקִי מִנֵּיהֶן, וְעֵרְבֵי נַחַל לֹא
נְפָקִי מִנֵּיהֶן, אִיבָא, וְלֹא טַעַמָא, וְלֹא רִיחָא.
וְהָא אֹקִימְנָא וְכֻלָּא שִׁפִּיר.

אֲתָרוּג בְּשִׂמְלָל וְלוּלָב בְּיָמִין

וְעַל דָּא אֲתָרוּג (דף רכא ע"א) בְּשִׂמְלָא, לְקַבִּיל
לְפָא. לּוּלָב בְּיָמִינָא, כִּפְתַּת בְּכֻלָּא, וְקִטִּיר
בְּכֻלָּא. דְּהָא צְדִיק כְּפוֹת הוּא בְּכָל סְטְרִין, וְקִטִּיר
בְּכֻלָּא, וְדָא הוּא קִשׁוּרָא דְמַהֲיָמְנוּתָא.

אשריהם ישראל

ובספרא דאגדתא שפיר קאמר, דכל אליו אינון אושפיון, דומינין עמא קדישא כהאי יומא, דבעינין לאשכחא להו, כיון דזמין לון, ובהו בעי בר נש למלכא בעותיה. זכאין אינון ישראל דידעין ארחוי דמלכא קדישא, וידעין ארחוי דאורייתא, למהך באורח קשומ, למזכי כהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

נצחון בדין

ביומא דא נפקי ישראל, בסימנין רשימין מגו מלכא, כגון דאינון נצחין דינא, ומאי סימנין אינון, סימני מהימנותא, חותמא דמלכא עלאה. לתרי כני נשא, דעאלו קדם מלכא לדינא, ולא ידעי עלמא מאן מנייהו נצח. נפק חד לגיון מבי מלכא, שאילו לו. אמר לון, מאן דיפוק ובידוי סימנין דמלכא, הוא נצח. כד, כולי עלמא עאלין לדינא, קדם מלכא עלאה, ודאין לון מיומא דראש השנה ויום הכפורים, עד חמש סרי יומין לירחא. ובין כד אשתכחו ישראל זכאין בלהו בתויבתא. טרחין בסכה ולולב ואתרוג, ולא ידעי מאן נצח דינא. מלאכי עלאי שאלו מאן נצח דינא. קדשא בריך הוא אמר להו, אינון דמפקי בדידיהו סימנין דילי, אינון נצחין דינא.

ביום הזה ישראל יוצאים בראש השנה

כהאי יומא, נפקי ישראל ברשימו דמלכא, בתושבתא דהלילא. עאלין בסכה, אתרוג בשמאלא, לולב בימינא. חמאן בלהו, דישאל רשימין ברשימין דמלכא קדישא. פתחי ואמרי, (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו.

ליל ו' פרשת ויקרא (דף כ"ד ע"א)

ענין פרי עץ הדר

רבי יהודה פתח, בתיב (ויקרא כג) פרי עץ הדר כפת תמרים. פרי עץ הדר, מאן הוא. דא אתרוג. וכי אתרוג מעין הדר הוא, והא כמה קוצין אית סחרניה, מכאן ומכאן, ואת אמרת פרי עץ הדר. אלא רזא דמלה, דכתיב, (בראשית ב) ויבן נוי אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה וביאה אל האדם. וכתיב (בראשית ב) עצם מעצמי ובשר

אשריהם ישראל

ויפה אמר בספר האגדה שכל אלה הם אורחים שמזמינים העם הקדוש ביום הזה, שצריכים למצא אותם, כיון שהזמין אותם, ובהם מבקש אדם בקשתו למלך. אשריהם ישראל שידועים דרכי המלך הקדוש, וידועים דרכי התורה ללכת בדרכי אמת, לזכות בהם בעולם הזה ובעולם הבא.

נצחון בדין

ביום הזה יוצאים ישראל בסימנים רשומים מתוך המלך, משום שהם נצחו בדין, ומהם הסימנים? סימני האמונה, חותם המלך העליון. לשני בני אדם שנכנסו לבני המלך לדין, ובעולם לא יודעים מי מהם נצח. יצא לגיון אחד מבית המלך, ושאלו אותו מי נצח? אמר להם, מי שיצא ובידו סימני המלך, הוא שנצח. כד כל העולם נכנסים לדין לפני המלך העליון, והוא דן אותם מיום של ראש השנה ויום הכפורים, עד חמש עשרה יום לחדש, ובין כד נמצאו ישראל כלם צדיקים בתשובה, טורחים בסכה ולולב ואתרוג, ולא ידועים מי נצח בדין. המלאכים העליונים שואלים, מי נצח בדין? אומר להם הקדוש ברוך הוא, אלה שמוציאים בידיהם את הסימנים שלי, הם נצחו בדין.

ביום הזה ישראל יוצאים בראש השנה

ביום הזה יוצאים ישראל בראש השנה, בתשובות ההלל, נכנסים לסכה, אתרוג בשמאל, לולב בימין. כלם רואים שישאל אל רשומים ברשומי המלך הקדוש, פותחים ואומרים, (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו.

ליל ו' פרשת ויקרא (דף כ"ד ע"א)

ענין פרי עץ הדר

רבי יהודה פתח, כתוב (ויקרא כג) פרי עץ הדר כפת תמרים. פרי עץ הדר מה הוא? זה אתרוג. וכי אתרוג מעץ הדר הוא? והרי כמה קוצים יש סביבו, מכאן ומכאן, ואתה אמרת פרי עץ הדר? אלא סוד הדבר, שכתוב ויבן נוי אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה וביאה אל האדם. וכתוב עצם מעצמי ובשר מבשרי, וזהו פרי עץ

הָדָר. מִזֵּינֵי לָנוּ שְׁאֵדָם נִקְרָא עֵץ? שְׁכַתוֹב כִּי הָאֵדָם
עֵץ הַשְּׂדֵה.

עֲנֵנוּ כִּפְתֵי תַמְרִים

כִּפְתֵי תַמְרִים, שְׁעוּלִים לְשִׁבְעִים שָׁנִים, וּבֹו נִתְקַנּוּ
שִׁבְעִים שָׁנִים עֲלִיזוֹת. וְזֶה כִּפְתֵי לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
וְלָכֵן נִקְרָא כִּפְתֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּפְתֵי, שְׁעוּלָה לְכָאן
וּלְכָאן. זֶהוּ שְׁכַתוֹב כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ, דְּוִקְא.

מִי שְׁחוּטָא אֶל הַמְזַבֵּחַ הוּא חוּטָא בְּכָל

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר - זֶה מְזַבֵּחַ, שְׁעוּשָׁה
פְּרוּת, וּמַעַלָּה נִצְנָיִם לְכָל הַצְּדִידִים. מַה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכָּל שִׁבְעִים הַשָּׁנִים נוֹתְנִים לָהּ חֵלֶק,
וְהִיא מִתְבָּרַכֶת מְכֻלָּם. מַה זֶה אוֹמֵר? מִשּׁוּם שֶׁמִּי
שְׁחוּטָא אֶל הַמְזַבֵּחַ, הוּא חוּטָא בְּכָל, שֶׁהָרִי כִּפְתֵי
כִּנְגַד אוֹתוֹ שִׁכְפּוֹת לְמַעַלָּה, וְלָכֵן נִקְשְׂרוּ זֶה עִם
זֶה, פְּרִי עֵץ הָדָר כִּפְתֵי תַמְרִים, וְלֹא כְּתוֹב וְכִפְתֵי
תַמְרִים.

זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיִ

כְּתוֹב (וִיקְרָא ז') זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיִ. מַה
זֶה אוֹמֵר? אֶלָּא זֹאת - זֶה מְזַבֵּחַ, שֶׁנִּמְשַׁח עַל יַד
אֶהְרֹן, שְׁכַתוֹב וּמִשְׁחַת אֶת מְזַבֵּחַ הָעֵלֶה וְאֶת כָּל
כְּלָיו. וּמִשְׁחַת (זוֹ מִשְׁחַת) בְּנָיִ, שֶׁהָרִי נִמְשַׁח מְכֻלָּם,
וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְבָּרַךְ וּמִטְהַר.

עֲנֵנוּ סִיבּוּב הַמְזַבֵּחַ פַּעַם אַחַת בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֵּן
שְׁבַע פַּעַמִּים - חֲזָרוּ שֶׁל הַמְזַבֵּחַ

בֵּא רָאָה, בְּחָג סוּבְבִים אֶת הַמְזַבֵּחַ פַּעַם אַחַת בְּכָל
יוֹם, וְאַחַר כֵּן שְׁבַע פַּעַמִּים. מַה זֶה אוֹמֵר? אֶלָּא,
לְמַלְכָּה שֶׁהִזְמִינוּ אוֹרְחִים וְהִתְעַסְקוּ עִמָּהֶם, וְהִיתָה
לְמַלְכָּה בַת יַחִידָה. אֲמַרָה לוֹ: אֲדוּנִי הַמְּלָךְ, מִשּׁוּם
הָאוֹרְחִים לֹא שָׁמַתְ לָב אֵלַי? אָמַר לָהּ: חֲזִינָה בְּתִי,
מִנְּהָ אֵעֲלֶה לָּךְ בְּכָל יוֹם, (שְׁשׁוּהָ בְּכָלִים). כֵּן בְּכָל יוֹם וְיוֹם
שֶׁל חֲחָק מְקַרְיָבִים יִשְׂרָאֵל כִּנְגַד אֲמוֹת הָעוֹלָם.
אָמַר הַמְזַבֵּחַ לְמַלְכָּה הַקְּדוּשָׁה: לְכָלֶם נִמְצָאִים מְנוֹת
וְחִלְקִים, וְלִי מַה אַתָּה נוֹתֵנִי? אָמַר לָהּ: בְּכָל יוֹם
וְיוֹם יִסּוּבְבוּ אוֹתָךְ שִׁבְעָה יָמִים עֲלִיזוֹנִים לְבָרַךְ
אוֹתָךְ, וְנוֹתְנִים לָּךְ שִׁבְעִים חֲלָקִים (בְּכָל יוֹם). רַבִּי
יוֹסִי אָמַר, שִׁבְעִים חֲלָקִים בְּכָל יוֹם כִּנְגַד שִׁבְעִים
פְּרִים שֶׁנִּקְרְבִים בְּחָג.

מִבְּשָׂרִי, וְדָא הוּא פְּרִי עֵץ הָדָר. מִנְּלֵן דְּאָדָם
עֵץ אֶקְרִי. דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ט) כִּי הָאֵדָם עֵץ הַשְּׂדֵה.

עֲנֵנוּ כִּפְתֵי תַמְרִים

כִּפְתֵי תַמְרִים, דְּסִלִּיק לְשִׁבְעִים שָׁנִים, וּבִיָּה
אֲשֶׁתְּכַלְלוּ שִׁבְעִים שָׁנִים עֲלָיוֹן. וְדָא אֲכַפְתֵי
וְאֲתַקְשֵׁר לְעִילָא וְתַמָּא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כִּפְתֵי,
כְּמַה דְּאֵת אָמַר כִּפְתֵי, דְּסִלִּיק לְהָכָא וּלְהָכָא.
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ דְּיִיקָא.

מִי שְׁחוּטָא אֶל הַמְזַבֵּחַ הוּא חוּטָא בְּכָל

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר דָּא מְזַבֵּחַ, דְּעֵבִיד
פִּירִין, וְסִלִּיק אֲבִין לְכָל סְטָרִין. מַאי טַעְמָא.
בְּגִין דְּכָל ע' שָׁנִים, וְהִבִּין לָהּ חוּלְקָא, וְאֲתַבְּרָכָא
מְכֻלָּהוּ. מַאי קָא מִיִּירִי. בְּגִין דְּמֵאֵן דְּחִטִּי לְגַבִּי
מְזַבֵּחַ, בְּכָלֵא חִטִּי, דְּהָא כִּפְתֵי לְקַבְלִי הֵהוּא
דְּכִפְתֵי לְעִילָא, וְעַל דָּא אֲתַקְשֵׁר דָּא בְּדָא, פְּרִי
עֵץ הָדָר כִּפְתֵי תַמְרִים וְלֹא כְּתִיב וְכִפְתֵי תַמְרִים.

זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיִ

כְּתִיב (וִיקְרָא ז') זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיִ.
מַאי קָא מִיִּירִי. אֶלָּא, זֹאת: דָּא מְזַבֵּחַ,
דְּאֲתַמְשַׁח עַל יַד אֶהְרֹן, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ט)
וּמִשְׁחַת אֶת מְזַבֵּחַ הָעוֹלָה וְאֶת כָּל כְּלָיו. וּמִשְׁחַת
(ס"א זוֹ מִשְׁחַת) בְּנָיִ, דְּהָא מְכֻלָּהוּ אֲתַמְשַׁח, וְאֲתַרְבִּי,
וְאֲתַבְּרָכָא, וְאֲתַרְכָּא.

עֲנֵנוּ סִיבּוּב הַמְזַבֵּחַ פַּעַם אַחַת בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֵּן
שְׁבַע פַּעַמִּים - חֲזָרוּ שֶׁל הַמְזַבֵּחַ

תָּא חֲזִי, בְּחָג סוּבְבִים אֶת הַמְזַבֵּחַ וּמִנָּה הָדָא
בְּכָל יוֹמָא, וּשְׁבַע זְמַנִּין לְבַתָּר. מַאי קָא
מִיִּירִי. אֶלָּא, לְמַלְכָּא דְּזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין, וְאֲתַעְסַק
בְּהוּ, וְהוּה לִיָּה לְמַלְכָּא בַת יַחִידָה, אֲמַרָה
לִיָּה, מַאֲרִי מַלְכָּא, בְּגִין אוֹשְׁפִיזִין לֹא אֲשַׁנְחַתִּי
עָלַי. אָמַר לִיָּה, חֲזִינָה בְּרַתִּי פְּרַקְטָא הָדָא אֲסִלִּיק
לָךְ בְּכָל יוֹמָא, (דָּף כ"ד ע"ב) (דְּשִׁיר בְּכָלִים). כֵּן, בְּכָל יוֹמָא
וְיוֹמָא דְּחָג, מְקַרְבִּין יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אוֹמִין
דְּעִלְמָא. אָמַר מְזַבֵּחַ לְמַלְכָּא קְדִישָׁא, לְכָלֵהוּ
מִשְׁתַּבְּחִי מֵאִנִּין וְחוּלְקִין, וְלִי מַה אַנְתָּ יְהִיב.
אָמַר לָהּ, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא יִסּוּבְבוּ לִידָךְ שִׁבְעָה
יוֹמִין עֲלָיוֹן, לְבָרַכָּא לָךְ, וְהִבִּין לָךְ שִׁבְעִין
חוּלְקִין (בְּכָל יוֹמָא), רַבִּי יוֹסִי אָמַר שִׁבְעִין חוּלְקִין
בְּכָל יוֹמָא לְקַבֵּל שִׁבְעִין פְּרִים דְּמִתְקַרְבִּין בְּחָג.

רבי יהודה אָמר, שְׁבַעַה בְּכָל יוֹם, מְשׁוּם שֶׁהָרִי מִתְבָּרְכַת (מקומם) מְכַלֵּם, וְלִסּוּף שְׁבַעַה הַיָּמִים מִתְבָּרְכַת מִמָּקוֹם שֶׁשָּׁמֶן הַמִּשְׁחָה נִמְצָא. (ואַחַר כֵּן) שְׁבַע פְּעָמִים, כְּנִגְדַּךְ כֹּל אוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים כְּדִי לְהַעֲמִיד לָהּ בְּרָכוֹת מִמַּעַן הַנִּחַל שֶׁזָּרוּם תָּמִיד וְלֹא פּוֹסֵק. נִמְצָא שֶׁמִּתְבָּרְכַת (תמיד) בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַד שְׁבַעַה יָמִים שֶׁמִּתְבָּרְכַת מִמַּעַן הַנִּחַל. וְכֵן פְּעַם אַחֲרֵת שְׁבַע פְּעָמִים כְּאֶחָד, וּמִתְקַיְּמוֹת כִּי הַבְּרָכוֹת אַחַר כֵּן מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיוֹן שֶׁהַמַּעַן יוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק, כְּפִי שֶׁאֲמָרְנוּ.

עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ
בְּכָל יוֹם מְכַרְיִזִּים עֲלֶיהָ וְאוֹמְרִים, (שמואל א ב) עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ. עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה - זוֹ כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְבָּרְכַת מִשְׁבַּעַה בְּכָל יוֹם, וְעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן עֲלִיוֹן. וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ - אֵלּוּ אַמוֹת עוֹבְדֵי עַבּוּדָה זָרָה שֶׁעוֹלִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן גְּדוּל, וְאַחַר כֵּן מִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְלִכְּוֹן הַמִּזְבֵּחַ מְכַפֵּר עַל חֻטְאֵי יִשְׂרָאֵל, הַמִּזְבֵּחַ מְטַהֵר אוֹתָם וּמִרְיָק לָהֶם בְּרָכוֹת מִמַּעַלָּה לַמַּטֵּה.

עֲנַן הַמַּיִנִּים

וְעַנְנֵי עֵץ עֵבֶת - זֶה הַמְלַךְ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁאֲחוּז לְשָׁנֵי צִדְדִּים. וּמְשׁוּם כֵּן הַדָּס שֶׁלִּשָׁה עֲנַפִּים, שֶׁיִּעָשֶׂה עַנְנֵי עֵץ עֵבֶת שֶׁאֲחוּז לְכָל צֶד. וְעַרְבֵי נַחַל - אֵלּוּ שְׁנֵי עֲמוּדִים, שֶׁמִּכָּאן יוֹצֵא לְכַפּוֹת תְּמָרִים. כַּפּוֹת תְּמָרִים, אֲחוּז לְמַעַלָּה וְאֲחוּז לְמַטָּה, וְהָרִי נִתְבָּאָר. אֲתֵרוֹג יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַקּוֹצִים שֶׁל הָאֵילָן, וְכֵן זֶה. גַּם כַּפּוֹת תְּמָרִים אוֹחֵז בָּהֶם וְדַאי. כֹּל מֵה שֶׁיוֹצֵא לְעוֹלָם - מִכָּאן יוֹצֵא וּמִכָּאן בָּאִים (יז).

הַמִּזְבֵּחַ שֶׁל מַעַלָּה

רבי יוסי פתח, ואבואה אל מזבח אלהים. מי זה מזבח אלהים? זהו המזבח של מעלה, מזבח אלהים ודאי. והינו באר של יצחק, ולפעמים מזבח ה', כמו שנאמר קם מלפני מזבח ה'. ועל זה ירשים העולמות מכאן דין ורחמים, משום שיהיה יונקת בצד הזה ובצד הזה, והרי בארו את הדבר.

רבי יהודה אָמר, שְׁבַעַה בְּכָל יוֹמָא, בְּגִין דְּהָא אֲתַבְּרָכָא (מאתר) מְכַלְהוּ, וְלִסּוּף, שְׁבַעַה יוֹמִין, מִתְבָּרְכָא מֵאַתְר דְּמִשְׁחָ רַבּוּתָא אֲשֵׁתִיכָה. (ולביתר) שְׁבַעַה זְמַנִּין, לְקַבֵּל כֹּל אֵינּוֹן שְׁבַעַה יוֹמִין, בְּגִין לְקַיְימָא לָהּ בְּרַכְאָן מִן מְבוּעָא דְנַחְלָא, דְנִגְיֵד תְּדִיר וְלֹא פּוֹסֵיק, אֲשֵׁתִיכָה דְאֲתַבְּרָכָא (תדיר) בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא, עַד שְׁבַעַה יוֹמִין דְּאֲתַבְּרָכָא מִמְבוּעָא דְנַחְלָא. וְכֵן זְמַנָּא אַחֲרָא שְׁבַעַה זְמַנִּין כְּחֵדָא וְאֲתַקְיֵמוּ בְּרַכְאָן לְבִתְרָא מֵאַתְרָא עֲלֵאָה דְּמְבוּעָא נְפִיק וְלֹא פּוֹסֵיק, כְּדַקְאֲמַרְן.

עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ
בְּכָל יוֹמָא, מְכַרְיִזִּין עֲלֶיהָ וְאוֹמְרִין, (שמואל א ב) עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ. עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה: דָּא כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַבְּרָכָא מִשְׁבַּעַה בְּכָל יוֹמָא, וְסָלִיק לְחוּשְׁבוֹן עֲלֵאָה. וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ, אֵלּוּן אוֹמִין עוֹבְדֵי עַבּוּדָה זָרָה, דְּסָלְקִין בַּיּוֹמָא קְדַמָּאָה לְחוּשְׁבוֹן רַב, וְלִבְתֵּר מִתְמַעֲטִין וְאִזְלִין בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא. וְעַל דָּא, מְזַבְּחַ מְכַפֵּר עַל חוֹבִיּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל מְזַבְּחַ מְדַבֵּי לְהוֹן, וְאִרְיָק לְהוֹן בְּרַכְאָן מַעֲלָא לְתַתָּא.

עֲנַן הַמַּיִנִּים

וְעַנְנֵי עֵץ עֵבֶת: דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא, דְּאֲחִיד לְתֵרִין סְטָרִין. וּבְגִין כֵּן הַדָּס תֵּלַת עַנְנֵי דִיתְעַבְד עַנְנֵי עֵץ עֵבֶת. דְּאֲחִיד לְכָל סְטָרָא. וְעַרְבֵי נַחַל: אֵלּוּן תֵּרִין קְוִימִין, דְּמַהֲקָא נְפִיק, לְכַפּוֹת תְּמָרִים. כַּפּוֹת תְּמָרִים, אֲחִיד לְעֵילָא וְאֲחִיד לְתַתָּא, וְהָא אֲתֵמַר. אֲתֵרוֹג נְפָקָא מִגּוֹ כּוּבִין דְּאֵילָנָא וְהִי הוּא. כַּפּוֹת תְּמָרִים הִי נְמִי אֲחִיד בְּהוּ וְדַאי, כֹּל מֵה דְנְפִיק לְעֵלְמָא מַהֲקָא נְפָקָא וּמַהֲקָא אֲתִיין. (ס"א אַתְרוג).

הַמִּזְבֵּחַ שֶׁל מַעַלָּה

רבי יוסי פתח, (תהלים מג) ואבואה אל מזבח אלהים. מאן מזבח אלהים. דא הוא מזבח דלעילא, מזבח אלהים ודאי. והינו באר דיצחק. ולזמנין מזבח יי', כמה דאת אמר (מלכים א ח) קם מלפני מזבח יי', ועל דא ירתין עלמין מהקא דינא ורחמי, בגין דהיא ינקא בהאי סטרא ובהאי סטרא, והא אוקמוה מלה.

ליל ז' פרשת נח (דף ס"ג ע"א)

צהלי קולך בת גלים הקשיבי לישׁה ענייה ענתות
 פתח רבי יוסי ואמר (ישעיה') צהלי קולך בת
 גלים הקשיבי לישׁה ענייה ענתות. האי
 קרא אוקמוה חבריא. אבל האי קרא על כנסת
 ישראל אתמר. צהלי קולך בת גלים, ברתיה
 דאברהם אבינו הכי אוקמוה בת גלים כדכתיב,
 (שיר השירים ד) גל נעול. גלים אנון נהורין דמתכנשי
 ואזלי ועאלין לגווה ומליין לה כדכתיב, (שיר
 השירים ד) שלחיד פרדם רמונים.

הקשיבי לישׁה כמה דאת אמר (איוב ד) לישׁ אובד
 מבלי טרף. לישׁ דכר. לישׁה נוקבא.
 אמאי אקרי לישׁ, אי משום (משלי ז) דכתיב לישׁ
 גבור בבהמה, או משום דכתיב לישׁ אובד
 מבלי טרף. אלא כלא איהו לישׁ גבורה תתאה
 דאתי מגבורה עלאה. לישׁ אובד מבלי טרף,
 בשעתא דאנון נחלין מסתלקין ולא עאלין
 לגווה, כדן אתקרי לישׁה דאבידת מבלי טרף.
 דכתיב לישׁ אובד מבלי (דף סג ע"ב) טרף ובני לביא
 יתפרדו.

ומה דאמר לישׁה היינו ענייה ענתות מסכנא
 דמסכנותא כמה דאת אמר, (ירמיה א) מן
 הכהנים אשר בענתות וכתיב, (מלכים א ב) ענתת
 לך על שדיך. מאי איריא. אלא כל זמנא דדוד
 מלכא הוה קיים, אסתלק אבייתר בעויתרא
 ובכללא. לבתר אמר ליה שלמה ענתות לך על
 שדיך.

אמאי קרי ליה שלמה הכי. אלא אמר ליה
 ביומך הוה אבא כמסכנו והשתא לך
 על שדיך. השתא אית לומר אמאי אקרי אבייתר
 ענתות. אי תימא דהוה מן ענתות, הא תנינן
 דכתיב, (שמואל א כב) וימלט בן אהוד לאחיהמלך בן
 אחיטוב ושמו אבייתר. והוא מגוב הוה, דהא
 גוב עיר הכהנים הוה. ואף על פי דאמרו דהיא
 גוב היא ענתות ואמאי אקרי לה ענתות בגין
 דנחתת למסכנו ואתאביד קרתא על ידא
 דשאול ואתאבידו כהני. אלא ענתות כפר
 הוה, ולא הוא גוב, ועל דא קרי ליה אבייתר
 ענתות, בגין דאמר (מלכים א ב) וכי התעניית בכל
 אשר התענה אבי. ומקרתא דגוב הוה, ועל
 מסכנו דדוד דהוה ביומוי אקרי ליה הכי.

ליל ז' פרשת נח (דף ס"ג ע"א)

צהלי קולך בת גלים הקשיבי לישׁה ענייה ענתות
 פתח רבי יוסי ואמר, (ישעיה') צהלי קולך בת גלים
 הקשיבי לישׁה ענייה ענתות. פסוק זה פרשוהו
 החברים. אבל פסוק זה נאמר על כנסת ישראל.
 צהלי קולך בת גלים - בתו של אברהם אבינו, כך
 פרשוהו בת גלים, כפתיב (שיר ד) גל נעול. גלים הם
 מאורות שמתכנשים והולכים ונכנסים לתוכה
 וממלאים אותה, כפתיב (סם) שלחיד פרדם רמונים.

הקשיבי לישׁה, כמו שנאמר (איוב ד) לישׁ אבד
 מבלי טרף. לישׁ - זכר. לישׁה - נקבה. למה נקרא
 לישׁ? אם משום שכתוב (משלי ז) לישׁ גבור בבהמה,
 או משום שכתוב לישׁ אבד מבלי טרף. אלא
 הכל הוא לישׁ, גבורה תחתונה שבאה מגבורה
 עליונה. לישׁ אבד מבלי טרף - בשעה שאותם
 נחלים מסתלקים ולא נכנסים לתוכה, אז נקראת
 לישׁה שאובדת מבלי טרף, שכתוב לישׁ אבד
 מבלי טרף ובני לביא יתפרדו.

ומה שאמר לישׁה, היינו ענייה ענתות, עני של
 עניות, כמו שנאמר (ירמיה א) מן הכהנים אשר
 בענתות, וכתוב (מלכים א ב) ענתת לך על שדיך.
 מה משמיענו? אלא כל זמן שהמלך דוד היה
 קיים, עלה אבייתר בעשר ובכל. אחר כך אמר לו
 שלמה, ענתות לך על שדיך.

למה קרא לו שלמה כך? אלא אמר לו, בימך היה
 אבא בעני, ועכשו לך על שדיך. כעת יש לומר,
 למה נקרא אבייתר ענתות? אם תאמר שהיה
 מענתות, הרי שנינו שכתוב (שמואל א כב) וימלט בן
 אהוד לאחיהמלך בן אחיטוב ושמו אבייתר. והוא
 מגוב היה, שהרי נובחיתה עיר הכהנים. ואף על
 פי שאמרו, היא גוב היא ענתות, ולמה נקראת
 ענתות? משום שיירדה לעני ואבדה העיר על
 ידי שאול ואבדו הכהנים. אלא ענתות כפר היה,
 ואינה גוב, ולכן קרא לה אבייתר ענתות, משום
 שאמר (מלכים א ב) וכי התעניית בכל אשר התענה
 אבי. והוא היה מהעיר גוב, ועל העני של דוד
 שהיה לו בימיו קרא לו כך.

אמר רבי חי'א, העולם היה בעני מיום שעבר אדם על מצוות הקדוש ברוך הוא, עד שבא נח והקריב קרבן והתישב העולם. אמר רבי יוסי, לא התישב העולם ולא יצאה הארץ מזהמת הנחש, עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ החיים, ואז התישב העולם.

ואלמלא שחזרו ישראל וחסאו לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו מתים לעולמים, שהרי נפסקה מהם זהמת הנחש. כיון שחטאו, אז נשברו אותם הלוחות הראשונים שהיתה בהם חרות של הכל, החרות מאותו הנחש שהוא קץ כל בשור. וכשקמו הלויים להרג הרג, אז התעורר הנחש הרע והיה הולך לפניהם, ולא יכל לשלט בהם, משום שישראל היו מזדרזים כלם בחגורות מזינות, ולא יכל הנחש לשלט בהם. וכיון שאמר למשה (שמות לג) ועתה הורד עדיך מעליך, נתנה רשות לנחש הזה לשלט עליהם.

ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב **בא** ראה מה כתוב (סו), ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. ויתנצלו? וינצלו צריך להיות! אלא ויתנצלו על ידי האחר, משום שנתנה רשות לנחש לשלט. את עדים מהר חרב, שקבלו מהר חורב כשנתנה תורה לישראל.

למה לא בטל נח מות מהעולם **אמר** רבי חי'א, נח שהיה צדיק, למה לא היה מבטל מות מהעולם? אלא משום שעדין לא הסתלקה הזהמה מן העולם. ועוד, שהם לא האמינו בקדוש-ברוך-הוא, וכלם אחוזים בעלים של האילן למטה ומתלבשים ברוח סמא. ועוד הוסיפו אחר כך לחטא וללכת אחר יצר הרע ככראשונה. והתורה הקדושה, שהיא עץ החיים, עדין לא הוריד אותה הקדוש ברוך הוא לארץ, ועוד שהיא משוף אותו בעולם אחר כך, שכתוב וישת מן היין וישכרוניתגל בתוך אהלה, והרי נתבאר.

ענין הד' מינים בחג

עד שהיו הלככים, ראו יהודי אחד שהיה בא. אמר רבי יוסי, האיש הזה הוא יהודי ונראה. כשהגיע

אמר רבי חי'א במסכנותא הוה עלמא מיומא דעבר אדם על פקודי קדשא בריד הוא, עד דאתא נח וקריב קרבן ואתיישב עלמא. אמר רבי יוסי לא אתיישב עלמא ולא נפקא ארעא מזהמא דנחש עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתאחידו באילנא דחיי כדין אתיישב עלמא.

ואלמלא דהדרו ישראל והאבו קמיה קדשא בריד הוא לא הוו מתין לעלמין. דהא אתפסק מנייהו זזהמא דנחש. כיון דחבו כדין אתברו אנני לוחי קדמאי, דהוו בהו חירו דכלא. חירו דההוא נחש דאיהו קץ כל בשר. וכד קמו ליואי לקטלא קטלא, כדין אתער הויא בישא והוה אזיל קמיהו ולא יכיל לשלטאה בהו. כגון דהוו ישראל מזדרזין בלהו בחגורו מזינין ולא יכיל ההוא נחש לשלטאה בהו. וכיון דאמר למשה (שמות לג) ועתה הורד עדיך מעליך, אתייהיב רשו להאי נחש לשלטאה עלייהו.

ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב **תא** חזו, מה כתוב, (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. ויתנצלו וינצלו מיבעי ליה. אלא ויתנצלו על ידי דא דאחרא כגון דאתייהיב רשו לנחש לשלטאה. את עדים מהר חרב דקבלו מטורא דחורב כד אתייהיב אורייתא לישראל.

למה לא בטל נח מות מהעולם

אמר רבי חי'א נח דהוה צדיק אמאי לא הוה בטיל מותא מעלמא. אלא כגון דער לא סלקת זזהמא מעלמא. ועוד דאנני לא הוו מהימנין ביה בקודשא בריד הוא וכלהו אחידן כטרפי אילנא לתתא ומתלבשאן ברוח מסאבא. ותו לבתר אוספו למחטי ולמהך בתר יצר הרע כד בקדמיתא. ואורייתא קדישא דאיהו אילנא דחיי אפתי לא נחית לה קדשא בריד הוא בארעא. ותו דאיהו אמשיד ליה בעלמא לבתר דכתיב וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה והא אתמר.

ענין הד' מינים בחג

עד דהוו אזלי, חמו חד יודאי דהוה אתי. אמר רבי יוסי האי בר נש יודאי איהו ואתחזי.

אליהם, שאֵלו אותו. אָמַר להֶם, אֲנִי שְׁלִיחַ מִצְוָה, שֶׁהָרִי אֲנִי גָרִים בְּכַפֵּר רָאִמִּי, וְהִגִּיעַ זְמַן הַחֵג, וְאֲנִי צָרִיכִים לְוֹלֵב עִם הַמִּינִים שְׁלוֹ עִמּוֹ, וְאֲנִי הוֹלֵךְ לְקַטֹּף אוֹתָם לְמִצְוָה. הֲלֹכּוּ כְּפָחֵד. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ יְהוּדִי, אֲרַבְעַת מִיָּנִי הַלוּלָב הֲלָלוּ שֶׁבְכֻלָּם בָּאִים לְרִצּוֹת בְּעַד הָעוֹלָם [נ"א עַל הַמַּיִם], שֶׁמֵּעַתָּה לָמָּה אֲנִי צָרִיכִים אוֹתָם בְּחָג? אָמַר לוֹ, כִּבְרַת הָעִירוֹ בְּזֶה הַחֲבָרִים, אֲבָל אִם דָּבָר חָדָשׁ הוּא תַּחַת יָדְךָ - אָמַר אוֹתָהּ.

אָמַר לָהֶם, וַדַּאי אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁאֲנִי גָרִים בּוֹ הוּא קֶטֶן, וְכֻלָּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ עֲלֵינוּ תַלְמִיד חֶכֶם וְשִׁמּוֹ רַבִּי יִצְחָק בֶּר יוֹסִי מַחֲזִיקָה, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם אוֹמֵר לָנוּ דְבָרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים, וְאָמַר שֶׁהָרִי בְּחָג זְמַן הוּא לְשֵׁלֵט. [יִשְׂרָאֵל שׁוֹלֵטִים בְּאוֹתוֹ זְמַן וְלוֹקָחִים לְוֹלֵב שֶׁמֶרְקָה שֶׁאֲנִי נִצְחָנוּ עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים הַמּוֹן הָעָם וְלְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם] [אֲזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזְּנוּנִים בְּרוּךְ ה' שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרֵף לְשִׁנָּיִם. וְכִי יֵשׁ שְׁנַיִם לְמַיִם? אֶלְא! (שֶׁכֵּן אוֹתָם גְּדוֹלִים) אוֹתָם שְׂאֵר הָעַמִּים. אוֹתָם מְמַנִּים גְּדוֹלִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים עִבּוֹ, וּמִתְבָּרְכִים מִצְדָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְקוֹרְאִים לָהֶם מִיָּמֵי הַזְּנוּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קכד) הַמַּיִם הַזְּנוּנִים. וּבִשְׁבִיל לְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם בָּאנוּ בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹתָם אֲרַבְעָה מִיָּנִי הַלוּלָב לְרִצּוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [עֲלֵיהֶם] וְלְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְלִהְיוֹת עֲלֵינוּ מִיָּם קְדוֹשִׁים לְנִסּוֹף עַל גְּבֵי הַמַּזְבֵּחַ.

עֲנֵנוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַכַּפּוּרִים, סְכוּת וְשִׁמְיֵנוּ עֲצֻרַת עוֹד אָמַר לָהֶם, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַתְּעוֹרְרוּת רֹאשׁוֹנָה הִיא בְּעוֹלָם. מִה זֶה הַתְּעוֹרְרוּת רֹאשׁוֹנָה? זֶה בֵּית דִּין הַתַּחְתּוֹן [נ"א זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִמַּשׁ] שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל הָעוֹלָם בְּדִין וְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וְשׁוֹלֵט בֵּית הַדִּין [שֶׁלְמִטָּה] הִזָּה לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁמֵּאִירִים פְּנֵיהָ, וְלֹא נִמְצָא נֶחֶשׁ מְלָשִׁין בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בְּמַה שֶׁמִּבְּיָאִים לוֹ אוֹתוֹ הַשְּׁעִיר, שֶׁהוּא מִצַּד רוּחַ הַטְּמָאָה כְּרָאִי לוֹ. וּמִשׁוֹם שֶׁמִּתְעַסֵּק בְּאוֹתוֹ שְׁעִיר, לֹא קָרִיב לְמִקְדָּשׁ.

וְשְׁעִיר זֶה כְּמוֹ אוֹתוֹ שְׁעִיר שֶׁל רֹאשׁ חֲדָשׁ שֶׁמִּתְעַסֵּק בּוֹ וּמֵאִירוֹת פְּנֵיהָ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה [כֶּךָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה] [מֵאִירִים] [פְּנֵי הַמִּקְדָּשׁ]. וְעַל

כֶּד מִטָּא גְבוּיָהוּ שְׁאִילוֹ לִיה. אָמַר לוֹן שְׁלִיחָא דְמִצְוָה אָנָּה. דְּהָא אָנּוּ דִּיּוּרֵי בְּכַפֵּר דְּרִאֲמִין, וּמִטָּי וּמִנָּה דְּחָג, וְאָנּוּ צְרִיכִין לְוֹלֵב וּזְנוּנֵי דְעַמִּיה, וְאָנָּה אֲזִיל לְקַטֵּעַ לוֹן לְמִצְוָה. אֲזִילוּ כְּחָדָא. אָמַר לָהּ הֵהוּא יוֹדָאִי הֵי אֲרַבְעַת מִיָּנִי דְלוּלָב דְּבִכְלָהוּ אֲתָאן לְרִצּוּנֵי עֲלָמָא (נ"א עַל מַיָּא) שֶׁמֵּעַתָּה אֲמַאי אָנּוּ צְרִיכִין לוֹן בְּחָג. אָמַר לִיה כִּבְרַת אֲתַעְרוּ כְּהוּ חֲבָרִיָּא. אֲבָל אִי מְלָה חֲדָתָא אִיהוּ תַּחַת יָדְךָ אִימָא לָהּ.

אָמַר לוֹן וַדַּאי הֵהוּא אֲתַר דְּאָנּוּ דִּיּוּרֵי בִּיה הוּא זְעִיר וְכֻלָּהוּ עֲסָקֵי בְּאוֹרִיָּתָא. וְאִית עֲלֵן צוּרְבָא מְרַבֵּן רַבִּי יִצְחָק בֶּר יוֹסִי מַחֲזִיקָה שְׁמִיָּה. וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אָמַר לָן מְלִין חֲדָתִין בְּאוֹרִיָּתָא. וְאָמַר דְּהָא בְּחָג זְמַנָּה הוּא לְשֵׁלֵטָהּ. (יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי בְּהֵוּא זְמַנָּה, וְנִקְרִיטָא לְוֹלֵב דְּמִתְחַזֵּי דְעַבְדוּ נִבְחִינָא עֲלֵיהּ עַל כָּל אֲנִי דְאֶקְרוּ הַמּוֹן הָעָם וְלְשֵׁלֵטָה עֲלֵיהּ) (אֲזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזְּנוּנִים בְּרוּךְ ה' שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרֵף לְשִׁנָּיִם. וְכִי אִית שְׁנַיִם לְמַיִם. אֶלְא! (ס"א דְכָל אֲנִי רַבְרַבִּין) אָנּוּ שְׂאֵר עַמִּין. אָנּוּ רַבְרַבִּין מְמַנֵּן עַל שְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמְזֻלּוֹת וּמִתְבָּרְכָאן מִסְטָרֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל וְקָרִינֵן לוֹן מִיָּם הַזְּנוּנִים. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (תְּהִלִּים קכד) הַמַּיִם הַזְּנוּנִים. וּבְגִין לְשֵׁלֵטָה עֲלֵיהּ אֲתִינָא בְּרוּא דְשְׂמָא קְדִישָׁא בְּאֲנִי אֲרַבְעַת מִיָּנִי שֶׁבְלוּלָב לְרִצּוּנֵי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא (עֲלֵיהּ) וְלְשֵׁלֵטָה (דָּף טו ע"א) עֲלֵיהּ בְּרוּא דְשְׂמָא קְדִישָׁא. וְלֹאֲתַעְרָא עֲלֵן מִיָּין קְדִישִׁין לְנִסְכָּא עַל גְּבֵי מִדְּבָחָא.

עֲנֵנוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַכַּפּוּרִים, סְכוּת וְשִׁמְיֵנוּ עֲצֻרַת תּוֹ אָמַר לוֹן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲתַעְרוּתָא קְדָמָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא. מַאי אֲתַעְרוּתָא קְדָמָה. דָּא בִּי דִינָא דְלִתְמָא (נ"א רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִקַּשׁ) דְאֲתַעַר לְמִידִן עֲלָמָא. וְקְדָשָׁא בְּרִיד הוּא יְתִיב עַל עֲלָמָא בְּדִינָא וְדִינֵן עֲלָמָא.

וְשֵׁלֵטָה הִיא בִּי דִינָא לְמִידִן עֲלָמָא, עַד יוֹמָא דְכַפּוּרֵי דְנִהְרִין אֲנַפְהָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח חוּיָא דְלִטְרוּא בְּעֲלָמָא. דְאִיהוּ אֲתַעַסֵּק בְּמַה דְאֲתִינֵן לִיה הֵהוּא שְׁעִיר דְאִיהוּ מִסְטָרָא דְרוּחַ מְסָאָבָא כְּדָא חוּי לִיה. וּבְגִין דְאֲתַעַסֵּק בְּהֵוּא שְׁעִיר לֹא קָרִיב לְמִקְדָּשָׁא.

וְשְׁעִיר דָּא כְּהֵוּא שְׁעִיר דְרֹאשׁ חֲדָשׁ דְאֲתַעַסֵּק בִּיה וְאֲנִהְרֵי אֲנַפְהָא דְרֹאשׁ הַשָּׁנָה (נ"א כֶּךָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה) (נ"א אֲנִהְרֵי) (אֲנַפְוֵי דְמִקְדָּשָׁא). וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ

זה כל ישראל מוצאים רחמים לפני הקדוש ברוך הוא, וחטאייהם מתבטלים. וסוד אחד אמר לנו, ולא נתנה רשות לגלות פרט לחסידים קדושים עליונים חכמים. אמר רבי יוסי, מהו? אמר להם, עדין לא בדקתי אתכם.

הלכו. אחר כך אמר להם, כשהלכנה מתקרבת לשמש, מעורר הקדוש ברוך הוא צד הצפון ואוחז בו באהבה ומושך אותו אליו, והדרום מתעורר מצד אחר, והלכנה עולה ומתחברת במזרח. ואז יונקת משני צדדים ונוטלת ברכות בחשאי, ואז מתברכת הלכנה ומתמלאת. וכאן מתקרבת האשה לבעלה.

כמו שיש סוד דמות איברי (נ"א בתקוני דש"פ) האדם ותקוניו, כך גם יש סוד של דמות איברי הנקבה ותקוני הנקבה, והכל מפרש בתוכנו. כך גם יש למעלה (ד') שאוחז בה ומתעורר כנגד באהבה, כך גם יש למטה סוד ותקוני האדם התחתון האחר תחת הלכנה (ד"א ותקו הנקבה).

כמו שזרוע שמאל למעלה אוחזת בה ומתעורר כנגדה באהבה, כך גם יש למטה. (נו העמודים בלם עומדים איברים להאזן זה בזה ולהתקשר זה בזה קשרי האמנה צד הקדשה מצד של רוח טמאה שהוא סוד הנפש שלמטה). **נחש זה הוא זרוע שמאל של רוח הטמאה, ואוחז בו מי שרוכב עליו, וקרוב ללכנה ומושך אותה ביניהם** (נ"א בדבקות) של דבקות ונטמאת.

ואז ישראל למטה מקריבים שעיר, ואותו נחש נמשך אחר אותו השעיר, והלכנה נטהרת ועולה למעלה ומתקשרת למעלה להתברר, ופניה מאירים מה שנחשכה למטה.

אז כאן ביום הכפורים, כיון שאותו נחש הרע מתעסק באותו שעיר, הלכנה נפרדת ממנו ומתעסקת [בישראל] ללמד עליהם סגוריא, וסוככת עליהם כמו אם על הבנים, והקדוש ברוך הוא מברך אותם מלמעלה ומוחל להם.

אחר כך כשישראל מגיעים לחג, מעוררים צד ימין למעלה, כדי שתתקשר בו הלכנה ויאורו פניה כראוי, ואז מחלקת [נונתנת] חלק שלה ברכות לכל אותם ממנים שלמטה שיתעסקו

משכחין רחמי קמי קדשא בריך הוא ואתער חובייהו. ורזא תרא אמר לן ולא אתייהוב רשו לגלאה בר לחסדי קדישין עליונין חכימין. אמר רבי יוסי מאן איהו. אמר לון עד לא בדיקנא בכו.

אזלו. לבתר אמר לון. כד סיהרא אתקריבת בשמשא. אתער קדשא בריך הוא סטרא דצפון ואחיד בה ברחימו ומשיך לה לגביה, ודרום אתער מסטרא אחרא. וסיהרא סלקא ומתחברא במזרח. וכדין ינקא מתרין סטרין ונטילת ברכאן בחשאי, וכדין אתברכא סיהרא ואתמלייא. והכא אתקריבת אתתא כבעלה.

כמה דאית רזא דיוקנא שייפי (נ"א בתקוני דש"פ) דאדם ותיקוניו. הכי נמי אית (נ"א איהו) רזא דדיוקנא דשייפי נוקבא ותקוני דנוקבא. וכלא פריש בגוון. הכי נמי אית לעילא (ד"א מאו) אחיד בה ואתער לקבל ברחימו הכי נמי אית לתתא רזא ותקונא דאדם תתאה אחרא תחות סיהרא (ד"א ותקנא דנוקבא).

כמה דדרועא שמאלא לעילא אחיד בה ואתער לקבלה ברחימו. הכי נמי אית לתתא. (נו)

העמודים בזהו קיימי שיפיון לאתאחדא דא ברא ולא תלשטרא דא ברא קשרי מימנותא סטרא דקדושא מסטרא דרום מסאבא דאיהו רזא נחש לתתא). **האי נחש איהו דרועא שמאלא דרום מסאבא. ואחיד ביה מאן דרכיב ביה וקרבא לגבי דסיהרא ומשיך לה ביניהו** (נ"א בלביהו) דקוטפא ואסתאבת.

וכדין ישראל לתתא מקרבין שעיר. וההוא נחש אתמשך אבתריה דההוא שעיר. וסיהרא אתדכיאת וסלקאת לעילא ואתקשרת לעילא לאתברכא. ונהירין אנפיהא מה דאתחשכת לתתא.

כדין הכא ביומא דכפורי כיון דההוא חויא בישא אתעסק בההוא שעיר. סיהרא אתפרשת מניה ואתעסקת (בשורא) לאולפא עליהו סניגוריא וסוככת עליהו כאמא על בניו. וקדשא בריך הוא בריך לון מלעילא ומחיל לון.

לבתר ישראל כד מטו לחג מתערי סטרא דימינא לעילא. בגין דיתקשר ביה סיהרא ויתנהירו אנפיהא כדקא חזי. וכדין פלגת (קב) חולקא דברכאן לכל אנון ממנו

בְּחֶלְקֵם, וְלֹא יָבֹאוּ לִינֹק וּלְהִתְקַרֵּב לְצַד שֶׁל חֶלֶק יִשְׂרָאֵל.

כְּמוֹ זֶה לְמִטָּה - כְּשֵׁשְׁאָר הָעַמִּים מִתְּבָרְכִים, כָּלֵם מִתְעַסְקִים בִּירֵשֶׁת חֶלְקֵם, וְלֹא יָבֹאוּ לְהִתְעַרֵּב עִם יִשְׂרָאֵל וְלַחְמֹד חֶלֶק יִרְשָׁתָם. וְלָכוּ יִשְׂרָאֵל מוֹשְׁכִים בְּרִכּוֹת לְכָל אוֹתָם מִמְּנִים, כְּדִי שִׁיתְעַסְקוּ בְּחֶלְקֵם וְלֹא יִתְעַרְבוּ עִמָּם.

וּכְשֵׁה־לְבַנָּה מִתְמַלֵּאת בְּרִכּוֹת לְמַעַלָּה כְּרֹאֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִים וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה לְבָדָם. וְעַל זֶה כְּתוּב (בַּמְדַּבֵּר טו) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם. מֵה זֶה עֲצַרְתָּ? כְּתַרְגוּמוֹ כְּנִישׁוֹ (הַתְּכַנְסוּת). כָּל מֵה שֶׁכִּנְסוּ מֵאוֹתָם בְּרִכּוֹת עֲלִיוֹנוֹת, לֹא יוֹנְקִים מִמֶּנָּה עִמִּים אַחֲרֵים, פָּרַט לְיִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וְלָכוּ כְּתוּב עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לְשָׂאֵר הָעַמִּים, לָכֶם וְלֹא לְשָׂאֵר הַמְּמַנִּים.

וְעַל זֶה הֵם מְרַצִּים עַל הַמִּים, לְתַתּ לָהֶם חֶלֶק בְּרִכּוֹת שִׁיתְעַסְקוּ בוֹ, וְלֹא יִתְעַרְבוּ אַחֵר כֹּף בְּחֻדּוֹת יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיוֹנְקִים בְּרִכּוֹת עֲלִיוֹנוֹת. וְעַל אוֹתוֹ יוֹם כְּתוּב דּוֹדִי לִי וְאֲנִי לוֹ. שְׁלֵא מִתְעַרֵּב אַחֵר עִמָּנוּ.

לְמַלְכָּה שֶׁהִזְמִין אֶהוּבּוֹ לְסַעֲוֵדָה עֲלִיוֹנָה שֶׁעָשָׂה לוֹ לַיּוֹם רְשׁוּם. אֶהוּבּוֹ הַמְּלָךְ הָרִי יוֹדֵעַ שֶׁהַמְּלָךְ רוֹצֵה בוֹ. אָמַר הַמְּלָךְ, כָּעֵת אֲנִי רוֹצֵה לְשַׁמֹּחַ עִם אֶהוּבִי, וְאֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁכַּאֲשֶׁר אֲנִי בְּסַעֲוֵדָה עִם אֶהוּבִי, יִכְנָסוּ כָּל אוֹתָם פְּקִידִים מִמְּנִים וְיִשְׁבוּ עִמָּנוּ לְשַׁלְּחוֹ לְסַעֵד סַעֲוֵדַת הַשְּׁמִחָה עִם אֶהוּבִי. מֵה עָשָׂה? הַקָּדִים אוֹתוֹ אֶהוּב מִיָּנִים שֶׁל יְרֻקוֹת וּבָשָׂר שְׁוֹרִים וְהַקָּרִיב לְפָנָי אוֹתָם פְּקִידִים מִמְּנִים לְאֹכַל. אַחֵר כֹּף יֹשֵׁב הַמְּלָךְ עִם אֶהוּבּוֹ לְאוֹתָהּ הַסַּעֲוֵדָה הַעֲלִיוֹנָה מִכָּל עֲדוּנֵי הָעוֹלָם. וּבְעוֹד שֶׁהוּא לְבָדוֹ עִם הַמְּלָךְ, בְּקֶשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צָרְכָיו וְנָתַן לוֹ, וְשִׁמַּח הַמְּלָךְ עִם אֶהוּבּוֹ לְבָדוֹ, וְלֹא הִתְעַרְבוּ אַחֲרֵים בִּינֵיהֶם. כֹּף יִשְׂרָאֵל עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לָכוּ כְּתוּב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם.

אָמְרוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֵיָא, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְקִין הַדֶּרֶךְ לְפָנֵינוּ. אֲשֶׁרֵי אוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. בָּאוּ וּנְשָׁקוּהוּ. קָרָא עָלָיו רַבֵּי יוֹסִי, (שְׁנֵינָה

נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ.

דְּלִתְמָא דִּיתְעַסְקוּן בְּחוּלְקֵהוּן. וְלֹא יִיתוּן לִינְקָא וְלִקְרָבָא בְּסַמְרָא דְחוּלְקֵהוּן דִּישְׂרָאֵל.

כְּגוֹנוֹנָא דָּא לְתַמָּא כַּד שָׂאֵר עַמִּין מִתְּבָרְכִין. כְּלֵהוּן אַנוּן מִתְעַסְקִין בְּאַחְסַנְתָּ חוּלְקֵהוּן. וְלֹא הוּוּ אַתִּינִין לְאַתְעַרְבָּא בְּהַרְיִיְהוּ דִּישְׂרָאֵל וְלִתְמָא חוּלְקֵהוּן. וּבְגִין כְּדִישְׂרָאֵל אַנוּן מְשַׁכִּין בְּרַכָּאן לְכָל אַנוּן מִמֶּנּוּ בְּגִין דִּיתְעַסְקוּן בְּחוּלְקֵהוּן וְלֹא יִתְעַרְבוּן בְּהַרְיִיְהוּ. וְכַד סִיְהֵרָא אַתְמְלִי בְּרַכָּאן לְעִילָא כְּדָקָא יְאוּת. יִשְׂרָאֵל אַתִּינִין וְיִנְקִין מִיָּנָה בְּלַחְוִדִיְהוּ. וְעַל דָּא כְּתוּב (בַּמְדַּבֵּר טו) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם. מֵאֵי עֲצַרְתָּ, כְּתַרְגוּמוֹ כְּנִישׁוֹ. כָּל מֵה דְכְּנִישׁוֹ מֵאַנוּן בְּרַכָּאן עֲלֵאִין. לֹא יִנְקִין מִיָּנָה עַמִּין אַחֲרֵין בְּרִישְׂרָאֵל בְּלַחְוִדִיְהוּ. וּבְגִין כְּדִישְׂרָאֵל עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם. לָכֶם וְלֹא לְשָׂאֵר עַמִּין. לָכֶם וְלֹא לְשָׂאֵר מְמַנִּין.

וְעַל דָּא אַנוּן מְרַצִּין עַל הַמִּים לְמִיְהַב לוֹן חוּלְקֵהוּן בְּרַכָּאן דִּיתְעַסְקוּן בֵּיהּ. וְלֹא יִתְעַרְבוּן לְבַתָּר בְּחֻדּוֹתָא דִּישְׂרָאֵל כַּד יִנְקִין בְּרַכָּאן עֲלֵאִין. וְעַל הַהוּא יוֹמָא כְּתוּב דּוֹדִי לִי וְאֲנִי לוֹ. דְּלֹא אַתְעַרֵּב אוּחֵרָא בְּהַדָּן.

לְמַלְכָּא דִּימֵן רְחִימִיָּה בְּסַעֲוֵדַתָּא עֲלֵאָה דְעַבִּיד לִיָּה לְיוֹמָא רְשִׁימָא. הָא רְחִימִיָּה דְמַלְכָּא יֹדֵעַ דְּמַלְכָּא (דף טו ע"ב) אַתְרַעֵי בֵּיהּ. אָמַר מַלְכָּא הַשְּׁתָּא אֲנָא כְּעִי לְמַחְדֵּי עִם רְחִימִיָּא. וְדִחִילְנָא דְכַד אֲנָא בְּסַעֲוֵדַתָּא עִם רְחִימִיָּא יַעֲלוּן כָּל אַנוּן קַסְטוֹרִי מִמֶּנּוּ וְיִתִּיבוּן עִמָּנָא לְפַתּוֹרָא לְמַסַּעֵד סַעֲוֵדַתָּא דְחֻדּוֹהָ עִם רְחִימִיָּא. מֵה עַבִּיד אַקְדִּים הַהוּא רְחִימִיָּה קוֹסְטוֹרִין דִּירוּקֵי וּבְשָׂרָא דְתוֹרִי וְאַקְרִיב קַמִּיָּהוּ דְאַנוּן קַסְטוֹרִי מִמֶּנּוּ לְמִיכַל. לְבַתָּר יִתִּיב מַלְכָּא עִם רְחִימִיָּא לְהַחִיָּא סַעֲוֵדַתָּא עֲלֵאָה מִכָּל עֲדוּנֵין דְעֻלְמָא. וּבְעוֹד דְאִיְהוּ בְּלַחְוִדוּיָּהוּ עִם מַלְכָּא שְׂאִיל לִיָּה כָּל צָרְכָיו וְיִהִיב לִיָּה. וְאַחֲרֵי מַלְכָּא עִם רְחִימִיָּה בְּלַחְוִדוּהִי וְלֹא אַתְעַרְבִין אַחֲרֵין בִּינֵיהוּ. כְּדִישְׂרָאֵל עִם קָדְשָׁא בְּרִיד הוּא. בְּגִין כְּדִישְׂרָאֵל עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם.

אָמְרוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֵיָא קָדְשָׁא בְּרִיד הוּא אַתְקִין אוּחֵרָא קַמֶּן. וְכַאֲיִן אַנוּן דְּמַשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא. אַתּוּ נְשָׁקוּהוּ. קָרָא עֲלֵיהּ רַבֵּי יוֹסִי (שְׁנֵינָה נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ.

משניות ממסכת ספח

ראוי לכל אדם לקרות בכל לילה ולילה מסכת ספח פי יש בה חמשה פרקים פנגד חמשה חסדים, חמשה ענני כבוד, פי השנים אינם רק בחינת הכללות פנודע ליודעי דעת, ואסדר אותם לפנייה:

פרק א

(א) ספח שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה, פסולה. רבי יהודה מכשיר. ושאינה גבוהה עשרה טפחים, ושאיין לה שלש דפנות, ושחמתה מרבה מצלתה, פסולה. ספח ישנה, בית שמאי פוסלין, ובית הלל מכשירין. ואיזו היא ספח ישנה, כל שעשאה קדם לחג שלשים יום. אבל אם עשאה לשם חג, אפלו מתחלת השנה, כשרה:

(ב) העושה ספתו תחת האילן, כאלו עשאה בתוך הבית. ספח על גבי ספח, העליונה כשרה, והתחתונה פסולה. רבי יהודה אומר, אם אין דיורין בעליונה, התחתונה כשרה:

(ג) פרס עליה סדין מפני החמה, או תחתיה מפני הנשר, או שפרס על גבי הקינור, פסולה. אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה:

(ד) הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקסום וסכך על גבה, פסולה. ואם היה סכך הרבה מהן, או שקצצן, כשרה. זה הכלל, כל שהוא מקבל טמאה ואין גדולו מן הארץ, אין מסככין בו. וכל דבר שאינו מקבל טמאה וגדולו מן הארץ, מסככין בו:

(ה) חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין, אין מסככין בהן. וכלן שהתירן, כשרות. וכלן כשרות לדפנות:

(ו) מסככין בנפרים, דברי רבי יהודה. ורבי מאיר אומר. נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים, כשרה, ובלבד שלא יישן תחתיו:

(ז) תקרה שאין עליה מעזיבה, רבי יהודה אומר, בית שמאי אומרים, מפקפק ונוטל אחת מבינתים, ובית הלל אומרים, מפקפק או נוטל אחת מבינתים. רבי מאיר אומר, נוטל אחת מבינתים, ואינו מפקפק:

(ח) המקרה סבתו בשפודין או בארוכות המטה, אם יש רוח ביניהן כמותן, כשרה. החוטט בגדיש לעשות בו סכה, אינה סכה:

(ט) המשלשל דפנות מלמעלה למטה, אם גבוהה מן הארץ שלשה טפחים, פסולה. מלמטה למעלה, אם גבוהה מן הארץ עשרה טפחים, כשרה. רבי יוסי אומר, כשם שמלמטה למעלה עשרה טפחים, כך מלמעלה למטה עשרה טפחים. הרחיק את הסכוד מן הדפנות שלשה טפחים, פסולה:

(י) בית שנפחת וסכוד על גביו, אם יש מן הכתל לסכוד ארבע אמות, פסולה. וכן חצר שהיא מקפת אכסדרה. סכה גדולה, שהקיפוח בדבר שאין מסככים בו, אם יש תחתיו ארבע אמות, פסולה:

(יא) העושה סבתו כמין צרף, או שסמכה לכתל, רבי אליעזר פוסל, מפני שאין לה גג, וחכמים מכשירין. מחצלת קנים גדולה, עשאה לשכיבה, מקבלת טמאה ואין מסככין בה. לסכוד, מסככין בה ואינה מקבלת טמאה. רבי אליעזר אומר, אחת קטנה ואחת גדולה, עשאה לשכיבה, מקבלת טמאה ואין מסככין בה. לסכוד, מסככין בה ואינה מקבלת טמאה:

פרק ב

(א) הישן תחת המטה בפסכה, לא יצה ידי חובתו. אמר רבי יהודה, נוהגין היינו, שהיינו ישנים תחת המטה בפני הזקנים, ולא אמרו לנו דבר. אמר רבי שמעון, מעשה בטבי עבדו של רבן גמליאל שהיה ישן תחת המטה, ואמר להן רבן גמליאל לזקנים, ראייתם טבי עבדי, שהוא תלמיד חכם ויודע שעבדים פטורים מן הפסכה, לפיכך ישן הוא תחת המטה. ולפי דרבנו למדנו, שהישן תחת המטה, לא יצא ידי חובתו:

(ב) הסומך סָּכְתוּ בְּכַרְעֵי הַמָּטָה, בְּשֵׁרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם אֵינָה יְכוּלָה לַעֲמֹד בְּפָנַי עֲצָמָה, פְּסוּלָה. סָּכָה הַמְדַבְּלָתָה, וְשִׁצְלָתָה מְרַבָּה מִחֲמַתָּה, בְּשֵׁרָה. הַמְעָבָה כְּמִין בֵּית, אָף עַל פִּי שְׂאִין הַפּוֹכְבִּים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ, בְּשֵׁרָה:

(ג) הָעוֹשֶׂה סָכְתוּ בְּרֹאשׁ הָעֲגֻלָּה אוֹ בְּרֹאשׁ הַסְּפִינָה, בְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. בְּרֹאשׁ הָאֵילָן אוֹ עַל גְּבִי גָמֶל, בְּשֵׁרָה, וְאִין עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. שְׂתִים בְּאֵילָן וְאַחַת בְּיַדֵּי אָדָם, אוֹ שְׂתִים בְּיַדֵּי אָדָם וְאַחַת בְּאֵילָן, בְּשֵׁרָה, וְאִין עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. שְׁלֹשׁ בְּיַדֵּי אָדָם וְאַחַת בְּאֵילָן, בְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב. זֶה הַקֶּלֶל, כָּל שֶׁנִּטַּל הָאֵילָן וְיְכוּלָה לַעֲמֹד בְּפָנַי עֲצָמָה, בְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב:

(ד) הָעוֹשֶׂה סָכְתוּ בֵּין הָאֵילָנוֹת, וְהָאֵילָנוֹת דְּפָנוֹת לָהּ, בְּשֵׁרָה. שְׁלוּחֵי מִצְוָה פְּטוּרִין מִן הַסָּכָה. חוֹלִין וּמְשַׁמְשִׁיָּהוּן פְּטוּרִין מִן הַסָּכָה. אוֹכְלֵין וְשׁוֹתֵין עֲרָאֵי חוּץ לַסָּכָה:

(ה) מַעֲשֶׂה וְהִבִּיאוּ לוֹ לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לְטַעוֹם אֶת הַתְּבַשִּׁיל, וּלְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל שְׁתֵּי כוֹתָבוֹת וְדָלִי שֶׁל מַיִם, וְאָמְרוּ, הַעֲלוּם לַסָּכָה. וּכְשֶׁנִּתְּנוּ לוֹ לְרַבִּי צְדוֹק אָכַל פָּחוֹת מִכִּבְיָצָה, נִטְלוּ בַמָּפָה וְאָכְלוּ חוּץ לַסָּכָה וְלֹא בֵּרַךְ אַחֲרָיו:

(ו) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אֲרַבַּע עֲשָׂרָה סְעוּדוֹת חִיב אָדָם לֵאכּוֹל בַּסָּכָה, אַחַת בְּיוֹם וְאַחַת בְּלַיְלָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אִין לְדַבֵּר קֶצֶבָה, חוּץ מִלֵּילֵי יוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל חַג בִּלְבָד. וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מִי שֶׁלֹּא אָכַל לֵילֵי יוֹם טוֹב הֲרֵאשׁוֹן, וְשָׁלִים בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הֲאֲחֲרוֹן. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אִין לְדַבֵּר תְּשֻׁלוּמִין, עַל זֶה נֶאֱמַר (קהלת א), מְעַנֶּת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן, וְחֲסֵרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת:

(ז) מִי שֶׁהָיָה רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ בַּסָּכָה, וְשִׁלְחָנוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בֵּית שְׂמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הִלֵּל מְכַשִּׁירִין. אָמְרוּ לְהֵן בֵּית הִלֵּל לְבֵית שְׂמַאי, (לֹא כֹךְ הָיָה) מַעֲשֶׂה, שֶׁהִלְכוּ זְקֵנֵי בֵּית שְׂמַאי וְזְקֵנֵי בֵּית הִלֵּל לְבַקֵּר אֶת (רַבִּי) יוֹחָנָן בֶּן הַחֹרֶנִי, וּמִצְאֻוֹהוּ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ בַּסָּכָה, וְשִׁלְחָנוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, (וְלֹא אָמְרוּ לוֹ דָּבָר). אָמְרוּ לְהֵן בֵּית שְׂמַאי, מִשֶּׁם רָאִיָה, אָף הֵם אָמְרוּ לוֹ, אִם כֵּן הָיִיתָ נוֹחֵג, לֹא קִיַּמְתָּ מִצְוַת סָּכָה מִיָּמֶיךָ:

(ח) נָשִׁים וְעֹבְדִים וְקַמְטִים, פְּטוּרִים מִן הַסֶּכֶה. קָטָן שְׂאִינוּ צָרִיךְ לְאִמּוֹ, חַיֵּב בַּסֶּכֶה. מַעֲשֵׂה וְיִלְדָה כָּלְתוּ שֶׁל שְׂמַאי הִזְקֵן וּפְחַת אֶת הַמַּעֲזִיבָה וְסָבַד עַל גַּבֵּי הַמָּטָה בַּשְּׂבִיל הַקָּטָן:

(ט) כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים אָדָם עוֹשֶׂה סִפְתּוֹ קִבְעוּ וּבֵיתוֹ עָרָאִי. יָרְדוּ גִשְׁמִים, מֵאִימָתִי מִתֵּר לְפָנֹת, מִשְׁתַּסְּרַח הַמִּקְפָּה. מִשְׁלּוֹ מִשְׁל, לְמָה הַדָּבָר דּוֹמָה, לְעֹבֵד שֶׁבֵּא לְמִזּוּג בּוֹס לְרַבּוֹ, וְשָׂפַד לוֹ קִיתוֹן עַל פָּנָיו:

פֶּרֶק ג

(א) לוֹלֵב הַגּוֹזֵל וְהִיבֵשׁ, פְּסוּל. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת, פְּסוּל. נִקְטָם רֹאשׁוֹ, נִפְרָצוּ עָלָיו, פְּסוּל. נִפְרְדּוּ עָלָיו, כָּשֶׁר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וְאֶגְדָּנוּ מִלְּמַעְלָה. צִנִּי הַר הַבְּרִזָּל, כְּשֵׁרוֹת. לוֹלֵב שֵׁישׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים כְּרִי לְנִעְנַע בּוֹ, כָּשֶׁר:

(ב) הָדָם הַגּוֹזֵל וְהִיבֵשׁ, פְּסוּל. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת, פְּסוּל. נִקְטָם רֹאשׁוֹ, נִפְרָצוּ עָלָיו אוֹ שִׁחִיו עֲנָבֵיו מִרְבוֹת מֵעָלָיו, פְּסוּל. וְאִם מֵעֵטָן, כָּשֶׁר. וְאִין מִמַּעֲטִין בְּיוֹם טוֹב:

(ג) עֶרְבָה גּוֹזֵלָה. וַיִּבְשָׂה, פְּסוּלָה. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת, פְּסוּלָה. נִקְטָם רֹאשָׁהּ, נִפְרָצוּ עָלֶיהָ, וְהִצַּפְצָפָה, פְּסוּלָה. כְּמוֹשָׁה, וְשִׁנְשָׁרוּ מִקְצַת עָלֶיהָ, וְשֶׁל בַּעַל, כְּשֵׁרָה:

(ד) רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה הַדָּסִים וּשְׁתֵּי עֶרְבוֹת לוֹלֵב אֶחָד וְאֶתְרוּג אֶחָד, אֶפְלוֹ שְׁנַיִם קְטוּמִים וְאֶחָד אֵינּוּ קְטוּם. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, אֶפְלוֹ שְׁלֹשָׁתָן קְטוּמִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, כְּשֵׁם שְׁלוֹלֵב אֶחָד וְאֶתְרוּג אֶחָד, כִּד הָדָם אֶחָד וְעֶרְבָה אֶחָת:

(ה) אֶתְרוּג הַגּוֹזֵל וְהִיבֵשׁ, פְּסוּל. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת, פְּסוּל. שֶׁל עֶרְלָה, פְּסוּל. שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה, פְּסוּל. שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרָה, לֹא יִטּוֹל. וְאִם נָטַל, כָּשֶׁר. שֶׁל דְּמַאי, בֵּית שְׂמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הֵלֵל מְכַשִּׁירִין. שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם, לֹא יִטּוֹל. וְאִם נָטַל, כָּשֶׁר:

(ו) עֲלָתָה חֲזוּזִית עַל רַבּוֹ, נִטְלָה בְּטַמְתּוֹ, נִקְלָה, נִסְדָּק, נִקָּב וְחָסַר כָּל שְׂהוּא, פְּסוּל. עֲלָתָה חֲזוּזִית עַל מַעוּטוֹ, נִטּוֹל עֲקָצוֹ, נִקָּב וְלֹא חָסַר כָּל

שהוא, פשר. אתרוג הכושני, פסול. והירוק ככרתי, רבי מאיר מכשיר, ורבי יהודה פוסל:

(ז) שעור אתרוג הקטן, רבי מאיר אומר, כאגוז. רבי יהודה אומר, כפיצה. ובגדול, כדי שיאחז שנים בידו אחת, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, אפלו אחד בשתי ידיו:

(ח) אין אוגדין את הלולב אלא במינו, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, אפלו במשיחה. אמר רבי מאיר, מעשה באנשי ירושלים, שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זהב. אמרו לו, במינו היו אוגדין אותן מלמטה:

(ט) והיכן היו מנענעין, בהודו לה' תחילה וסוף, ובאנה ה' הושיעה נא, דברי בית הלל. ובית שמאי אומרים, אף באנה ה' הצליחה נא. אמר רבי עקיבא, צופה הייתי ברבן גמליאל וברבי יהושע, שכל העם היו מנענעים את לולביהן, והן לא נענעו אלא באנה ה' הושיעה נא. מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב לפול, לכשיכנס לביתו ישול על שלחנו. לא נטל שחרית, ישול בין הערפים, שכל היום פשר ללולב:

(י) מי, שהיה עבד או אשה או קטן מקרינ אותו, עונה אחריו מה שהן אומרים, ותהי לו מארה. אם היה גדול מקרא אותו, עונה אחריו הללויה:

(יא) מקום שנהגו לכפול, וכפול. לפשוט, ופשוט. לברך (אחריו), וברך (אחריו). הכל כמנהג המדינה. הלוקח לולב מחברו בשביעית, נותן לו אתרוג במתנה, לפי שאין רשאי ללקחו בשביעית:

(יב) בראשונה היה לולב נטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחר. משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבעה, וזכר למקדש. ושיהא יום הנף פולו אסור:

(יג) יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, כל העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת. למחרת משכימין ובאין, כל אחד ואחד מכיר את שלו, ונוטלו. מפני שאמרו חכמים, אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו. ושאר ימות החג, אדם יוצא ידי חובתו בלולבו של חברו:

(יד) רבי יוסי אומר, יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, ושכח והוציא את הלולב לרשות הרבים, פטור, מפני שהוציאו ברשות:

(טו) מקבלת אשה מיד בנה ומיד בעלה ומחזירתו למים בשבת. רבי יהודה אומר, בשבת מחזירין, ביום טוב מוסיפין, ובמועד מחליפין. קטן היודע לנענע, חיב בלולב:

פרק ד

(א) לולב וערבה, ששה ושבעה. החלל והשמחה, שמונה. סכה ונסוף המים, שבעה. והחליל, חמשה וששה:

(ב) לולב שבעה ביצד, יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת לולב שבעה, ושאר כל הימים ששה:

(ג) ערבה שבעה ביצד, יום שביעי של ערבה שחל להיות בשבת, ערבה שבעה, ושאר כל הימים ששה:

(ד) מצות לולב ביצד, (יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת), מוליכין את הלולביתן לחר הבית, והתזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גב האצטבא, והזקנים מניחין את שלהן בלשכה. ומלמדים אותם לומר, כל מי שמגיע לולבי בידו, חרי הוא לו במתנה. למחר משפמיין ובאין, והתזנין זורקין אותם לפניהם. והן מחטפין ומכין איש את חברו. וכשראו בית דין שבאו לידי סכנה, התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו:

(ה) מצות ערבה ביצד, מקום היה למטה מירושלים, ונקרא מוצא יורדין לשם ומלקטין משם מרביות של ערבה, ובאין וזוקפין אותן בצדי המזבח, וראשיהן כפופין על גבי המזבח. תקעו והריעו ותקעו. בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת, ואומרים, אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא. רבי יהודה אומר, אָנִי וְהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא. ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים. בשעת פטירתו, מה הן אומרים, יפי לך מזבח, יפי לך מזבח. רבי אליעזר אומר, לֵיָּה וְלָךְ, מְזֻבַּח. לֵיָּה וְלָךְ, מְזֻבַּח:

(ו) כמעשהו בחל כד מעשהו בשבת, אלא שהיו מלקטין אותן מערב שבת ומניחים אותן בגניעות של זהב, כדי שלא יכמושו. רבי יוחנן בן

ברוקה אומר, חריות של דקל היו מביאין וחובטין אותן בקרקע בצדי המזבח, ואותו היום נקרא יום חבוט חריות:

(ז) מיד התינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין אתרוגייהן:

(ח) החלל והשמחה שמונה ביצר, מלמד שחייב אדם בהלל ובשמחה ובכבוד יום טוב האחרון של חג, כשאר כל ימות החג. ספה שבעה ביצר, נמר מלאכול, לא יתיר ספתו, אבל מוריד את הפלים מן המנחה ולמעלה, מפני כבוד יום טוב האחרון של חג:

(ט) נסוף המים ביצר, צלוחית של זהב מחזקת שלשת לגים היח ממלא מן השלוח. הגיעו לשער המים, תקעו והריעו ותקעו. עלה בכבש ופנה לשמאלו, שני ספלים של כסף היו שם. רבי יהודה אומר, של סיד היו, אלא שהיו משחרין פניהם מפני חיון. ומנקבין כמין שני חטמין דקין, אחד מעבה ואחד דק, כדי שיהו שניהם פלין בבת אחת. מערבי של מים, מזרחי של יין. ערה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים, יצא. רבי יהודה אומר, בלג היה מנסף כל שמונה. ולמנסף אומרים לו, הגבה ירך, שפעם אחת נסף אחד על גבי רגליו, ורגמוהו כל העם באתרוגייהן:

(י) כמעשהו בחל כד מעשהו בשבת, אלא שהיה ממלא מערב שבת חבית של זהב שאינה מקדשת מן השלוח, ומניחה בלשכה. נשפכה או נתגלתה, היה ממלא מן הפיור, שהיין והמים המגלין, פסולים לגבי המזבח:

פרק ה

(א) החליל חמשה וששה. זהו החליל של בית השואבה, שאינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב. אמרו, כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו:

(ב) במוצאי יום טוב הראשון של חג, ירדו לעזרת נשים, ומתקנין שם תקון גדול. ומנורות של זהב היו שם, וארבעה ספלים של זהב בראשיהן

וְאַרְבָּעָה סֵלְמוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְאַרְבָּעָה יָלָדִים מִפְּרָחֵי כַהֲנָה וּבִידֵיהֶם
בָּדִים שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁל מֵאָה וְעֶשְׂרִים לֹג, שֶׁהֵן מִטִּילִין לְכָל סֶפֶל וְסֶפֶל:

(ג) מִבָּלְאֵי מִכְנָסֵי כַהֲנִים וּמִהַמְיָנִיחַן מֵחֵן הָיוּ מִפְּקִיעִין, וּבָחֵן הָיוּ מִדְּלִיקִין,
וְלֹא הָיְתָה חֲצֵר בִּירוּשָׁלַיִם שְׂאִינָה מֵאִירָה מֵאוֹר בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה:

(ד) חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה הָיוּ מִרְקָדִים לִפְנֵיהֶם בְּאֲבוֹקוֹת שֶׁל אוֹר
שְׂבִידֵיהֶן, וְאוֹמְרִים לִפְנֵיהֶן דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת. וְהַלּוּיִם בְּכַנּוּרוֹת
וּבַנְּבָלִים וּבַמְצַלְתִּים וּבַחֲצוּצְרוֹת וּבַכְּלֵי שִׁיר בְּלֹא מִסְפָּר, עַל חֲמֹשׁ עֶשְׂרֵה
מַעְלוֹת הַיּוֹרְדוֹת מֵעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת נָשִׁים, כְּנָגֵד חֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר שִׁיר
הַמַּעְלוֹת שְׂבִתְהַלִּים, שֶׁעָלִיחַן לְוִיִּם עוֹמְדִין בַּכְּלֵי שִׁיר וְאוֹמְרִים שִׁירָה.
וְעָמְדוּ שְׁנֵי כַהֲנִים בְּשַׁעַר הָעֲלִיּוֹן שִׁיּוֹרֵד מֵעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת נָשִׁים,
וְשָׂתִי חֲצוּצְרוֹת בִּידֵיהֶן. קָרָא הַגָּבֵר, תִּקְעוּ וְהַרְיֵעוּ וְתִקְעוּ. הִגִּיעוּ לְמַעְלָה
עֲשִׂירִית, תִּקְעוּ וְהַרְיֵעוּ וְתִקְעוּ. הִגִּיעוּ לְעֶזְרָה, תִּקְעוּ וְהַרְיֵעוּ וְתִקְעוּ. הָיוּ
תוֹקְעִין וְהוֹלְכִין, עַד שֶׁמִּגִּיעִין לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא מִזֶּרֶחַ. הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא
מִמִּזְרַח, הִפְכוּ פְּנֵיהֶן לַמַּעְרָב, וְאָמְרוּ, אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה אַחֲרֵיהֶם
אֵל הַיָּכֵל ה' וּפְנֵיהֶם קִדְמָה, וְהִמָּה מִשְׁתַּחֲוִיִּים קִדְמָה לְשֶׁמֶשׁ, וְאָנוּ לַיהוָה
עֵינֵינוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הָיוּ שׁוֹנֵינִין וְאוֹמְרִין, אָנוּ לַיהוָה, וְלִיהוָה עֵינֵינוּ:

(ה) אֵין פּוֹחֲתִין מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעוֹת בַּמִּקְדָּשׁ, וְאֵין מוֹסִיפִין עַל
אַרְבָּעִים וּשְׂמוֹנֶה. בְּכָל יוֹם הָיוּ שֵׁם עֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעוֹת (בַּמִּקְדָּשׁ),
שֶׁלֹּשׁ לְפִתִּיחַת שְׁעָרִים, וְתִשְׁעַ לְתַמִּיד שֶׁל שַׁחַר, וְתִשְׁעַ לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין
הָעֶרְבִים. וּבַמּוֹסְפִין הָיוּ מוֹסִיפִין עוֹד תִּשְׁעַ. וּבְעֶרְבֵי שַׁבָּת הָיוּ מוֹסִיפִין עוֹד
שֵׁשׁ, שֶׁלֹּשׁ לְהַבְטִיל הָעַם מִמְּלֶאכָה, וְשֶׁלֹּשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל. עֶרְבֵי
שַׁבָּת שְׂבִתוֹךְ הַחַג הָיוּ שֵׁם אַרְבָּעִים וּשְׂמוֹנֶה, שֶׁלֹּשׁ לְפִתִּיחַת שְׁעָרִים,
שֶׁלֹּשׁ לְשַׁעַר הָעֲלִיּוֹן, וְשֶׁלֹּשׁ לְשַׁעַר הַתַּחְתּוֹן, וְשֶׁלֹּשׁ לְמַלּוּי הַמִּים, וְשֶׁלֹּשׁ
עַל גְּבֵי מִזְבֵּחַ, תִּשְׁעַ לְתַמִּיד שֶׁל שַׁחַר, וְתִשְׁעַ לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים,
וְתִשְׁעַ לְמוֹסְפִין, שֶׁלֹּשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעַם מִן הַמְּלֶאכָה, וְשֶׁלֹּשׁ לְהַבְדִּיל
בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל:

(ו) יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חַג הָיוּ שֵׁם שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר פָּרִים וְאֵילִים שְׁנַיִם
וְשֶׁעִיר אֶחָד. נִשְׁתַּירוּ שֵׁם אַרְבָּעָה עֶשֶׂר כִּבְשִׂים לְשְׂמוֹנֶה מִשְׁמְרוֹת. בַּיּוֹם
הָרֵאשׁוֹן, שֶׁשָּׂה מִקְרִיבִין שְׁנַיִם שְׁנַיִם, וְהַשְּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בַּשְּׁנִי, חֲמֹשֶׁה
מִקְרִיבִין שְׁנַיִם שְׁנַיִם, וְהַשְּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בַּשְּׁלִישִׁי, אַרְבָּעָה מִקְרִיבִין

שְׁנַיִם שָׁנִים, וְהִשָּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בְּרִבְעֵי, שְׁלֹשָׁה מִקְרִיבֵינ שָׁנִים שָׁנִים, וְהִשָּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בַּחֲמִישִׁי, שְׁנַיִם מִקְרִיבֵינ שָׁנִים שָׁנִים, וְהִשָּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בַּשְּׁשִׁי, אֶחָד מִקְרִיב שָׁנִים, וְהִשָּׂאֵר אֶחָד אֶחָד. בַּשְּׁבִיעִי, כָּלֵן שְׁוִין. בַּשְּׁמִינִי, חָזְרוּ לַפִּיִם כְּבָרְגָלִים. אָמְרוּ, מִי שֶׁהִקְרִיב פָּרִים הַיּוֹם, לֹא יִקְרִיב לְמַחֵר, אֶלֶּא חוֹזְרִין חֲלִילָה:

(ז) בְּשִׁלְשָׁה פָּרָקִים בַּשָּׁנָה הָיוּ כָּל הַמְשָׁמְרוֹת שְׁוֹת בְּאִמּוּרֵי הַרְגָלִים, וּבְחֲלוּק לֶחֶם הַפָּנִים. בַּעֲצַרְת אֹמְרִים לוֹ, הִילָךְ מִצָּה הִילָךְ חֲמֵץ. מְשָׁמֵר שְׁוִמְנוֹ קְבוּעַ, הוּא מִקְרִיב תְּמִידִין, נְדָרִים וְנִדְבּוֹת וְשָׂאֵר קַרְבָּנוֹת צְבוּר, וּמִקְרִיב אֶת הַכֹּל. יוֹם טוֹב הַסְּמוּךְ לַשַּׁבָּת, בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ, הָיוּ כָּל הַמְשָׁמְרוֹת שְׁוֹת בְּחֲלוּק לֶחֶם הַפָּנִים:

(ח) חָל (לְהִיּוֹת) יוֹם אֶחָד לְהַפְסִיק בֵּינֵתִים, מְשָׁמֵר שְׁוִמְנוֹ קְבוּעַ, הָיָה נוֹטֵל עֶשֶׂר חֲלוֹת, וְהַמְתַּעֲכֵב נוֹטֵל שְׁתַּיִם. וּבִשְׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה, הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֵׁשׁ, וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל שֵׁשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֶׁבַע, וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל חֲמֵשׁ. הַנִּכְנָסִין חוֹלְקִין בְּצַפּוֹן, וְהַיּוֹצֵאִין בְּדָרוֹם. בְּלִגְנָה לְעוֹלָם חוֹלְקֵת בְּדָרוֹם, וְטַבְעָתָהּ קְבוּעָה, וְחֲלוּנָה סְתוּמָה:



ספר זוהר השבת – לאבות ובנים, זקנים עם נערים
 עם לשון הקודש – מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות



ספר הזוהר הקדוש חק לישראל דף היומי
 עם לשון הקודש – מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות



האדמו"ר מהאלמין - הגה"צ הרב שלום יהודה גרוס

האדמו"ר מהאלמין שליט"א, נולד בהונגריה, עלה לארץ בשנת תש"ו. בשנת תשכ"ב היגר לברוקלין. לפני 40 שנה. - **הקים הרבה ארגונים: בשנת תשכ"ה**, הקים וועד העולמי למען קדושת בית הכנסת, ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ז**, ערך מלחמה גדולה נגד המזוזות הפסולות, **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה נגד סימילאק מחלב עכו"ם, ומאז לראשונה יצרו סימילאק מחלב ישראל¹. **בשנת תשכ"ז**, הקים ארגון הצלה, ונדפס ספר, וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה על שנכשלים באכילת תולעים בהכשר למהדרין מן המהדרין, **בשנת תשכ"ח**, ערך מערכה גדולה על אזהרת זמן קריאת שמע ותפלה². **בשנת תשכ"ח**, הקים ארגון ובית דין צדק לכשרות וטהרת המקוואות³. **בשנת תשכ"ט**, יזם הדפיס והפיץ לראשונה חק לישראל שבועי, ונדפסו 54 פרשיות בודדות, ועשר כרכים. **בשנת תשל"ב-ב"ס**, ערך מלחמה כבידה על כשרות השחיטה⁴, **בשנת תשל"ד**, הקים ארגון וועד הכשרות התאחדות הקהילות, ונדפסו 39 ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשל"ה**, הקים את הרעיון הדף היומי, ופרסמו כל שבוע בעיתונים על הרעיון של לימוד דף היומי, ונדפס גם כן במדריך לכשרות # 2. **בשנת תשל"ה**, ערך מלחמה גדולה למען קדושת השבת⁵. **בשנת תשל"ט-ס"ג**, ערך מלחמה כבידה על כשרות הניקור⁶, **בשנת תשמ"א-ס"ד**, ערך מלחמה כבידה על תיקון עירובין בארצה"ב⁷, **בשנת תשמ"ז** יצא לאור ספר הסכמות ומכתבים 1.296 מכתבים. **בשנת תשס"ג** שלח לארצו הקדושה כמה מיליוני ספרים ועוד 320 אלף דיסקים [בכל דיסק לערך 500 ספרים] ונחלקו בחינם בכל הארץ, ול-150.000 חיילים בצבא. **בשנת תשס"ד** שלחו לא"י עוד 250.000 דיסקים של 7000 קבצים ספרים בחינם. **בשנת תשס"ד**, הקים מפעל עולמי ללימוד הלכה יומית מחבר ורמ"א, ונדפסו ספרי שו"ע מחבר ורמ"א, וקול קורא'ס, ומודעות בהרבה עיתונים. **בשנת תשס"ו - 2006** עלה לארץ, הקים את "מפעל הזהר העולמי", ומאז פועל במסירות נפש, יומם ולילה, לזכות כל אחד מישראל בקריאה יומית של דף הזהר היומי, ובכך לממש בפועל את הבטחתם וצוואתם של רשב"י וגדולי הצדיקים, שבזכות הזוהר, יצא עם ישראל מהגלות ברחמים, והמשיח יבוא.

- בעהמ"ס: "אין ליכט פון תורה" - 887 חלקים, "אכילת מצות בישראל" - 7 חל', "אפיית המצות" - 3 חל', קובץ ספרי ארץ ישראל - 26 חלקים, "שמירת המצוות כהלכתן" - 58 חל', קובץ ספרי כשרות - 53 חל', "נפש ישעיה" על מאכלות אסורות - 7 חל', קובץ ספרי שחיטה - 26 חל', קובץ ספרי ניקור - 33 חל', קובץ ספרי שמירת שבת - 18 חל', קובץ ספרי מקוואות - 8 חל', "שמירת הברית" - 10 חל', "דברי תורה" עה"ת - 7 חל', קובץ ספרי סת"ם - 22 חל', קובץ ספרי קדושת ביהכ"נ - 17 חל', "מקדש מעט", "ואמר אמן", "עניינת אמן כהלכתו", "יצחק לשוח", ועוד. "שכר ועונש" - 6 חל', "אור הזוהר" - 5 חל', "זוהר השבת" - 5 חל', "זוהר חק לישראל" - 5 חל', "מאורות הזוהר" - 15 חל', "תיקוני זוהר" - 2 חל', "תיקוני זוהר" - 29 חל', "זוהר היומי" - 6 חל', "זוהר היומי" - 12 חל', זוהר עם פירוש הסולם, זוהר היומי - 70 חל', "זוהר תורה" - 54 חל', "תיקוני הזוהר", "אדרא רבה" ו"אדרא זוטא" עם עוד 6 ספרים, "ספרא דמשכנא", "ספרא דצניעותא" ועוד. עלוני הזוהר - 39 חל', ועוד יותר מאלף ספרים וחוברות על הזוהר הקדוש. על כל הנ"ל,

בשנת תשס"ז, הקים בארץ ישראל **מפעל הזוהר העולמי**. ונדפסו קרוב ל-2000 ספרים חוברות וקול קורא'ס. - על הדברים הנ"ל פרסם ספרים וקול קורא'ס, בלשון הקודש, באידיש ובאנגלית, ובעוד הרבה שפות. - מפיץ מיליוני ספרי זוהר הדף היומי של הזוהר, ועוד, המחולק בתפוצה עצומה בבתי מדרשות וכנסיות, חנויות, קברי צדיקים, ארגונים גדולים, כגון ערוץ היברות, בתי אב בכל רחבי הארץ ובחו"ל. - הקים את "קול הרשב"י" "קול הזוהר" לשמיעה של הזוהר היומי, ושומעים דרשותיו. כיום מתגורר בבית שמש, מפיץ דרשותיו מידי שבוע ברדיו 2000, ומעביר הרצאות בכל רחבי הארץ. - **מפעל הזוהר העולמי** נחל לכיש 24/8 בית שמש, טל': 0548436784.

1. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.
2. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.
3. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.
4. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.
5. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.
6. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.
7. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.
8. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.

בס"ד

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון												
בנק	סניף														

לכבוד בנק _____
 סניף _____
 כתובת הסניף _____

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה
5 9 6 7 4	

אני/הח"מ (שם בעל/ החשבון נמוסיע בספרי הבנק) _____ מס' זהות _____
 רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

נותני/ים לכם בזה הוראה לחייב את חשבוננו/ה ה"ל בסניפכם, ביון תרומה בסכומים ובמועדים שיומציאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מנגני, ע"י "גן עדן התחתון" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה".
 2. יודיע לילינו כי:
 א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה פפני/מאתנו בכתב לבנק ול"גן עדן התחתון" שתכנס לתוקף, יום עסקים אחד לאחר פתו ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול עפ"י הוראת כל דין.
 ב. אהיה/נהיה רשאי/ם לבעל חיוב, להודעה על כך תמסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.
 ג. אהיה/נהיה רשאי/ם מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לילינו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה, אם נקבעו.
 3. יודיע לילינו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר עם המונב.
 4. יודיע לילינו, כי סכומי החיוב עפ"י הרשאה זו, וספיעו בדפי החשבון וכי לא תשלח לילינו ע"י הבנק הודעה מיוחדת ביון חיובים אלה.
 5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה פגיעה חוקית או אחרת לכביועו.
 6. הבנק רשאי להוציא/ו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לילינו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.
 7. נא לאשר ל"גן עדן התחתון" בספח המחובר לה, קבלת הוראות אלו פפני/מאתנו.

פירטי הרשאה _____ מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____
 חתימת בעל/י החשבון _____

אישור הבנק

לכבוד "גן עדן התחתון" (עפ"י זוהר פי לך לך)
 רח' נחשון 101 בית שמש 29099
 בית שמש

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון												
בנק	סניף														

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה
5 9 6 7 4	

קבלנו הוראות פ _____ לכבוד חיובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מנגני שתצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבוננו/ם בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם לפורוט בכתב ההרשאה.
 רשמנו לפינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תהיה פגיעה חוקית או אחרת לכביועו, כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצאו/ו בעל/י החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפגע בהחייבותיכם כלפינו לפי כתב השיפוי שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____
 סניף _____
 תאריך _____
 חתימה וחומתת הסניף _____

בס"ד

כתב שותפות

יהודי יקר!!!

בס"ד זכית להיות שתף במאמצי הגאולה
וללמוד זוהר הקדוש "יחד שבטי ישראל",
להווי ידוע לך, שבשתי דקות לימוד זוהר ליום,
אתה בן עולם הבא, וזוכה להיות מרואי פני המלך!

**ברצוננו להגיע לכל יהודי ויהודי באשר הוא שם!
וזהו בגדר הצלת נפשות ממש! ובך משתבח הקב"ה בכל יום!**

בכמה שקלים ליום אתה נעשה שתף לרשב"י הקדוש,
זוכה לשמירה והגנה לך ולמשפחתך ובכל משלח ידך.

**בא והטה שקם, למפעל הקדוש
שכלו לשם שמים, לקירוב הגאולה ברחמים.**

זכור המשיח בפתח!

וכל מי שיכנס בתוך תיבת ההצלה של הרשב"י, יזכה לספת מגן!
ולא יחוש ולא יפחד מהאויבים, מהטילים, ומכל מיני פגעים.

הרוח בולו שלך,

תן לרשב"י ותקבל פי אלה,

בברכת אלה המגן,
מפעל הזוהר העולמי

אנא הושיטני ידיכם ומלאו את הטופס המצרף,

ושלחו בפקס: 02-9951300

לתרומות בפרטים אשראי: 054-8433385

ניתן לשלוח בפקס הנ"ל, שמות לתפלה וישועה:

וכן אפשר להתפלל וללמוד זוהר הקדוש לעלוי נשמת

תזכו למצוות ולהיים טובים!